

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Çağrı Merkezleri

ve Sorunları

2012 Londra Olimpiyatları Teknoloji Altyapısı / e-Atık / Hukuğunun Bilişim
Günlüğü / Türkiye Bulut Kurumu Kurulmalı mı? / Risk ve Risk Çeşitleri
Yeşil Bilişim Mümkün mü? / Bilgi Çöpcüleri
CEPIS / “İlk İş Günü için 10 Öneri” / Tablet Pazarı Kızışıyor

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Serdar Bilecen, Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDITÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmaz**er Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Genel Merkez: Çetin Emeç Bulvarı, 4. Cadde No:3/11-12 06450 A. Öveçler-Ankara
Tel. 0312 479 3462, Faks: 0312 479 3467, e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 6 - Yayın Yönetmeninden- Koray Özer
- 8 - BMO'nun ilk Genel Kurulu, Ekim 2012'de-Aslıhan Bozkurt
- 10 - BM'den UYAP'a Birincilik Ödülü
- 12 - İstanbul, "üst düzey alan adı" olur mu?
- 14 - 10. Teknoloji Ödülleri verildi
- 16 - 10. "İnternet Oscarları", sahiplerini buldu
- 18 - Özeren, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı
- 20 - Türkiye yüzde 0, ABD yüzde 93
- 22 - Sendikalar, İnternet'e uyum sağlamalı
- 26 - İnternet Medyası Federasyonu kuruldu
- 28 - Üretim odaklı teknoloji eğitimi, MucitlerGaraji.com'da mümkün
- 30 - 2012 Londra Olimpiyatları teknolojide sınır tanımıyor - Gökhan Bozkurt
- 44 - Tablet pazarında kartlar yeniden karılıyor - Melih Bayram Dede
- 46 - Endüstri - Yeşil bilişim mümkün mü? - Eylem Cülcüloğlu
- 52 - "Bilgi çöpçüleri"; bir tanım mı bir meslek mi? - Serdar Biroğul

Bilişim ve çevre

- 54 - E-atık yönetmeliği sıkı denetlenmeli - Ebru Altunok & Esra Eken
- 62 - Ülkemizde geri dönüştürülen atık miktarı binde 1- Ahmet Erhan Altunok & Filiz Çakır

- 68 - İş yaşamı-İş yaşamınızın ilk günü için 10 öneri- Makbule Çubuk
- 74 - Hukuk ve bilişim-Hukukçunun bilişim günlüğü... Av. S. Pelin Gürlek
- 86 - Risk ve risk çeşitleri - Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin

- 94 - Ufkun Ötesi- Nezih Kuleyin
- 96 - BMM Araştırma Komisyonu bilişim sektörünü dinliyor-ONMED: İnternetle ilgili tam anlamıyla bir yasal düzenleme yok
- 98 - Simge -Labirent - İlker Tabak
- 100 - Üç Soru, Üç Cevap-Medyatalk: Dijital yayıncılığa önemli bir geçiş olacak- Arzu Kılıç

Dosya: Çağrı merkezleri

- 104 - Çağrı merkezleri pazarı, dünyada 340 milyar dolar, Türkiye'de 2 milyara dayandı- Fatma Ağaç
- 112 - Merkezlerin hizmet kalitesini belirleyen BTK, sunumu da denetleyecek
- 116 - ÇMD: Anadolu'da yıllık 50 milyonluk değer yaratıyoruz
- 124 - Okan Üniversitesi: Sektöre yönelik akademik yapı tercih edilmeli
- 132 - Tarakçı: Sektör teşvik kapsamına alınınca Anadolu yatırımları arttı
- 136 - Dünyanın ilk "çağrı merkezi oteli", CCH
- 140 - ÇMÇ-Der: Robot gibi çalışmamız isteniyor

- 146 - Endüstriyel Tasarım Sanal Müzesi açıldı
- 148 - "E-reçete" dönemi, Temmuz 2012'de başlıyor!
- 150 - TÜBİTAK'tan Ar-Ge desteği çağrısı

Gündem: Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı mı?

152 - Yol haritası olmayan kamu, buluta geçişte çekingen - Aslıhan Bozkurt

154 - Gündem- TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin:
Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı

166 - BİM'leri tanıyoruz- Ulaştırma, hizmet ağını 10 yılda
"siber ağlarla" ördü- Fatma Ağaç

174 - Bilişim ve telekomünikasyonun üst kurum, örgüt ve birlikleri
CEPİS, Avrupa bilişim politikalarına yön veriyor- Fatma Ağaç

178 - Acı kaybımız/ Güngör Günelçin'i kaybettik

180 - O, Türkiye bilişim alanında bir "ilk"çiydi... - N. Kaya Kılan

182 - Türkiye, MIT'nin Vakfı'na girecek...

184 - TÜBİTAK'tan, "sesi metne çeviren" yazılım

186 - Siber suçlar devlet, şirket ve bireyleri korkutuyor

188 - Türkiye, klavyede yine dünya şampiyonu

190 - Karada ve denizde, e-bilet dönemi

192 - Sizden gelenler-Vefa- Nejat Çerçi

194 - Kitap Oyuncunun Günlüğü/Murat Mıhçıoğlu

196 - Kitap-Beşinci Köşe/Gamze Güller

Merhaba,

1960'lı yılların sonlarında istekleri ve şikâyetleri dinlemek amacıyla kurulan çağrı merkezleri, bugün dünyada 340 milyar dolar, ülkemizde de 1,8 milyar dolarlık pazar büyüklüğüne ulaşmış hızla büyüyen bir sektör. Türkiye'de 55 bin kişiye istihdam sağlayan bu sektör, işsizliğin yoğun olduğu illere doğru yayılması ve engelli vatandaşlarımızı da çalışanları arasına katması nedeniyle ayrı bir öneme sahip.

Bu sayımızda dosya konumuz, çağrı merkezleri. Her ne kadar biz çağrı merkezleri çalışanlarının gülümseyen, neşeli ve saygılı seslerini duyarak yardım ve hizmet alıyorsak da bu sektörün çok hızlı büyümekten kaynaklanan birtakım sorunları var. Nitelikli eleman sıkıntısı, hukuksal çerçevenin tam anlamıyla belirlenmiş olmaması, devlet desteği eksikliği ve çalışanların haklarıyla ilgili sorunlar bunlardan bazıları. Otomatik yanıt veren sistemlerin gelişmesinin sektöre etkisi de diğer tartışılması gereken sorunlardan bazıları.

Dosyamızı ülkemizin bu konudaki en büyük firmalarına, ilgili derneklere ve üniversiteye (Okan Üniversitesi'nde Türkiye'de ilk kez "Çağrı Merkezi Yönetimi" örgün öğretim programı açıldı) sorarak oluşturduk. Yasal süreçlerle ilgili olarak da Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'ndan (BTK) bilgi aldık. Ayrıca dosyada tartışılması için Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği'nin hazırladığı 2011 faaliyet raporunu da sunuyoruz: Buna göre çağrı merkezleri, özlük haklarından bile habersiz bir şekilde çalışan, bireysel veya örgütlü olarak hak arama yollarının kapalı olduğu iş yerleri. Rapora göre, telefonda duyduğumuz o güleç, o yardımsever seslerin sahipleri aslında çalışma koşulları ve ücretler açısından büyük bir psikolojik baskı altında...

Teknoloji kullanımı konusunda pek çok ilke sahne olacak 2012 Londra Olimpiyatları'nın bilişim altyapısını ve bu yapının spor karşılaşmalarında nasıl kullanılacağını Londra'dan Gökhan Bozkurt yazdı. Yazı, bu konuda medyamızdaki ilk ve en kapsamlı çalışmalardan biri oldu.

Avukat S.Pelin Gürlek dergimizde "Hukukçunun Bilişim Günlüğü" adlı yeni bir köşeye başladı. Amacımız sizleri sıkmadan, hukuksal terimlerle kasmadan, bilişimin hukuk gündemini kısa kısa yazmak. Hukuk metinlerine yakın olmayan biri olarak ben Gürlek'in köşesini keyifle okudum. Umarım sizler de beğenirsiniz.

"Tablet pazarında kartlar yeniden karılıyor!" Şirketler arasında oynanan ticari oyunu Melih Bayram Dede köşesinde yorumladı.

Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin "Risk"i yazdı. Bu yazıyı okumayanlar riske girer, benden söylemesi. TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin'e kulak verdik: "Merkezi bir sunucu çiftliğini kurup yönetmek üzere Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı!" TBD'nin de desteklediği üzerinde durulması gereken bir öneri bu...

Bilişimle ilgili yurtdışı kuruluşları tanıtmayı sürdürüyoruz. Bu sayımızda Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi'ni (Council of European Professional Informatics Societies – CEPIS) tanıttık. TBD'nin de üyesi olduğu CEPIS, Avrupa'da bilişim alanındaki en önemli derneklere biri.

Eski bilgisayarlarımızdan, cep telefonlarımızdan ve diğer elektronik cihaz ve sarf malzemelerinden bir atık dağı oluşmak üzere. Çağdaş ülkeler bu işi yoluna koymak için çalışmalara çok önceden başladı. Ancak bu ülkeler zaten sıradan çöplerin geri kazanımı konusunda da bir hayli yol almış durumda. Kuşkusuz, çöpleri geri kazanım amacıyla belli bir sistematığa göre atmak ve toplamak bir kültür değişimi gerektiriyor. Tabii bir yerden de başlamak gerek. Ebru Altunok, Esra Eken, Ahmet Erhan Altunok ve Filiz Çakır, e-atıkların ülkemizde ticari olarak geri kazanımlarını konuyla ilgili iki şirketle söyleşerek sizlere aktardı. Eylem Cülcüloğlu da "Yeşil Bilişim" in ne derece gerçekleştirilebilir olduğunu köşesinde enerji tüketimi açısından inceledi...

Peki, "bilgi çöpçüleri"ni duydunuz mu? Duymadıysanız Dr. Serdar Biroğul'un yazısını okumanız gerek. Okuduktan sonra e-atıklarınızın içindeki verilere daha çok dikkat edeceksiniz...

"İş yaşamınızın ilk günü için 10 öneri"yi Makbule Çubuk derledi. İş değiştirmiyorsanız bile göz atmakta fayda var. Ne olur ne olmaz!

Son olarak, İlker Tabak'ın trafik, Nezih Kuleyin'in yenilikçi-yaratıcılık konusundaki düşünceleriyle, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'nın tanıtımı, Arzu Kılıç'ın Medyatak'la gerçekleştirdiği Dijital yayıncılıkla ilgili "Üç Soru Üç Cevap" köşesi ve güncel/sektör haberleriyle temmuz-ağustos sayımızla karşınızdayız. Eylül 2012'de yeniden buluşmak üzere...

Saygı ve sevgilerimle
Koray Özer

Koray Özer

koray.ozertbd.org.tr

BMO'nun ilk Genel Kurulu, Eylül 2012'de

TMMOB'nin attığı tarihi adımla 24. Oda olarak kurulmasını kabul ettiği Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın kurucu kurulu atandı. İlk Genel kurulun Eylül'de yapılması planlanıyor.

Aslıhan Bozkurt

Bilgisayar Mühendisleri nihayet örgütlendi ve 31 Mayıs-3 Haziran 2012 tarihlerinde gerçekleştirilen Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) 42. Olağan Genel Kurulu'nda atılan bu tarihi adımla Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın (BMO) kurulması önergesi oy çokluğu ile kabul edildi. TMMOB'un 24. Oda olarak kurulmasına destek verip resmi kuruluş sürecini başlattığı BMO, 2012 yazını geçiş evresi yaşayarak geçirecek. Çünkü çok yoğun bir şekilde hukuki düzenlemeler ve tüzel kişilik için resmi süreçler tamamlanacak.

TMMOB Genel Kurulu'nda konunun gündeme

alınması üzerine Genel Kurulun ilk günü ayrı bir Komisyon oluşturuldu. Yapılan toplantı sonrası Komisyon konuyu tartışılmak üzere, Genel Kurula sundu. Komisyon adına konuşmalardan sonra, görüşmelere geçildi ve 10 lehte, 3 alehte konuşma yapıldı.

EMO Ankara Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Taylan Özgür Yıldırım, BMO'nun kurulması kararının, en son Gıda Mühendisleri Odası'nın kurulması kararının alındığı 1996'dan 16 yıl sonra ilk kez bir yeni bir Oda kurulması kararı olduğuna dikkat çekti. Yıldırım'ın verdiği bilgiye göre, BMO'nun ilk genel kurulunu yapmak üzere görevlendirilecek kurucu kurul,

TMMOB tarafından atandı. . kuruluş takvimine göre ilk genel kurul Eylül 2012'de yapılacak. Ve, ilk Genel Kurulda alınan karar ve belirlenen organlarla, BMO çalışmalarına başlayacak. BMO'nun ilk Genel Kurul hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere Funda Başaran Özdemir, Gölay Şakiroğulları, Hülya Küçükkaras, Taylan Özgür Yıldırım, Mehmet Birkan Sarıfakioğlu, İbrahim İzlem Gözükeleş, Memet Harun Özer, kurucu Yönetim Kurulu olarak atandı.

TMMOB'ye bağlı, Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) çatısı altındaki faaliyet gösteren Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu, Bilgisayar mühendislerinin haklarını savunacak, meslek alanını bilimin ve mühendisliğin gerektirdiği ölçütlerle kamu yararı gözeterek düzenleyecek, ülkenin bilişim politikalarına müdahale edecek ve yön verecek bir toplumsal odağa, örgütlenmeye ihtiyaç olduğuna ilişkin yürüttüğü çalışmayı sonuçlandırdı. TMMOB Kanunu'nun 33. maddesine göre, Türkiye'de mühendis ve mimarlık yapan herkesin ilgili Odaya üye

olması zorunlu. Üyelik, kamu personeli için ise tercihe bağlı.

TMMOB 42. Olağan Genel Kurulu kararları içerisinde yer bulan BMO kurulmasına ilişkin karar şöyle:

"1) TMMOB Bilgisayar Mühendisleri Odası'nın kurulmasının uygunluğuna,
2) TMMOB Genel Kurulunca Elektrik Mühendisleri Odası'na üye olması kararlaştırılmış olan Bilgisayar Mühendisliği, Bilgisayar Bilimleri Mühendisliği, Bilgisayar ve Enformasyon Mühendisliği, Bilişim Sistemleri Mühendisliği, Kontrol ve Bilgisayar Mühendisliği ve Yazılım Mühendisliği disiplinlerinin Bilgisayar Mühendisleri Odası'na bağlanmasının uygunluğuna,"
BMO çalışmalarına, resmi olarak üye olduktan sonra ilgili kurul, komisyon ve organlarda görev alınabilir. Bu süreçte, BMO çalışmalarıyla ilgili detaylı bilgiye bm@emo.org.tr , www.bmo.org.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BM'den UYAP'a Birincilik Ödülü

UYAP, 5 kategoride verilen Birleşmiş Milletler Kamu Hizmetleri Ödülleri'nde Batı Asya bölgesinde iki ayrı kategoride birinci ve ikinci oldu. Ödül ve taltif sertifikaları, 23 Haziran 2012'de düzenlenen törende takdim edildi.

Birleşmiş Milletler'in (BM) düzenlediği Kamu Hizmetleri Ödülleri'nde bu yıl Adalet Bakanlığı'nın yürüttüğü Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) iki ayrı kategoride ödüle layık görüldü. BM Kamu Hizmeti Gününün 10. yıl dönümünde BM Genel Kurulu'nda düzenlenen ödül töreninde, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu toplam 29 ülkeden, 44 kamu kurumu çeşitli kategorilerde ödüle layık görüldü.

Türkiye, ilk kez başvurduğu BM Kamu Hizmetleri Ödülleri'nde iki ödül birden aldı. Törende, BM e-Devlet Özel Ödülleri de sahiplerini buldu. "2012 BM Kamu Hizmetleri Ödülü"nde, Adalet Bakanlığı, "Kamu hizmetlerinde yolsuzluk ile mücadele" kategorisinde "Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) SMS Bilgi Sistemi" ile birincilik ödülünü, "Devlet yönetiminde bilgi yönetimini ilerletme" kategorisinde ise "UYAP Bilişim Sistemi Bilgi Yönetimi Modülüyle" ikincilik ödülünü kazandı. "Kamu Hizmetinde Yolsuzluğun Önlenmesi ve Yolsuzlukla Mücadele" başlığı altında yapılan 1. Kategoride Batı Asya bölgesinde Türkiye, Adalet Bakanlığı UYAP SMS'le Bilgilendirme Sistemi ile birinci seçildi. Aynı kategori ve bölgede Gürcistan, Elektronik İdaresi Gürcistan Devlet İhale Kurumu ise ikinci oldu. "UYAP Bilişim Sistemi Bilgi Yönetimi Modülüyle" ikincilik ödülünü kazandığı "Devlet yönetiminde bilgi yönetimini ilerletme" kategorisinde ise Bahreyn eDevlet Kurumu/Bakanlar Kurulu İşleri Bakanlığı'nın Entegre İş Akışı Yönetim

Sistemi (IWMS) birinci oldu. Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Mustafa Erol, birincilik ödülünü; Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Mesut Orta da ikincilik ödülünü BM Genel Kurulu Başkanı Nasır Abdülaziz En Nasır'ın özel kalem müdürü Dr. Mutlak El-Kahtani ve BM Genel Sekreteri Ban Ki-mun'un ekonomik ve sosyal işlerden sorumlu yardımcısı Sha Zukang'un elinden aldılar. Ödül töreninin ardından gazetecilere açıklama yapan Müsteşar Yardımcısı Erol, UYAP'ın 10 yılı aşkın süredir Türkiye'de yargı sisteminde otomasyonu, bilgi yönetimini gerçekleştirdiğini belirterek "Bu alanda (BM'de verilen ödül) 15. ve 16. ödül oluyor bizim aldığımız, bunların 10 tanesi yurt içinde, diğerleri de yurt dışında alınan ödüller, Avrupa'da da birinciliklerimiz var" dedi.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Orta ise, BM Kamu Hizmetleri Ödülü'ne ilk defa başvurduklarını anımsatıp ilk başvuruda iki tane ödül alınmasının büyük bir gurur kaynağı olduğunu söyledi.

2003'te BM Genel Kurulu, 23 Haziran'ı "topluma kamu hizmetinin değeri ve erdemi kutlamak" için BM Genel Hizmet Günü olarak belirledi. BM Kamu Hizmeti Ödülleri, Kamu hizmetlerinde yolsuzluk ile mücadele; Kamu hizmetlerinin sunumunun iyileştirilmesi; Yenilikçi mekanizmalar aracılığıyla politika geliştirme kararlarına katılımın güçlendirilmesi; Devlette bilgi yönetiminin geliştirilmesi ve Kamu hizmetlerinin toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde geliştirilmesi olmak üzere toplam 5 kategoride veriliyor. Dünya genelinde kamu hizmetlerinde yeniliği geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla düzenlenen uluslararası bir yarışma olan BM Kamu Hizmeti Ödülleri (UN Public Service Awards), kamu hizmetlerinin somutlaşmasını, profesyonelleşmesini ve rolünün güçlenmesini sağlıyor. Yarışmaya ulusal veya yerel düzeyde kamu hizmeti sağlayan kurumlar aday gösteriliyor. Afrika, Asya ve Pasifik, Avrupa ve Kuzey Amerika, Latin Amerika ve Karayipler ile Batı Asya olmak üzere beş coğrafi alan kendi içerisinde ayrı ayrı yarışıyor.

İstanbul, üst düzey alan adı” olur mu?

ICANN'ın açıkladığı yeni domain uzantıları içinde Türkiye'den 10 başvuru var. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin yaptığı başvuru kabul edilirse “istanbul” ve “ist” de, “com” ve “net” gibi alan adı uzantısı olacak.

İnternet ve bilişim dünyasına girmek üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), “istanbul” ve “ist” alan adı uzantıları (domain) talebiyle, uluslararası İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu'na (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers -ICANN) başvurdu.

ICANN, yeni domain uzantıları programı için yapılan başvuruları 13 Haziran 2012'de düzenlediği konferansta açıkladı. Açıklanan listede New York, Londra, Moskova, Berlin, Paris, Barcelona, Helsinki, Rio, Dubai ve Sidney gibi metropollerin dahil olduğu 66 yerleşim de İnternet alan adı talebiyle yer aldı. 30 Mayıs 2012'de sona eren ve dünya çapında bin 930 başvurunun

yapıldığı yeni domain uzantıları programına Türkiye'den 10 başvuru oldu. Türkiye'den yapılan 10 başvurudan ikisi (.istanbul ve .ist) İBB tarafından yapılırken, diğer 8 (.islam, .halal, .nowruz, .pars, .persiangulf, .shia, .tci.) başvurunun sahibi ise Asia Green IT System Bilgisayar oldu. Asia Green IT'nin başvurusunda, yetkili kişi olarak İran asıllı Mehdi Abbasnia görüldü.

İnternet'te 14 Aralık 2010'da Bahçelievler-İstanbul'da kuruluşu bilgisi bulunan Asia Green IT System Bilgisayar'a ait başka hiçbir bilgi belirtilmiyor.

Yeni üst düzey alan programı değerlendirme sürecinin Temmuz ayında başlayacağı, başvuruların atamasının ise Ocak 2013'te

yapılabileceği kaydedildi. Kabul görmesi halinde, İnternet'te “istanbul” ve “ist”, “com”, “net”, “org” gibi, alan adı uzantısı olacak. İBB Basın Danışmanlığı da 15 Haziran 2012'de yapılan başvurular için bir basın açıklaması yayınladı. Yapılan açıklamada, Türkiye'de şehirler arasında sadece İstanbul'un alan adı başvurusu yaptığı bildirildi. İki alan adı (.istanbul ve .ist) için ICANN'e dosya gönderildiği ve başvuru ücreti olarak 370 bin dolar yatırdığı kaydedilen açıklamada “İstanbul ve .ist, bir dünya şehri olan İstanbul'un güçlü olan marka değerini daha da güçlendirecektir. Kişilere, kurumlara, şirketlere, üniversitelere, sektörlere, bütün sanayilere yeni fırsatlar sunacaktır” denildi.

Alan adlarını belirleyen ICANN, daha önce coğrafi domainler için özel bir inceleme yaptığını ve bu tür başvurularda yerel yönetimlerin onayı gerektiğini açıklamıştı. Bu yüzden, .istanbul başvurusunda herhangi bir sıkıntı yaşanması beklenmezken başka isimlerin (kelime, bölge vs) kısaltması olarak kullanılabileceği için .ist konusunda sıkıntı yaşanabileceği bildiriliyor. ICANN'ın değerlendirme sürecinden ardından İBB'in “.ist” ve “.istanbul” alan uzantılarına sahip olması durumunda, web sitesinde bu iki alan uzantılarını kullanmak isteyenler, İBB'ye başvurup, bir bedel karşılığında bu isimleri kullanabilecek.

10. Teknoloji Ödülleri verildi

TÜBİTAK, TTGV ve TÜSİAD tarafından ortaklaşa düzenlenen 10. Teknoloji Ödülleri, törenle sahiplerini buldu. Büyük Ödül'ü kemik eğriliklerinin düzeltilmesi için bilgisayar destekli dairesel fiksator sistemi geliştiren Tuna Medikal aldı.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) ile Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği'nin (TÜSİAD) bu yıl 10. kez düzenlediği Teknoloji Ödülleri, 13 Haziran 2012'de İstanbul Conrad Otel'de düzenlenen tören ile sahiplerine verildi. Ödül törenine Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanı Nihat Ergün, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak, TTGV Başkanı Cengiz Ustav ve TÜSİAD Başkanı Ümit Boyner'in yanı sıra çok sayıda davetli katıldı.

Dört farklı firma ölçeği ve iki farklı kategoride belirlenen 27 finalistin rekabet ettiği "10. Teknoloji Ödülleri"nde, Büyük Ödül'ü kemik eğriliklerinin düzeltilmesi için bilgisayar destekli dairesel fiksator sistemi geliştiren Tuna Medikal aldı. "Orta İrtifa Uzun Havada Kalışlı İnsansız Hava Aracı Sistemi" ile TUSAŞ; "InP Bazlı Qwip Dedektör Üretim Süreci Tasarımı" projesi ile ASELSAN; "Seyyar Yüzücü Hücum Köprüsü (SYHK)" ile FNSS, Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü.

"Yeni Nesil Yüksek Performans Fren Hortumu ve Test Makinesi Geliştirilmesi" ile Teklas Kauçuk, Büyük Ölçekli Firma Kategorisinde Ürün Ödülü'nü alırken; "Milimetre Dalga Malzemeye Gömülü Dalga Kılavuzu Anten Tasarımı" ile Meteksan, Orta Ölçekli Firma

kategorisinde Ürün Ödülü'nü; "Denim Sektöründe Kumlama Yerine Lazer Teknolojisi" ile LST Lazer, Küçük Ölçekli Firma kategorisinde Ürün Ödülü'nü ve "6 KW Nanosaniye Atımlı Fiber Lazer Sistemi" ile de FIBERLAST, Mikro Firma kategorisinde Ürün Ödülü'nü aldı.

Mandıra Çiftliklerinde Verimliliği ve Kaliteyi Artırıcı Otomasyon Sistemi ile TRIODOR, Büyük Firma Ölçeğinde Süreç Ödülü'nü alırken; Güneş Enerjisini Yüksek Verimle Isıya Dönüştüren Nanokaplamaların Rulodan Rulo Sürekli Üretimi projesiyle ile Selektif Teknoloji ise Mikro- Küçük-Orta Ölçekli Firma kategorisinde Süreç Ödülü'nün sahibi oldu.

Törende konuşan Bilim, Teknoloji ve Sanayi Bakanı Ergün, Türkiye'nin her alanda olduğu gibi teknoloji alanında da yükseliş trendin olduğunu belirterek, "Bu alanda geç kaldık, diyebiliriz, ancak biz teknoloji geçmişi olmayan bir ülke değiliz. Teknolojiye yakınız ve yatkınız. Bilim ve teknolojiye yükselmeye devam etmeliyiz" dedi.

10. "İnternet Oscarları", sahiplerini buldu

DorukNet'in düzenlediği 10. Altın Örümcek WEB Ödülleri'nde en iyi web siteleri ve İnternet projeleri, "İnternet Oscarları" ile ödüllendirildi. Doğuş Grubu, en iyi erişilebilir web sitesi, eğlence, okul ve yaşam olmak üzere dört ayrı kategoride en çok ödül alan kurum oldu.

Bu yıl 10.'su düzenlenen Altın Örümcek Web Ödülleri'nde toplam 34 kategoride ödüller dağıtıldı. DorukNet tarafından 21 Haziran 2012'de gerçekleştirilen törende, 2011 yılının en iyi web siteleri ve İnternet teknolojileri alanındaki projelerine "İnternet Oscarları" verildi. İnternet dünyası ve bilişim sektörünün önemli isimlerini bir araya getiren coşkulu gecenin sunuculuğunu Cem Davran yaptı. Ünlü Siteleri kategorisinde Altın Örümcek Ödülü'nü alan Manga, verdiği konserle törene katılanlara müzik ziyafeti yaşattı. 4 bin 800'ün üzerindeki başvuru, bilişim, medya ve iş dünyasının önde gelen isimlerinin yer aldığı 47 kişilik jüri üyelerince, ön, grup ve final olmak üzere üç aşamalı eleme sürecinde toplam beş kriter baz alınarak değerlendirildi. 34 kategoride esas alınan kriterler; tasarım, içerik, özellik/işlevsellik, kullanılabilirlik, standart uygunluğu ve çapraz tarayıcı uygunluğundan oluştu.

10. Altın Örümcek Web Ödülleri kategori bazında sonuçlar

En İyi Web Sitesi: Turkcell – <http://www.turkcell.com.tr>
En İyi Erişilebilir Web sitesi: Doğuş Yayın Grubu – <http://www.ntvmsnbc.com>
Bankacılık ve Finans: Garanti Bankası – <http://www.garanti.com.tr>
Banner: Borusan Otomotiv – http://www.smartis.com.tr/images/referanslar/mini_msn_banner
Bilgi Teknolojileri Donanım/ Yazılım: BİLKOM – <http://www.bilkom.com.tr>
Blog: <http://www.grizine.com>
Eğitim: Mutfak Sanatları Akademisi – <http://www.msa.com.tr/anasayfa.aspx>
Eğlence (Radyo, Tv, Oyun, Bahis, Müzik) :Doğuş Yayın Grubu – <http://www.cnbce.com>
E-Ticaret (Servisler):Türk Hava Yolları – <http://www.turkishairlines.com>
Etkinlik / Kültür Sanat: Sabancı Müzesi - <http://muze.sabanciuniv.edu/anasayfa>
Gayrimenkul (GYO ve Emlak Siteleri):<http://www.kagithaneofispark.com>
Gıda: Obaçay – <http://obacay.com.tr>
Gurme (Cafe/ Restaurant/ Bar/Şarap /Gece Mekânları):MB Turizm_ <http://www.riddim.com.tr>
Haber Siteleri: Doğuş Yayın Grubu <http://www.ntvmsnbc.com>
İnternet Bankacılığı: Türk Ekonomi Bankası – <http://www.teb.com.tr/pratiksube/index.html>
Kamu Kurumu: Emlak Konut GYO – <http://www.emlakkonut.com.tr>
Kariyer / İK /Seri İlan: Yenibiriş <http://www.yenibiris.com>
Kurumsal Web Sitesi: Vakko <http://www.vakko.com>
Mikrosite: Frito Lay Türkiye <http://www.doritosakademi.com>
Okul: Doğuş Eğitim Kurumları <http://www.dogus.k12.tr>
Otomotiv: Tofaş <http://www.2012fiattakvimi.com>
Perakendecilik / Mağazacılık: Eczacıbaşı Girişim – <http://www.ok.com.tr>
Portal: Tipeez – <http://www.tipeez.com>
Reklam/PR/ Interaktif Ajans Siteleri: Wanda Digital – <http://www.wandadigital.com>
Sağlık: <http://www.diagnoscope.com>
Sigortacılık; Avivasa – <http://www.avivasa.com.tr>
Sivil Toplum Org. / Sosyal Sorumluluk: Türkiye Omurilikleri Felçlileri Derneği – <http://www.buradaengellendim.com>
Sosyal Medya Kampanyası: Nestle – Nestle Chocolike
Spor: Ntvspor.net <http://www.ntvspor.net>
Telekomünikasyon: Turkcell <http://www.turkcell.com.tr>
Topluluk / Sosyal İletişim: Dr. Oetker – <http://www.mutfaktayiz.biz>
Turizm/Seyahat: Türk Hava Yolları <http://www.turkishairlines.com>
Ünlü Siteleri: maNga Müzik Grubu Yapım Prodüksiyon <http://www.manga.web.tr/index.php?lg=tr>
Üretim/Sanayi: Doluca – <http://www.doluca.com>
Yaşam: Doğuş Yayın Grubu – <http://www.tatbilir.com>

Özeren, İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı

37 üyeli İnternet Kurulu'nun Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın yeni teşkilat yasası gereği lağvedilip yerine 7 üye ile oluşturulan İnternet Geliştirme Kurulu Başkanlığı'na Serhat Özeren getirildi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamesi ile yeni kurulan İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı, daha önce İnternet Kurulu başkanlığı da yapan Serhat Özeren oldu. Kurulu'nun diğer üyeliklerine ise, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı (BTK) Tayfun Acarer; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Hukuk Müşaviri Cihan Kanlıgöz; Bilgi Üniversitesi Bilişim Teknolojisi Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Direktörü Leyla Keser Berber; Mutlu Çocuklar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Sevgi Mermerci; Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı (MOBİLSAD) Kerem Alkin ve İnternet Medyası Derneği Başkanı Hadi Özışık atandı. 1 Kasım 2011 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 655 no.lu "Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığı Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de İnternet Geliştirme Kurulu'nun kurulması yer almış, daha önce mevcut olan 37 üyeli İnternet Kurulu'nun yeni atamalar yapılanı kadar görevde kalması uygun görülmüştü. Yapılan atamalarla, Bakanlık bünyesinde faaliyet gösteren ve çeşitli kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları başkanlarının üyesi olduğu İnternet Kurulu fiilen tarihe karıştı. İnternet Kurulu'nun yerini yine bakanlık bünyesinde yedi üye ile oluşturulan İnternet Geliştirme Kurulu aldı.

Yeni kurulan İnterneti Geliştirme Kurulu'nun, diğer yeni kurullarda olduğu gibi, üye sayısı yediye geçemeyecek, üyelere kamu iktisadi teşebbüsleri yönetim kurulu üyelerine ödenen aylık ücretin yüzde 50'si ücret olarak ödenecek. Kurulun sekreteryası işlerini ise Bakanlığın Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı üstlenecek. Kurul üyelerinin hangi hizmet birimi, kuruluş, kurum, üniversite, sivil toplum örgütü temsilcileri veya alanında uzman ve yetkin kişilerden oluşacağı, sahip olmaları gereken özellikler ile kurulların çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek.

655 no.lu kanun hükmündeki kararnamenin 29. maddesinde sürekli olarak görev yapması öngörülen "İnterneti Geliştirme Kurulu"nın görevleri şöyle tanımlandı:

- a)** İnternet ortamının ekonomik, ticari ve sosyal hayat ile bilim, eğitim ve kültür alanında etkin, yaygın, kolay erişilebilir olarak kullanımını teşvik edecek politika ve strateji önerileri hazırlamak ve Bakana sunmak.
- b)** Türk Kültürü, Türk Tarihi ve Türk Dünyasıyla ilgili bilgilerin internet ortamında daha fazla yer alması ve bunların tanıtılması hususunda çalışmalar yapmak, yaptırmak ve öneriler hazırlamak ve Bakana sunmak.
- c)** İnternet ortamının güvenli, serbest, özgür ve faydalı kullanımı ile katma değer üretmesine yönelik öneriler hazırlamak ve Bakana sunmak.
- ç)** Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak."

Türkiye yüzde 0, ABD yüzde 93

Country	User Data Requests	Percentage of data requests fully or partially complied with	Users/Accounts Specified
Argentina	141	33%	201
Australia	444	65%	496
Belgium	99	67%	124
Brazil	1,615	90%	2,222
Canada	41	24%	49
Chile	117	43%	186
France	1,404	44%	1,779
Germany	1,426	45%	2,027
Hong Kong	202	51%	202
Hungary	73	0%	79
India	2,207	66%	3,427
Israel	51	61%	79
Italy	844	51%	1,124
Japan	90	59%	117
Mexico	67	25%	115
Netherlands	37	59%	49
Norway	49	69%	61
Poland	241	22%	297
Portugal	147	29%	196
Russia	58	0%	65
Singapore	102	83%	186
South Korea	257	37%	393
Spain	388	51%	610
Switzerland	69	67%	76
Taiwan	224	75%	303
Turkey	88	0%	92
United Kingdom	1,455	64%	1,764
United States	6,321	93%	12,243
Total	> 18257	-	> 28562

Ülkelerin, kullanıcı bilgileri ve diğer konulardaki taleplerinin ne kadar değerlendirildiğini gösteren tablo.

2011 Şeffaflık Raporu'na göre, Türkiye'nin video ve arama sonucu kaldırılma talepleri karşılık görmezken, ABD'nin taleplerinin yüzde 93'ü yerine getirildi.

Google, 2011 yılına ait Şeffaflık Raporunu açıkladı. İfade özgürlüğünü kısıtlayacağını düşündüğü hiçbir video ve arama sonucunu yayımdan kaldırmadıklarını ifade eden Google, en çok terör odaklı videoları sildi. İngiltere'nin Emniyet Amirleri Derneği (Acpo), terör propagandası yapan beş YouTube hesabının da kapatıldığını belirtirken, Google, 640 terör içerikli videonun kaldırıldığını onayladı. Google, geçtiğimiz yıl insansız hava aracıyla düzenlenen operasyonda öldürülen El Kaide liderlerinden Enver el Evlaki'nin de yer aldığı videolara YouTube'da izin verdiği için ABD ve İngiltere'den tepki almıştı.

Yayımlanan en son Şeffaflık Raporu'nda, uluslararası denetim kurumlarının istediği doğrultuda bazı videoların çıkarıldığı belirtildi. İngiliz Acpo, talebi kabul edilen kurumlar arasında olsa da, birçok uluslararası kurumun isteği yerine getirilmedi. Küresel çapta yapılan video ve arama sonucu kaldırılma taleplerinin hiçbirini karşılık görmeyen ülkeler arasında Macaristan, Rusya ve Türkiye var. Bu üç ülkenin video veya arama sonucu kaldırılması talepleri kısmen veya hiç karşılık görmezken, ABD'nin taleplerinin yüzde 93'ü yerine getirildi. Ancak iki ülkenin talepleri arasında büyük bir fark bulunduğu da gözden kaçmadı.

Terör içerikli videoların kaldırılmasına odaklanan Google, Nisan ayında küresel terörle mücadele kapsamında bu konuya ağırlık verileceğini açıklamıştı. Google, genel tabloda, Temmuz-Aralık 2011 döneminde 6 bin 989 talep içeren 461 mahkeme kararı aldıklarını açıkladı.

Bu kararların yüzde 68'i ile ilgilenilirken, mahkeme kararlarından ayrı olarak 4 bin 925 talebin yer aldığı 546 resmi başvuru yapıldığı belirtildi. Resmi başvuruların ise yüzde 43'ü değerlendirildi.

“Sendikalar, İnternet’e uyum sağlamalı”

EMO’nun düzenlediği “Demokratik Kitle Örgütleri İçin Bilişim” seminerinde, sendikaların İnternet’in sağladığı büyük değişime uyum sağlamak zorunda olduğunun altı çizilip “teknolojiyi reddetme ya da sorgusuz sualsiz kabul etme olmamalıdır” vurgusu yapıldı.

Fatma Ağa

**TMMOB Elektrik
Mühendisleri Odası**

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi, 23 Haziran 2012’de “Demokratik Kitle Örgütleri İçin Bilişim” konulu seminer düzenledi. EMO Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Mehmez Bozkırlıoğlu açılış konuşmasını yaptığı seminerde, Ankara Üniveristesi İletişim Fakültesi Bilişim Anabilim Dalı Öğretim Doç. Dr. Funda Başaran, EMO Ankara Şubesi Örgütlenme Sekreteri Oktay Dursun ve EMO Ankara Şubesi Bilgisayar Mühendisliği MDK Üyesi İzlem Gözükeleş birer sunum yaptılar.

Seminerde, bilgi üretme, işleme, saklama ve iletme süreçlerini büyük ölçüde değişime uğratan yeni iletişim teknolojilerinin zamanı ve mekânı radikal bir biçimde etkilediğine dikkat çekildi. Konuşmacılar, yeni iletişim teknolojilerinin ekonomik, siyasi ve kültürel dönüşümleri tetiklediği, böylece kapitalizmin küreselleşmesinin en önemli adımlarının da atıldığına işaret ettiler. Yeni iletişim teknolojilerinin, emek ve halktan yana kullanılmasının, yeniden düşünülmesi ve dönüştürülmesinin uzunca bir süredir tartışıldığı anlatılan seminerde bu teknolojilerin gelişmiş bir denetim/gözetim mekanizmasını da mümkün kıldığı vurgulandı.

EMO Ankara Şubesi Örgütlenme Sekreteri Dursun, “Dijital Aktivizm: Yöntemler, Örnekler, Araçlar” başlıklı sunumunda “Emek ve demokrasi mücadelesinin yanına yeni teknolojileri nasıl eklemleyebiliriz? Emek ve demokrasi mücadelesi teknolojiyi nasıl dönüştürebilir? Örgütlenme ve eylem içinde iletişim nasıl role sahiptir? ” sorularının yanıtlarını vermeye çalıştı. MDK Üyesi

Gözükeleş ise “Yeni Gözetim, İnternet’te Anonimlik, Ne Yapmalı?” başlıklı sunumda bulundu.

DKÖ’ler için bilgi paylaşımı gerekli

Ankara Üniveristesi İletişim Fakültesi Bilişim Anabilim Dalı Öğretim Doç. Dr. Funda Başaran, “Demokratik Kitle Örgütleri, Yenilenme ve Enformasyon Teknolojileri” başlıklı sunumunda, tlekomünikasyon ve iletişim alanının çok hızlı şekilde piyasanın konusu olduğunu anlatan Başaran, alanın stratejik sektör olarak tanımlandığını, üretim alanının parçalanmasının temelinde bilişim teknolojisinin temel rol oynadığını bildirdi. Demokratik kitle örgütlerinin (DKÖ) seslerini duyurabilmeleri için bilgi

paylaşımının zorunlu olduğunu belirten Başaran, bu nedenle DKÖ’lerde yenilenme ve enformasyon teknolojilerinin önemli olduğunu vurguladı. Başaran, örgütlenme sorunlarının siyasal koşullar nedeniyle daha da zorlu bir sürece girdiğini ifade ederek, emek örgütleri ile sendikaların yeni teknolojileri takip etmeleri gerektiğinin altını çizdi. Sendikaların yenilenme çabalarının önemli olduğuna işaret eden Başaran şunları söyledi: “İnternet bütün dünyadaki her türden özneyi bir araya getiren iletişim aracı olarak karşımıza çıkıyor. Herkesin ortak kanısı var, internet toplumsal iletişim aracı olarak tüm geleneksel kurumları ve tüm toplumsal iletişim biçimlerini değiştirir. İnternetin sendikaları da değiştireceği,

yeni örgütsel formları ortaya çıkartacağı konusunda ortaklaşmaya gidiliyor. Siber sendikalar ortaya çıkmaya başlıyor. Daha önce ulaşılamayan kesimlere internet kanalıyla yayan siber örgütçüler karşımıza çıkıyor, örgütler kendi üyelerini internet kullanarak harekete geçirmeye başlıyor. Siber grevler karşımıza çıkmaya başlıyor. İnternetin sendikaları da değiştireceğinin kanıtları olarak karşımıza çıkıyor” dedi.

İnternet, tüm toplumsal kurum ve ilişkileri değiştirdi

Başaran, sunumunda İnternet’in toplumsal bir iletişim aracı olarak tüm toplumsal kurum ve ilişkileri değiştirdiğini belirtip İnternet’in sadece toplum alanını değil örgütlenmeyi ve sendikalaşmayı da önemli ölçüde etkilediğinin üzerinde durdu. İnternet’in siber örgütlenme ve

Web ortamıyla muhalif örgütlerin lehine kullanılabileceğinin altı nın çizildiği sunumda ayrıca şu bilgiler yer aldı: “Sendikalar İnternet ortamına uyum sağlamak zorundalar. Sendikaların bir dinazor olduğu ileri sürülüyor. ‘Sendika dinazordur’ analizi, sendikal krizi de ortaya koyar. DKÖ’ler de teknoloji geliyor toplum değişiyor. Teknoloji, bütün toplumsal ilişkileri belirliyor. Teknoloji toplumun beklentilerini değiştiriyorsa teknolojik belirlenimcilik ortaya çıkıyor. Günümüzde e-sendika, eğitim, uzaktan konferanslar gibi teknikleri geliştirmeyen sendikalar süreçten dışlanıp dinazor olacağı iddia ediliyor. İnternet’in neden olduğu büyük değişime sendikalar uyum sağlamak zorundalar. Bunun argümanları ise şunlar:

Birinci argüman, teknolojiye uyum

sağlamadığı takdirde sendikaların nesli tükenecektir. **İkinci argümanü,** sendikaların geleneksel örgütlenme stratejileriyle, İnternet’in sağladığı yeni olanaklar birleştirilmelidir. Üçüncü argüman, İnternet’in yarattığı yeni iletişim ortamı sendikal krizin içsel nedenlerini ortadan kaldırabilir. Sendikalar İnternet aracılığıyla bürokratikleşmeyi ortadan kaldırabilir. Web sayfası ve forum sayfalarının düzenlenmesiyle bilginin yayılmasına vurgu yapılırken, bilgi iktidardır yapısı hakim olur. **Dördüncü Argüman,** İnternet sendikaları uluslararasılaştıracak ve geleneksel enternasyonalizmin yeniden doğmasına önderlik edecek.”

Yeni iletişim teknolojileri sendikalar için tehdit

Başaran sunumunda, yeni iletişim teknolojilerinin sendikalar için ne tür

tehditler oluşturduğunun üzerinde dururken, işçilerin müşteri haline geldiği ve şirket İnterneti’nin sendikaların yerini aldığı ve sendikaları işlevsizleştirdiği ileri sürdü. Sunumda, sendikaların hızla yeni Web sayfaları kurmalarının ve üyeleriyle sıkı diyalog kurmalarının üyeyi müşteri durumuna getirdiği iddia edilip şu görüşlere yer verildi:

“Teknolojilerin kapitalizme özgü içerikten arındırılması kolektif bir çaba ile mümkün olabilir. Teknolojiyi reddetme ya da sorgusuz sualsiz kabul etme olmamalıdır. Emek mücadelesi ile teknolojiyi nasıl buluşturabiliriz; bilgi iletişim teknolojilerinin emek mücadele alanının aracı olması; örneğin e-posta ile eylem duyurulması, SMS yoluyla anlık haberleşmeler, Web’den duyurular, canlı yayınlar.”

İnternet Medyası Federasyonu kuruldu

Sektör medyası alanında faaliyet gösteren beş derneğin bir araya gelerek kurduğu İMF, İnternet'in daha saygın ve etkin hale gelmesi için çalışacak.

2011 'in Ağustos ayında 1. Olağan Genel Kurulu Ankara'da yapan İnternet Medya ve Bilişim Federasyonu'nun (İMEF) ardından İnternet medyası alanında bir federasyon daha faaliyete geçti. Tüm İnternet Medyası Derneği (TİMED), Başkent İnternet Medyası Derneği (BİMDER), Bağımsız İnternet Medyası Derneği (BİMED), Afyonkarahisar İnternet Medyası Radyo ve Televizyon Derneği (AFİMED) ve Eskişehir İnternet Gazetecileri Derneği (ESİGAD), bir araya gelerek 20 Haziran 2012'de İnternet Medyası Federasyonu'nu (İMF) kurdu. İMF'nin Kurucu Genel Başkanlığı'na TİMED Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Talat Atilla seçildi.

İMF'nin Kurucu Genel Başkanı da olan Atilla, yaptığı açıklamada, yüzyılın en büyük gücü İnternet'in daha saygın ve etkin hale gelmesi için üzerlerine düşen her şeyi sorumluluk bilinci içinde gerçekleştireceklerini bildirdi.

İnternet Medyası Federasyonu (İMF) Yönetim Kurulu

Genel Başkan: Talat Atilla (Turktime.com Yönetim Kurulu Başkanı)
Genel Sekreter: Metin Işık (Hurriyet.com.tr-Hürriyet Siyaset Danışmanı)
Genel Başkan yardımcısı: Barış Erkaya (Habertürk.com Genel Müdür Yardımcısı)
Genel Başkan Yardımcısı: Pınar Erdoğan (KanalTürk-İpek Online Genel Müdürü)
Üyeler: Yetkin Yıldız (Aktifhaber.com Genel Yayın Yönetmeni), Abdullah Yüce (Gundemozel.com), Dr. Mahmut Koçak- (Haberyörük.com), Ersin Tokgöz (Haberola.com) ve Gökmen Özdoğan (Magdergi.com).

Çalışma Komisyonları

Televizyon Komisyonu Başkanı: Kubilay Tümen (Medyafaresi.com)
Sosyal Medya Komisyon Başkanı: Çetin Erdoğan (Postmedya.com)
ARGE Komisyon Başkanı: Arslan Salman
İnternet Etiği ve Radyo Komisyon Başkanı: Fatih Sezer (Sedefmedya.com)
Yerel Medya Komisyon Başkanı: Ömer Elçi (Afyonhaber.com)
Siyaset ve Sivil Toplum Komisyonu Başkanı: Dr. Tunay Demirtaş: (Baskentpost.com.tr)
Proje, Planlama ve Koordinasyon Başkanı: Zübeyde Şare (İnternetoku.com)

Üretim odaklı teknoloji eğitimi, MucitlerGaraji.com'da mümkün

Alanındaki bir ilk olan MucitlerGaraji.com'da, 9-16 yaş arasındaki çocuklar, milli eğitim sistemi tarafından sunulmayan "üretim odaklı teknoloji eğitimi"ni online alıp sertifika sahibi olabilecek.

Okulların tatile girmesiyle birlikte, çocukların spor ve eğlencenin yanı sıra en fazla zaman ayırdıkları bilgisayar ve İnternet dünyasında artık yeni bir portal var. Dünyada ve ülkemizde, alanındaki ilk örnek olan MucitlerGaraji.com, keyif alırken çocukların, düşünsel yetenekleri geliştirmeye yönelik etkinlikler sunan bir eğitim portalı.

Uzun zamandır "Çocuklarımızın bilgisayar ve İnternet teknolojilerini tüketim amaçlı değil de üretim amaçlı kullanması için bir şeyler yapmamız gerekiyor" diye düşünen Doç. Dr. Selçuk Özdemir ve ekibinin geliştirdiği, MucitlerGaraji.com Eğitim Portalı, 9-16 yaş arasındaki çocuklar için üretim odaklı teknolojinin kullanılabileceği bir eğitim portalı. MucitlerGaraji.com, milli eğitim sistemi tarafından sunulmayan "üretim odaklı teknoloji eğitimi", "bizim evimizin garajı yok ki!" bahanesini ortadan kaldırarak 9-16 yaş grubundaki çocuklarımıza online eğitimler vermeyi amaçlıyor.

Portalın temel felsefesi, çocuklara var olan bir teknolojiyi hızlı ve kolay bir şekilde kullanmak değil, öğrendikleri teknolojinin altyapısını, çalışma prensiplerini ve onu oluşturan bileşenleri de görmeleri ve öğrenmelerini sağlamak. MucitlerGaraji, Programlama, 3D Görsel Tasarım, Web Tasarımı, Robot Tasarımı ve Üretimi, Oyun Programlama ve Girişimcilik gibi 21. yüzyıl

iş ve sosyal dünyasının yeni nesillerden beklediği çeşitli bilgi ve becerileri çocuklara kazandırmayı hedefliyor. Doç. Dr. Selçuk Özdemir, İbrahim Bayır, Uğur Taşdelen, Cansu Yıldırım, Merve Altınsoy, Behiye Gök ve Mehmet Can Ünal'ın geliştirdiği MucitlerGaraji.com Eğitim Portalı'nda gençler, ilk etapta Programlama, 3D Tasarım ve Web Tasarımı öğrenirken, yakın zamanda Robot Tasarımı, Oyun Programlama ve tüm bu eğitim içerikleri ile entegre çalışacak Girişimcilik bilgi ve becerileri kazanacaklar.

Sertifika da alınabilecek

MucitlerGaraji.com Eğitim Portalı'nda gençler, aldıkları eğitim konusuyla ilgili projelerini arkadaşları ile paylaşabilecek, diğer arkadaşlarının yaptıklarını yorumlayabilecek, bilgi ve proje yarışmaları ile sık sık video-konferans şeklinde düzenlenecek eğitimlere katılabilecekler. Ve, eğitimini tamamlayanlar, istedikleri zaman değerlendirme sınavı ve projesini vererek sertifika almaya hak kazanacak.

"Neden MucitlerGaraji.com?" sorusunu, Doç. Dr. Özdemir, kısaca şöyle yanıtlıyor: "Bilişim teknolojilerinin kısa tarihine baktığımızda, başarılı olan isimlerin hemen hemen tamamının programlama, görsel

Doç. Dr. Selçuk Özdemir

kazanmalarına ve bilimsel düşünebilmelerine yardımcı olacak." Özdemir, "bilişim becerileri çok önemli olsa da, çocukların bilgisayarın başından kalkıp arkadaşları ile zaman geçirmesi, oynaması ve spor yapması onların fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişimi için büyük önem taşıyor" vurgusu yapıyor.

MucitlerGaraji.com eğitim portalı kurucusu Doç. Dr. Özdemir,

yaklaşık 22 yıllık bilişim ve 14 yıllık akademik hayatı boyunca ulusal ve uluslararası birçok ticari ve eğitim içerikli yazılım projesinde görev aldı. Eğitim ortamlarında teknoloji kullanımıyla ilgili uluslararası saygın dergilerde yayınlanan makalelerine yine uluslararası birçok atıf alan Dr. Özdemir, Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve büyük ölçekli çeşitli şirketlerin eğitimde teknoloji kullanımıyla ilgili projelerine danışmanlık yapıyor.

Özdemir, halen Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde tam zamanlı ve Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde ise yarı zamanlı öğretim üyeliği görevini sürdürüyor.

tasarım ve elektronik devrelerle ilgili bilgi ve becerileri 9-10 yaşlarında kazandıklarını görürüz.

Peki, 'üretim odaklı' olarak adlandırabileceğimiz bilgisayar ve İnternet kullanım becerilerini sadece ileride bilişim uzmanı olacak çocuklar mı almalı? Programlama becerisi kazanmak veya üç boyutlu tasarım yapabiliyor olmak veya çeşitli sensör, devre, işlemci gibi parçaları birleştirip robot üretebiliyor olmak bilişim dışında bir alanda meslek sahibi olmayı planlayan çocuklarımızın zihinsel gelişimine yardımcı olmaz mı?

Bilişim teknolojilerini üretim odaklı öğrenmek, çocukların; neden-sonuç ilişkilerini görebilmelerine, problem çözme becerileri

2012 Londra Olimpiyatları teknolojide sınır tanımlıyor

Gökhan Bozkurt/Londra

Tarihinin en teknolojik olimpiyatlarından biri olan Londra 2012’de, birçok ilk yaşanacak. Olimpiyatlarda hem sporcu hem de teknik ekibin işini kolaylaştıracak teknoloji kullanılacak. Yarışların başlangıcında ateşlenen silah, elektronik olacak. Kurulacak tüm zamanların en sofistike IT spor merkezinde, 300’ü aşkın teknoloji uzmanı her an sistemi kontrol edecek. Olimpiyat köyündeki bağımsız haberleşme ağıyla binlerce sporsever anında İnternet’e ulaşabilecek. “Sonuç Bilgi Sistemi” ile her türlü bilgi kişiselleştirilerek izlenebilecek. En hassas ölçümlerin yapılacağı olimpiyatlarda, yeni üretilen kronometrelerle, dereceler ölçülürken hata payı saniyenin binde birine düşecek.

İngiltere’de 27 Temmuz 2012’de başlayacak Londra Olimpiyatları’nın olimpiyat ateşi, 10 Mayıs 2012’de Yunanistan’da olimpiyatların ilk yapıldığı Olimpiya’da yakıldı. Meşaleyi bir rahibe, sabah güneşi ışınlarını parabol bir ayna yardımıyla yansıtarak yaktı. Bir hafta sonra Yunanistan’daki Olimpiyat meşalesi törenle teslim alınıp İngiltere’deki 70 günlük ve 8 bin millik yolculuğu başladı. Meşale tüm ülkeden 8 bin sporcu tarafından taşınacak. Oyunların açılış günü olan 27 Temmuz’da meşale Stratford’daki Olimpiyat Stadi’na ulaşacak.

Londra, 2012 Olimpiyat oyunlarına uzun soluklu bir çalışma ve uzmanlardan kurulu bir profesyonel ekiple hazırlık yaptı. Amaç, her yönüyle “farklı bir ev sahipliği”ne imza atmak...

Karşılaşmaların yapılacağı mekânlardan bu mekânlarda kullanılacak teknolojiye, güvenlikten ulaşım, sporcuların fiziksel ihtiyaçlarından dini gereksinimlerine her şey, en ince ayrıntısına kadar düşünüldü. Londra’nın hedefi sadece bir spor organizasyonu değil, aynı zamanda herkese örnek olabilecek bir miras bırakmak. İşte bu amaçla çita daha da yükseltildi. Başbakan David Cameron’a göre Londra, oyunlara zamanında ve bütçeyi aşmadan hazır olacak. İngiltere, bu olimpiyatların spora ilgi ve katılımın artmasına ciddi bir katkı yapacağına inanıyor.

Olimpiyat oyunlarının adresi olarak, Londra’nın doğusundaki Stratford Bölgesi seçildi. Bu bölge, geçmişten bu yana göçmenlere ev sahipliği yapıyor. Başka bir deyişle Londra’nın kalkınma konusunda geri kalmış bir bölgesi. İşte olimpiyatların bu olumsuzluğa bir son vermesi hedefleniyor. Yapılan yatırımlar bölgede değişim rüzgârlarını estirdi. Bölgedeki ev fiyatlarında yaşanan artış Londra geneliyle paralel ilerlerken, otel fiyatları dudak uçuklatacak boyutlara ulaştı. Araştırmalar, oyunlar öncesi otel fiyatları ile geçmiş yıllar kıyaslandığında yüzde 102 oranında bir artışı göz önüne serdi. Olimpiyatlar için Londra’yı tercih edenler bir gece için ortalama 200 Sterlin’i gözden çıkarmak zorunda.

Teknolojisiyle dudak uçuklatacak

Oyunlarda kullanılacak teknoloji sınır tanımıyor. Oyunların enformasyon teknolojileri (Information Technologies- IT) ortağı ATOS firması oldu. ATOS tüm zamanların en sofistike IT spor projesine imza atacak. Firma bunun için Londra 2012 Teknoloji Operasyon Merkezi (Technology operation center-TOC) adı altında bir merkez kurdu.

Bu merkezden 90 olimpik saha 10 binden fazla bilgisayarla oyunlar boyunca kontrol edilecek. Ayrıca tüm zamanların en eşsiz web portalı olarak anılan bir web sayfası da katılımcılara oyunlar süresince hizmet verecek. Toplam 70 bin gönüllünün katkı ve destek sunacağı 2012 Olimpiyatlarında, ATOS'un sayıları 330'u bulan teknoloji uzmanı her an sistemin kontrolünü yapacak.

Peki bu denli büyük bir yapı nasıl işleyecek?

Sistemin işleyişi için en tepede operasyon merkezi oluşturuldu. Bu merkezin altında, merkeze doğrudan bağlı 5 birim görev yapacak. Bu birimler, Gönüllüler Portalı; Sporcu Giriş ve Yetenek Koordinasyonu; Akreditasyon; İş gücü yönetimi ve Medikal Hesaplamalar olacak. Oyunlarda görev alan tüm firmalar TOC ile koordineli çalışacak. Bunlardan biri de çalışanlar arasındaki haberleşmeyi sağlayacak olan haberleşme ortağı Britanya Telekom (BT). BT, olimpiyat köyüne tarihte ilk defa bağımsız bir haberleşme ağı kurdu. Bu ağ bölgenin yerel ağından ayrı çalışacak. Yani binlerce sporsever anında İnternet'e ulaşabilecek. Ayrıca bu ağ üzerinden görevlilerin de haberleşmesi sağlanacak. Görevliler bu bağımsız ağ üzerinden çalışan 16 bin 500 yüzden fazla İnternet Protokollü (IP) telefon kullanacak. Bu yeni uygulama sayesinde birbirine ulaşamayanların telsizden farklı olarak not bırakması da sağlanabilecek.

Ayrıca Virgin medya, oyunlar boyunca Londra Metrosu'nda ücretsiz kablosuz İnternet erişim hizmeti (Wi-Fi) sunacak. Bu uygulama, iki ay süresince en yoğun olması beklenen istasyonlarda verilecek. Bunlar ilk etapta Oxford Circus, Stratford, Liverpool Street, Leicester Square and King's Cross olacak. Oyunlar sürerken 80 istasyona yayılacak. Bu hizmet olimpiyat sonrası belli bir ücret karşılığı devam edecek. Cep telefonu firması O2 ise yer üstünde bu görevi üstlenecek. O2'nun Merkez Londra'ya vereceği Wi-Fi hizmeti, Avrupa'da eşi olmayan büyüklükte bir hizmet olma özelliğini taşıyor. Bu servis de oyunlardan sonra devam edecek ve Londra geneline yayılacak.

Açılış töreni 3 boyutlu yayınlanacak

Oyunların medya ortağı BBC ise, bir ilke imza atarak açılış törenini, 3 boyutlu olarak ekranlara taşıyacak. Evlerinde 3 boyutlu yayın izleme olanağı olmayanlar için, Londra merkezinde belli meydanlara dev ekranlar kurulacak. Açılış sonrası 100 metre finali de BBC'nin 3 boyutlu yayınıyla ekrana gelecek. BBC daha önce Wimbledon finalinde bu yayını denemiş ve başarılı olmuştu.

Sonuçlar anında sunulacak

Tarihin en teknolojik olimpiyatlarından olacak Londra 2012’de, ilkler oyunlarda da devam edecek. Oyunlar sırasında bilgiye en hızlı ulaşımı sağlayabilmek için “Sonuç Bilgi Sistemi” devrede olacak. Bu sistem de TOC’dan yönetilecek. Bir uydu aracılığıyla oyunların sonuçları doğrudan merkeze iletilecek. Merkezde eş zamanlı canlı yayındaki spikerlerin önüne gönderecek. Spiker bilgilendirme sistemi de ilk olma özelliğine sahip bir diğer uygulama. Sonuçlar anında ekranlara yansıtılacak. Sonuç Bilgi Sistemi basını da anında bilgilendirecek. Bu yıl ki bir diğer ilk de, herkesin kişisel sayfasını oluşturabilmesi olacak. Devrim niteliğindeki bu uygulamayla herkes kendi takip etmek istediği sporcuu ayırıp kişiselleştirebilecek. Böylece öncelikli olarak kendi sayfasını an be an izleyebilecek. İzlediği sporcu hakkında her türlü bilgiye anında ulaşacak.

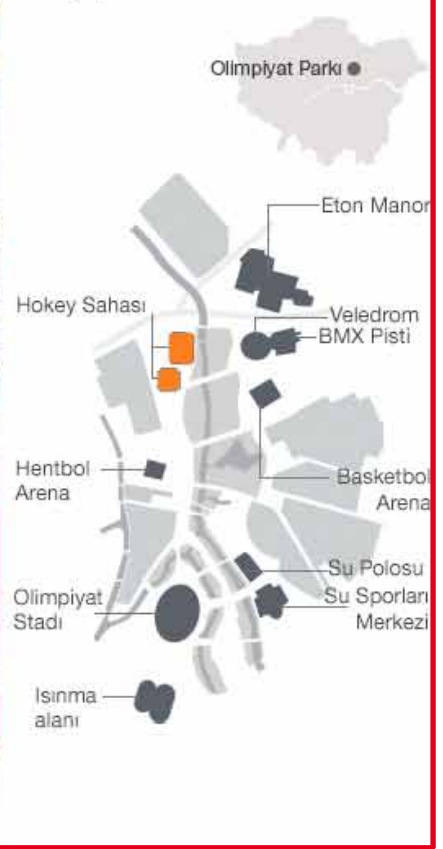
Kronometre hassas, hata payı sıfır

Olimpiyat tarihinin en hassas ölçümleri de Londra’da yapılacak. Omega, bu konuda iddialı. Yeni üretilen kronometreler sayesinde dereceler ölçülürken hata payı sadece saniyenin binde biri kadar olacak. 1936’da sadece tek bir görevli 27 kronometre kullanarak sporcuların performanslarını ölçmeye çalışırken bu yaz Londra’da tam 450 profesyonel görevli kronometrelerin başında olacak. Bu profesyoneller, kronometrelerin başında göz açıp kapayıncaya kadar ölçümlerini yapacak. Onlara ölçümlerinde 800 gönüllü yardım edecek. Sporcuların en iyi dereceleri, hatta belki yeni dünya ve olimpiyat rekorları, tam 420 ton ağırlığında ekipmanla ölçülecek ve 390 skor tahtasından dünyaya ilan edilecek. Oyunları bilet bulup yerinde izleyenler kadar şanslı olmayanlar ise, evlerinde ekran başında bu rekorlara tanıklık edecekler. İşte onlara da canlı televizyon yayınları bu unutulmaz anları ulaştıracak.

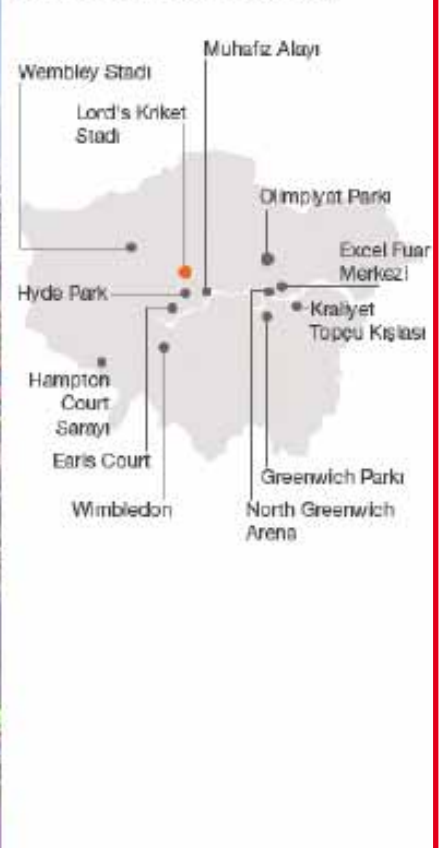
2012 olimpiyatlarında kullanılacak teknoloji hem sporcuların hem de teknik ekibin işini hayli kolaylaştıracak. 1948’deki Londra olimpiyatlarında bitiş çizgisine gerilen bandın kazananı belirlediği günler, artık gerilerde kaldı. Oyunlar yine Londra’da ama bu kez bitiş çizgisinde kurdele, değil yüksek teknoloji var. Peki, bu ne anlama geliyor?

Olimpiyat Parkı

Londra'daki diğer tesisler

Başlangıçta ateşlenen silah, elektronik

Yarışların başlangıcında ateşlenen silah artık elektronik olacak. Bu hem sporcuların sesi aynı anda ve daha sağlıklı duymasını sağlayacak hem de ateşlendiği anda sporcuların çıkış yaptığı aletlere de sinyal göndereceği için hatalı çıkış yapan sporcu anında tespit edilecek. Bitiş çizgisine ise lazer ışığı yansıtılacak. Sporcu yarışı bitirdiğinde, süresi otomatik olarak kayda geçecek. Ayrıca yüksek hızlı dijital kameralar da bitiş anını kayda alıyor olacak. Yarışta zaman ölçümleri kuantum zaman ölçüm sistemi ile yapılacak bu da yarış sonuçlarında hesap hatası payının saniyenin binde biri olacağı anlamına geliyor. Aynı sistem bisiklet yarışlarında da kullanılacak. Bisikletçilerin ön tekerlerine bir radyo alıcısı yerleştirilecek. Bu alıcılar tekerlek bitiş çizgisindeki lazere temas edince harekete geçecek ve sporcunun tam bitiş zamanını tespit edecek. Yüzücüler için de dalış ve havuz kenarına dokunduğu anların kayda geçmesi için dokunmatik pedler devrede olacak.

İngiltere, Pekin olimpiyatlarındaki tecrübeler ışığında siber saldırılara karşı da önlem alıyor. 2008 Pekin oyunlarına yönelik 12 milyon siber saldırıdan dersler çıkaran İngiltere Siber Güvenlik Bürosu, olası saldırılara karşı hızlı ve esnek bir yanıt verme sistemi oluşturuyor. Bu anlamda oluşturulan ekip, en kötü saldırılara karşı testlerde başarılı oldu.

Mahalle parklarına füze kalkanı

Uluslararası istihbarat raporları olimpiyat oyunlarının radikal örgütlerin hedefinde olduğunu gösteriyor. İşte bu da oyunların güvenliği konusunu en öncelikli başlık haline getiriyor. İngiltere güvenlik konusunda hiçbir ayrıntıyı atlamamakta kararlı. Oyunların güvenliği için Ordu kırmızı alarmda. İngiliz Kraliyet donanmasının en gözde savaş gemisi oyunlar süresince Thames Nehri üzerinde olacak. İki ay boyunca İngiliz askerleri mahalle aralarında ve bazı sitelerin çatı katlarında konuşlandırılacak. Binaların tepesine ve bazı mahalle parklarına füze kalkanları yerleştirilecek. Bu füzeler olası bir hava saldırısına karşı yerden havaya ateş açabilme özelliğine sahip. Sporcular sahada askerler mahalle aralarında ter dökecek. Sivil alandaki bu askeri hareketlilik İngiltere tarihinin savaş dönemleri dışında yapacağı en büyük operasyon olacak. Alexander Dennis Limited (ADL) otobüs firması, olimpiyatlara katılacak atletlerin transferlerini sağlayacak. Transferlerde de bilgisayarlar devrede olacak. Bu firma da merkeze bağlı çalışacak.

Otobüsler her türlü saldırı ve kaçırma girişimine karşı uyuyla merkezden izlenecek ve bir tehlike anında uzaktan kumanda edilebilecek.

Biletler karaborsada

Teknoloji hemen her alanda kullanıldı olimpiyatlar için. Bilet satışları da internet üzerinden yapıldı. Satışa çıktığı gün de tükendi. Ancak hiç kimsenin hesaba katmadığı bir biçimde büyük bir bölümünün karaborsa için alındığı ortaya çıktı. Karaborsacılar oyunlar yaklaştıkça biletleri astronomik rakamlardan gün yüzüne çıkardılar. Olimpiyatlara ev sahipliği yapan Londra'da yaşayanlar bile oyunlara gidebilmek için bilet bulamadılar.

İnekli açılış

Yunanistan'ın Olympia Dağı'nda yakılan Olimpiyat ateşi, İngiltere sokaklarındaki serüvenine Olimpiyat Stadı'ndaki temsili bir İngiliz Köyünde son verecek. Olimpiyat Stadı'nın içine koyun, at, inek, keçi, ördek, kaz, tavuk gibi çiftlik hayvanlarının yer alacağı örnek bir İngiliz köyü kurulacak.

Dünya genelinde yaklaşık 3 milyar kişinin izlemesinin beklendiği açılış töreninde, 10 bin gönüllü görev yapacak. 27 milyon sterlin harcanacak törende, 500 hoparlör ve 1 milyon vatlık ses sistemi kurulacak.

Açılıшта efsanevi müzik grubu Beatles'in üyesi Paul McCartney'nin de aralarında bulunduğu ünlü sanatçılar sahne alacak.

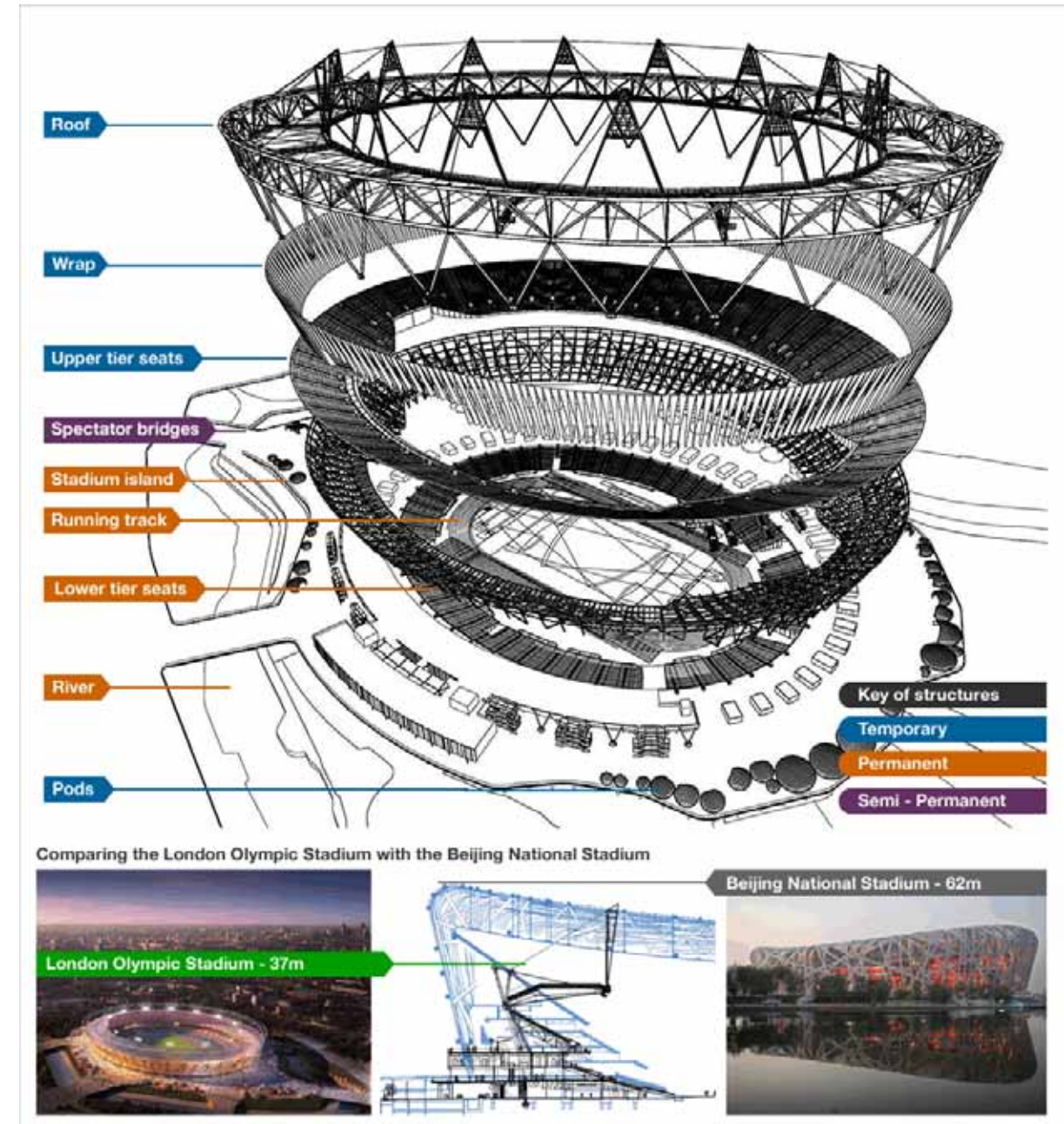
Herkesin sağlığı korunacak

İngiliz Ulusal Sağlık Sistemi (National Health Service-NHS) olimpiyatlar sırasında oluşacak sağlık problemlerine anında müdahale için kolları sıvadı. Olimpiyat köyüne ve oyunların yapılacağı alanlara özel klinikler yapılacaktır. Bu klinikler gerek sporcuların gerekse seyircilerin ya da teknik ekibin karşılaşacağı problemlere anında müdahale edecek. Ancak hükümetin kemer sıkma politikalarından nasibini alan sağlık sektörünün eleman sıkıntısı büyük sorun. Bir de buna ulaşımın yaratacağı endişe eklenince soru işaretleri artıyor. Ama yetkililer tüm bu olumsuzluklara rağmen her şeyin yolunda gideceğinden emin.

Her dinde ibadet mümkün

Oyunlara, 204 ülkeden sporcu ve onların antrenörleri gelecek. Buna bir de teknik ekipler ve seyircileri ekleyince katılımın yüksekliği ortaya çıkıyor. Birbirinden farklı coğrafya ve kültürlerden gelecek insanların,

fiziksel ihtiyaçlarının yanında manevi ihtiyaçlarının da karşılanması gerekecek. İşte bu ihtiyacı karşılamak için de İngilizler 9 farklı dinin temsilcilerinden oluşan bir grup kurdu. Hristiyan, Müslüman, Budist, Yahudi, Sih, Hindu, Zerdüş, Cain ve Bahai'lerden oluşan 9 grubun dini gereklerin yerine getirilmesi konusunda gerekenleri yapmak için çalışacaklar. Geçmişte yaşanan; Hristiyan bir atletin Pazar günü koşmak istememesi, Müslüman olanın oruç tutması ya da Sih atletlerin türbanlı dolaşma mecburiyeti gibi tecrübeler ışığında karşılaşılabilecek benzer talepler giderilecek. Olimpiyat Köyü'nde 5 büyük din için özel oda ayarlanacak ve bu odalar o dinlerin temsilcileri tarafından idare edilecek. Bu odalar da merkezi odaya bağlı olacak. Merkez olimpiyat Köyü olacak ama dış müsabaka alanlarında da din görevlisi bulunacak.

Tablet pazarında kartlar yeniden karılıyor

Melih Bayram DEDE
mbd@melihbayramdede.com

2013, tablet pazarında işletim sistemleri ve donanım üreticilerinin pazar paylarının yeniden şekilleneceği, kartların yeniden karılacağı bir yıl olacak.

Steve Jobs'un önderliğinde Apple, kuşkusuz ilk tablet bilgisayar piyasaya sunan şirket değildi. Yıllar önce Microsoft'un kurucu Bill Gates, elinde tablet bilgisayarla bir şov yapmış ancak şirket bu ürünle pazarda başarı gösterememişti. Geline nokta pazarın hâkimi, eğilim, moda ve verimlilik noktasında Apple'ın iPad adlı tablet bilgisayar. Bu ay ise Apple'ın liderliğindeki tablet piyasasında pazar payı kapma savaşına tekrar giren iki şirket oldu. Önce Microsoft, dokunmatik yüzeye sahip masa bilgisayar

Surface'i tablet bilgisayar markası olarak da karşımıza çıkardı; ardından Asus'la işbirliğine giden Google, 7 inçlik tablet bilgisayar Nexus 7 ile pazarı yeniden yoklayacağını göstermiş oldu.

Microsoft ve Google'ın tablet bilgisayar pazarındaki bu girişimleri, kabaca bakıldığında benzer girişimler gibi gözükmekle birlikte temelde çok büyük farklılıklar içeriyor. Microsoft'un Surface adıyla bireysel ve kurumsal olarak iki farklı modelde çıkardığı tablet bilgisayarlar, sıradan bir tablet bilgisayarın aksine, hepimizin çok şikâyet ettiği, "Tabletim var ama dizüstü taşımaktan kurtulamadım" şikâyetini sonlandırmaya ilaç olacak gibi görünüyor. Çünkü Surface tablet, dâhili klavyesi ve bir dizüstü bilgisayar gibi kullanmayı sağlayan destek aksesuarıyla standart bir dizüstü bilgisayara gerek bırakmıyor.

Mevcut durumda baktığımızda akıllı telefon, tablet bilgisayar ve dizüstü bilgisayar olmak üzere üç cihazı yanımızda taşımak zorunda kalıyoruz. "Ne zaman bu araçların sayısı ikiye düşecek?" tartışmaları yapılırken, Microsoft

Surface bu noktada önemli bir deneme olarak kabul edilmeli. Microsoft'un Surface tabletiyle dizüstü bilgisayar pazarından

da pay kapacağının şimdiden belli olması, pazardaki bilgisayar üreticilerini de endişelendirmiş durumda. Bugüne kadar işletim sistemini kullandıkları, üretimde iş ortağı olarak gördükleri Microsoft'un, yazılım üreticisi olmanın yanında "donanım üreticisi" olarak da pazarda konumlanmaya başlaması tepki çekiyor. Bazı şirketler bu tepkilerini yüksek sesle bile dile getirme ihtiyacı duydu. Ancak Microsoft'un geri adım atacağını düşünmek saflık olur. Benzer endişeyi, geçmişte Google'ın Android işletim sistemini geliştirmesi ve akıllı telefon pazarına girişinde Steve Jobs'un gösterdiğini anımsıyoruz. Jobs, ürettiği iPhone'larda Google servislerini kullanıyor ve Google'ı bir iş ortağı olarak görüyordu. Google'ın birden bire akıllı telefon ürettiğini tüm dünyaya duyurması, o gün Jobs'u çileden çıkarmıştı. Google'ın hem Android hem de ürettiği akıllı telefon ve tablet bilgisayarlarla Apple'ın rakibi durumuna gelmesinin karşılığını bugün görüyoruz. Apple, ürettiği cihazlardan Google servislerini temizleme çabası içinde. Bunun bir adımı, nihai sürümünün sonbaharda çıkması beklenen iOS işletim sisteminde Google Haritalar'ın yerini Apple Haritalar'ın alması oldu. Benim test ettiğim sürümde bu servisin altyapısının "Tomtom" destekli ve gayet başarılı olduğu görülüyor. Gelelim, Google'ın geçtiğimiz ay yaptığı 7 inçlik ekrana sahip Nexus 7 tablet denemesine. Google'ın bu girişimi açıkçası, daha önce Samsung'un 7 inçlik Galaxy Tab tablet bilgisayar ile Amazon'un benzer özelliklerdeki Kindle tablet bilgisayarının benzerinden ibaret. Microsoft'un hem tablet hem de dizüstü

bilgisayarın yerini ikame edebilecek Surface ürünü gibi pazara bir yenilik getirmiyor. Google Nexus 7, 200 dolardan başlayacak fiyatıyla yeni bir iddia taşımaktan çok, tablet bilgisayarları kitlelere ulaştırma çabası güdüyor gibi. Ancak bu 200 dolar fiyatın "başlangıç fiyat" olarak özellikle vurgulandığını, bu ürünün Türkiye'ye gelme ihtimalinin düşük olduğunu, gelse bile ABD fiyatıyla yani 200 dolara temin etmek gibi bir hayal kurmamak gerektiğini anımsatmak zorundayım.

Microsoft Surface tablet tarafında ise, Windows 7 işletim sistemli bilgisayar üreten küresel şirketlerin, hızla bu kategoride kendilerini geliştireceklerini Windows 8'li benzer ürünlerle vitrinlerin dolacağını düşünüyorum.

Apple'ın iPad'de USB, HDMI, micro SD kart yuvası gibi seçenekleri sunmaması, bağlanabilirlik seçenekleri yerine "bulut" hizmeti sunması, bazı kullanıcıları bu seçenekleri sunan Android'li tabletler satın almaya itiyordu. Şimdi eksiksiz bağlanabilirlik seçenekleriyle Windows 8'li tabletler pazarda daha fazla tercih edilebilir hale gelebilir. Tablet pazarında rekabetin nasıl şekilleneceğini görmek için şirketler arasındaki rekabetin 2013'teki sonucunu görmek gerekiyor. 2013, tablet pazarında işletim sistemleri ve donanım üreticilerinin pazar paylarının yeniden şekilleneceği, kartların yeniden karılacağı bir yıl olacak.

Yeşil bilişim mümkün mü?

İnternet'in çektiği elektrik 307

Gigawatt'a ulaşıyor.

Sadece Google 260 milyon watt elektrik kullanıyor.

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Küresel ısınma her geçen artıyor ve bu ısınmadan dolayı ekstrem hava olayları ile daha fazla karşılaşmaktayız. Küresel ısınmada başrolü yük gemileri ve uçaklar çekse de bilişim teknolojileri kullanımının rolü de yadsınmaz. Sadece Google 260 milyon watt elektrik kullanıyor. Bu bir nükleer santralin ürettiği elektriğin dörtte biri demek. Yaklaşık 200 bin evin elektrik tüketimine eşit olan bu değer, sürekli olarak da artıyor. Google'de her arama yaptığınızda, her e-posta gönderdiğinizde bu tüketime siz de ortak oluyorsunuz. Google İnternet'in sadece küçük bir parçası. İnternet üzerinde 7/24 çalışan yüzbinlerce sunucuyu düşündüğünüzde bunların harcadığı elektrik milyarlarca watt'ı buluyor.

Berkeley Üniversitesi, İnternet'in harcadığı elektrik miktarı ile ilgili bir araştırma yaptı ve İnternet'in yaklaşık 170 ila 307 Gigawatt arasında bir elektrik harcadığını ortaya çıkardı. Dünyada şu an 439 nükleer santral bulunuyor. Bu santraller 1MW ile 2000MW arasında güç üretiyorlar. İnternet'in çektiği toplam enerjiyi tamamen nükleer olarak üretsek bu 307 adet 1000MW nükleer santral anlamına geliyor! Bu rakam büyük gözükse de İnternet için harcanan elektrik toplam enerji tüketiminde yüzde 1.9'luk bir yer tutuyor. İnsanlık şu an yaklaşık 16TW enerji tüketiyor.

Çin faktörü

Bu tabii ki portrenin sadece ilk başta görünen yüzü. Bilişim teknolojileri sürekli yenileniyor ve ortalama bir kişisel bilgisayarın ömrü yaklaşık 4 yıl. Bir sunucu ise ortalama 3 yılda bir yeniliyor. Bilişim sektörü dünya üzerindeki nakliye pazarının önemli bir miktarını oluşturuyor. Ayrıca bu ürünlerin tamamına yakının Uzak Doğu'da üretilmesi nakliye için harcanan enerjinin de artmasına yol açıyor. Dünyadaki petrolün yüzde 61'i nakliye ve ulaşım için kullanılıyor. Bilişim ürünlerinin nakliyesi direkt olarak petrol kullanımını artırıyor ve küresel ısınmada önemli bir rol oynuyor. Firmalar Uzak Doğu'da üretim yaparak kendi karlarını artırırken nakliyede harcanan enerji yüzünden çevreye verdikleri zararı düşünmüyorlar.

Dünyanın kaynakları bu hızla artan bir tüketimi kaldıracak kadar fazla değil. Gerçek yeşil bilişimin hayata geçirilmesi için devrim niteliğinde adımlar atılmalı. Bunların başında silikon teknolojilerinden kurtulmak gerekiyor. 1960'lı yıllardan beri silikon teknolojilerini kullanıyoruz ve artık bu teknolojiye sona gelindi. İşlemciler aşırı elektrik çekiyor ve ısınıyorlar. Isınan işlemcileri soğutmak için daha da fazla elektrik harcıyıp daha fazla küresel ısınmaya yol açıyoruz. Bu yüzden çok hızlı bir şekilde nano teknolojiye geçmek durumundayız. Şu an emekleme seviyesinde olan nano işlemciler, hem çok daha az elektrik harcıyorlar hem de çok daha hızlılar. Bunun yanında silikon işlemciler gibi ısınmıyorlar. İşlemci üreticileri ise büyük yatırımlar gerektirdiği ve tüm donanım eko sisteminin değişmesi gündeme geleceği için nano teknolojiye çok sıcak bakmıyorlar. Bu devler mecbur kalmadıkları sürece de nanoya geçecek gibi durmuyorlar. Dünyada iki büyük işlemci firması var ve pazarda rekabet fazla olmadığı için inovasyon da sınırlı.

Tek yol nano!

Nanoya geçişte yasal düzenlemelerin yapılması gerekli. Nasıl tungsten ampullerin üretimi Avrupa Birliği (AB) tarafından yasaklandıysa, silikon tabanlı işlemciler de yasaklanabilir. Nano işlemcilere destek sağlanabilir ve nano işlemciler belli bir aşamaya geldikten sonra silikon tabanlı işlemciler çevreye verdikleri zararlar yüzünden yasaklanabilir. Ayrıca ürünleri tüketileceği yerden 10 bin kilometre ötede üretmenin firmalara kar sağlama dışında hiç bir mantığı yok. Hızlı bir şekilde yerel üretimlere geçilmesi gerekiyor. Yerel üretimler konusunda Kyoto protokolü benzeri bir protokol yapılabilir. Tabii devletler vahşi kapitalizm karşısında durabilirse. Dünya hepimizin ve başka bir dünya yok. Yaşadığımız dünyayı hızlı bir şekilde kirletiyoruz ve kaynaklarını tüketiyoruz. Bu tüketime son vermezsek bir gün kendimiz tükeneceğiz...

Ben bir rakam değilim!

İnternet firmaları, kullanıcılarını elde ettiği bilgilere göre sınıflandırıyor. En son Orbitz'in Mac kullanıcılarına daha pahalı seçenekler sunduğu ortaya çıktı.

Amerika bilişim dünyasını, son birkaç haftadır bir haber meşgul ediyor. Wall Street Journal'ın yaptığı habere göre, Orbitz Mac kullanıcılarına PC kullanıcılarına göre daha pahalı seçenekler sunuyor. Mac kullanıcıları daha fazla gelir düzeyine sahip olduğu için daha pahalı seçenekleri almaları daha mümkün. Orbitz bunu fark ederek sitesini değiştirmiş ve kullanıcının bilgisayarına göre özelleştirmiş sonuçlar sunmaya başlamış. NPD araştırma firmasının yaptığı araştırma da Orbitz'in bu hamlesini doğrular nitelikte. NPD'ye göre, Mac kullanıcılarının yüzde 36'sından fazlası yıllık 100 bin doların üzerinde gelire sahip. PC kullanıcılarında ise bu oran yüzde 21'de kalıyor. Orbitz de kullanıcılarına göre farklı seçenekler sunarak karını maksimize etmeyi düşünüyor.

Kişisel bilgilerimizi satıyorlar

Orbitz'in yaptığı bu uygulama, İnternet üzerinde firmaların yaptığı veri ambarı uygulamalarının da sorgulanmasına yol açtı. Firmalar sizin hakkında olabildiğince veri topluyor ve bunları kendi çıkarlarına göre kullanıyorlar. İşin en kötüsü ise sizin sadece bir numaradan ifade olmanız ve diğer benzer kullanıcılar ile sınıflandırılmanız. Bir kere bir sınıflandırmaya girdiğiniz zaman da o sınıftan çıkmanız mümkün olmuyor.

Aynı şekilde Google da sizin sörf hareketlerinizi izleyerek size uygun reklamları sunuyor. Hatta arama sonuçları da sizin profilinize özel geliyor. Başlangıçta iyi gibi gözüken bu uygulama, esasında özel hayatın bir ihlali. Siz müşterisi olmadığınız halde Google'a büyük oranda veri sağlıyorsunuz. Google da bu verileri kullanarak sizin üzerinizden para kazanıyor. Bu tüm büyük İnternet şirketleri için geçerli. Facebook'da sizin demografik bilgilerinizi kullanarak reklamverenlere sizi "satıyor". Reklam veren istediği yaş aralığındaki ve istediği bölgedeki kullanıcılara reklam verebiliyor. Çoğu zaman okumadan geçip kabul ettiğimiz son kullanıcı anlaşma metinleri bu konuda firmalara, her şeyi yapma imkânı veriyor.

Git gide firmaların insanların üzerinde söz sahibi olduğu, insanların belli algoritmalara sınıflandırıldığı ve kişisel mahremiyetin hiç önem taşımadığı bir dünyaya doğru gidiyoruz.

Yasal düzenleme şart

Peki, bu gidişata bir son vermek mümkün değil mi? Son kullanıcı olarak bu konuda yapacaklarımız sınırlı. Kişisel verileri takip eden, bunları kullanan, kişisel veriler üzerinden para kazanan şirketler kendilerini sayfalarca yazılmış sözleşme metinleri ile koruyorlar. İşin komik tarafı bu sözleşmeleri kabul etmeden verilen servisten yararlanmanız da mümkün olmuyor. Ya benim dediğimi yaparsın ya da bu diyardan gidersin mantığı işliyor. Facebook'un sözleşmesini kabul etmezseniz Facebook'a üye olamıyorsunuz. Peki, o zaman hiçbir siteyi kullanmayacak mıyız? Hayır... Bireysel kullanıcılar olarak yapmamız gereken, devletleri kişisel verilerin güvenliği ve mahremiyet konusunda yasal adımlara zorlamak olmalı. Hiçbir şirket bir kullanıcının kişisel verisi sayesinde para kazanmamalı. Kişisel veriler satılamamalı ve diğer üçüncü şirketlere direkt veya indirekt şekilde sunulmamalı. Biz sadece sunum istatistiklerinde yer alan bir numara değiliz, insanız ve insanca bir yaklaşımı hak ediyoruz.

Microsoft, Yammer'ı satın alıyor

Yazılım devi, iş dünyasının sosyal ağına 1.2 milyar dolar verecek.

Milyar dolarlık satın almalarla bir yenisi ekleniyor. Microsoft geçtiğimiz hafta iş dünyasına yönelik bir sosyal ağ servisi olan Yammer.com'u 1.2 milyar dolara satın alacağını açıkladı. Microsoft'un açıklamasına göre Yammer, firmanın Office bölümüne eklenecek. Yammer, hem Sharepoint ve diğer Office

ürünlerine entegre edilecek hem de kendi hayatına devam edecek.

Microsoft Office Ürünleri Bölümü Başkanı Kurt DelBene, yaptığı açıklamada, Yammer'ın kurumsal sosyal ağların en iyisi olduğunu belirterek bu bulut tabanlı hizmetin Microsoft müşterilerine büyük fayda sağlayacağını belirtti.

Yammer kullanıcıları servisi kullanmaya ücretsiz olarak başlayabiliyor ve eğer sistemi beğenirlerse paralı aboneliğe geçebiliyorlar.

Yammer CEO'su David Sacks, Microsoft'un satın almasıyla Yammer'ın daha da gelişeceğini ve daha geniş kitlelere ulaşacağını belirtti.

İnternet alanında uzun zamandır sessiz duran Microsoft bu satın almayla rakiplerine karşı elini güçlendirmeyi planlıyor. Arama motorunda Google'ın çok gerisinde kalan, sosyal ağlarda ise varlığı hiç bulunmayan firma Yammer ile kurumsal alanda kendine yeni bir liderlik pozisyonu yaratmayı bekliyor.

RIM batıyor mu?

Satışları yüzde 33 oranında düşen firma, son çeyrekte 518 milyon zarar açıkladı.

BlackBerry'nin üreticisi RIM, geçtiğimiz günlerde son çeyrek rakamlarını açıkladı. Buna göre, firma son çeyrekte 518 milyon dolar zarar etti. Bu rakam geçmiş çeyrek verilerine göre yüzde 33'lük bir düşüş anlamına geliyor. RIM geçtiğimiz çeyrekte 7.8 milyon adet BlackBerry satabildi. BlackBerry satışlarında yüzde 30'luk bir gerileme gerçekleşti.

Finansal sorunlarıyla başa çıkabilmek için firma, büyük işten çıkarmalara hazırlanıyor. Firma toplam çalışan sayısının yüzde 35'ini oluşturan 5 bin kişiyi işten çıkarmayı planlıyor. RIM bunun firmaya gelecek yıl 1 milyar dolar tasarruf sağlayacağını öngörüyor.

En büyük sorun ise BlackBerry 10'un tekrar tekrar erteleniyor olması. Firma büyük umutlar bağladığı BlackBerry 10'u bir türlü çıkaramadı. Şu anki tahminlere göre BlackBerry 10 işletim sisteminin çıkması en erken 2013'ün ilk çeyreğini bulacak. Bu tarihe kadar IOS 6, Windows Phone 8 ve Android 4.1'in piyasaya çıkacağı öngörülüyor.

BlackBerry'nin en büyük yanıışı evrimin getirdiği en büyük öğrenimlerden biri olan "Adapte ol veya öl" kuralını yok saymak oldu. Firma Android ve iPhone gerçeğini göremedi ve bir bakıma kendi sonunu hazırladı. İş gücünün yüzde 35'ini kaybetmeye hazırlanan bir firmanın dışı rakipleriyle önümüzdeki dönemde nasıl rekabet edecek beraberce izleyeceğiz.

“Bilgi çöpçüleri”; bir tanım mı bir meslek mi?

Dr. Serdar Biroğul
sbirogul@yahoo.com

Amerika’da ortaya çıkan bir meslek adeta “Bilgi çöpçüleri”. Hemen akla bilgi hırsızları veya sanal bilgi çöplüğünde bilgi ayıklamaya çalışan acemi kişiler geliyor. Ancak bu kişiler sanılanın aksine, günümüz teknolojisini en yakından izleyen, hem bilgi olarak hem de amaçları hakkında son derece donanımlı insanlar. Normal yaşam sürecinde insanlar çöplerini (-ki çöp kavramı kısaca, bir ürünün kullanımından sonra geriye kalan ve önemini yitirmiş atıklardır) rastgele ve hiç düşünmeden atarlar. Elbette bu çöpleri toplayan ve mevcut çevreyi temizlemeye çalışan resmi temizlik personeli bulunuyor. Ancak unutulmuş bir nokta da ise geceleri veya kimselerin olmadığı zamanlarda çöpleri toplayan gözden uzak gönüllü gerçek temizlikçiler görev yapıyor. Bu kişiler, çöplerden topladıkları çöpler ile hayatlarını idame ettiriyorlar. Topladıkları çöpleri ilgili kişilere ya satıyor ya da kendileri kullanıyorlar. İşte dünyamızda normal varlık yaşantımızdaki bu gerçekliğin aynısı bilgi çöpçülerine de uyarlanabilir. Bu kişiler de, çöpleri karıştırarak önemsiz sayılarla atılan cd, flash bellek, harici-dahili hard disk gibi bilgi kaynaklarını topluyor ve ilgili kişilere ya satıyor ya da kendileri kullanıyorlar. Bilgi çöpçülerinin yaptıkları aslında bilgi hırsızlığına girmiyor. Çünkü bu insanlar, gerekli olmadığı veya işe yaramadığı düşünüldükçe atılan veri depolayıcılarını değerli kılmaya çalışıyorlar. Değerli kılmadaki kasıt ise, verinin kötü veya iyi amaçlı olarak kullanılmasıdır.

Günümüzde bilginin üretilmesi, yaygınlaşması ve geçerliliğini yitirmesi çok hızlı gerçekleşiyor. Böyle olunca da kişiler için önem arz etmeyen fiziksel bilgi kaynak çöplükleri hızlı artıyor ve başka kişiler için son derece önemli bilgilerin kalıntıları olabiliyor. Bilginin varlığı ve bunun saklanması kadar yok edilmesi de çok önemli. Büyük firmalarda bilginin yok edilmesi için ciddi yaklaşımlar ve sınırlandırmalar bulunuyor. Ancak bunu uygulayan firmaların sayısı oldukça az. Çöp kutusunda bulunan bir CD’yi, tanımlanmış olan yok etme prosedürlerine uymadan attığı için görevinden alınan genel müdürler olabiliyor.

Nasıl ki yazılı evrakların yok edilmesi ile ilgili yok etme prosedürleri bir çok kurumda gizli olarak uygulanıyorsa (yakma, özel kırma makinelerinden geçirilmesi vb..), bilgileri oluşturan verilerin de güvenli bir biçimde sayısal olarak özel yazılımlarla silinmesi veya fiziksel olarak yok edilmesine yönelik ciddi yaklaşımlar sergilenmeli.

Bir CD-DVD’deki verinin kullanılmasının önlenmesi için o CD-DVD’nin fiziksel olarak kullanılmaz hale getirilmesi gerekiyor. Harici-dahili harddisk’in içindeki bilgileri silmek veya format atmak, bilginin yok edildiği anlamına gelmiyor. Bu veriler, çok rahat bir şekilde özel yazılımlarla geri kazanılabiliyor. Bu tür donanımlar, yine fiziksel olarak (yüksek ısıya sahip fırınlarda yok etmek, yüksek basınçlı press makinelerinde parçalamak vb..) ilgili tarafların gözetimi altında yok edilmeli.

Bu arada Amerika’daki bilgi çöpçülerinin, kimsenin önemsemeyerek atığı bilgi kaynaklarından çok önemli veri ve bilgilere ulaşarak firmalar için ciddi anlamda tehlike oluşturdukları tespit edilmiş.

Bilgilerin yok edilmesine kurumsal olarak bakıldığında bilginin yönetimi ve güvenliğini çok ciddiye alan kurumlar ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi’ni kuruyorlar. Bu yönetim sistemiyle, tüm veri/veri ağının erişim, yönetim ve kullanımı belirleniyor. Tanımlanmış belli standart yapıları sayesinde bilgi varlığının yaşam döngüsünün mevcudiyeti sağlanıyor.

Bilgi yaşam döngüsünün temel maddeleri ile bilginin oluşturulması, saklanması, zedelenmesi, işlenmesi, aktarılması, kullanılabilirliği, kaybolabilirliği ve son olarak da yok edilebilirliği gerçekleştirilmeye çalışılıyor. Aslında kurumlar bilgi güvenliği yönetim sisteminin güvenlik kısmı üzerine çok eğilirken bilgi veya veri depolama aygıtlarının yok edilmesi konusuna gerekli önemi vermiyorlar. “Yok edildi” denilen verilerin bilgi çöpçüleri tarafından elde edilerek nasıl, ne için, kime karşı kullanılacağını tahmin etmek çok zor. Kişisel bazda da kişilerin kendi veri depolama aygıtlarını çöp olarak atmaları durumunda çok dikkat etmeleri gerekiyor. Her iki durumda işe yaramaz denilerek atılan veri depolama aygıtı, bir anda ortaya çıkan gizli bir silah gibi tehlike oluşturması hiç de zor değil.

Etrafımızdaki takım elbiseli, iyi eğitilmiş saklı “bilgi çöpçüleri”nin farkına varabilmeniz ümidiyle...

E-atık yönetmeliği sıkı denetlenmeli

Türkiye’de yaklaşık yıllık 400 bin ton e-atık oluştuğunu bildiren ExitcomRecycling Genel Müdürü Ilgar, 2011’de firmalarca yasal olarak 8 bin ton atığın toplandığını söyledi. 22 Mayıs 2012’de yayınlanan yönetmelikle kapsamındaki çalışmaların sıkı denetlenmesi gerektiğini vurgulayan Ilgar, aksi halde toplanan miktar artsa bile çevreye ve insan sağlığına olan tehlikenin süreceğine dikkat çekti.

Ebru Altunok-Esra Eken

“Hammadde kaynaklarının sınırlı olduğu ve bu kaynakların doğada bulunabilirliğinin yakın gelecekte azalacağına dair yapılan araştırmalarda geri dönüşümün önemine dikkat çekmekte, geri dönüştürerek elde edilen kâğıt, plastik, değerli metal kazanımları ile kaynak yeterliliği öne çıkmaktadır.”

”

Her geçen gün çiğ gibi büyüyen, insan sağlığı ve çevre açısından büyük tehlike arz eden e-atık ile ilgili ODTÜ Teknokent ve geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren ExitcomRecycling firması arasında gerçekleştirilen işbirliği kapsamında yeni bir proje başlatılıyor. Proje ile ilgili EXITCOM Genel Müdürü Murat Ilgar ile görüştük.

-Kurumunuz hakkında kısaca bilgi verebilir misiniz?

-1999 yılında Almanya'nın Hannover şehrinde kurulan Exitcom, atık elektrik ve elektronik ekipmanların (Waste of Electronic and Electrical Equipment- WEEE) geri dönüşümü konusunda hizmet veren ilk Türk şirkettir. 2002 yılından bugüne yaptığı çalışma ve yatırımlarla alanındaki uzmanlığını ve öncü kimliğini pekiştiren Exitcom, 2003 yılında başladığı Türkiye faaliyetlerinde de birçok büyük projede başarıyla yer aldı. Almanya/Hannover ve Türkiye/Kocaeli olmak üzere 2 ana noktada hizmet veriyoruz. E-atık, çevre teknolojileri, tersine tedarik zinciri yönetimi konularında bütüncül çözümler ve danışmanlık hizmetleri sunuyoruz. Tehlikeli atık kapsamına giren elektronik

atıkların; kurumsal firmalardan, sanayiden, sistemler üzerinden global firmalardan ve belediyeler üzerinden son kullanıcıdan toplanması, taşınması ve geri dönüşümü konularında hizmet veriyoruz. Yüzde 100 geri dönüşüm hedefleyen bir firma olarak Türkiye de henüz geri kazanımı mümkün olmayan atıklar için Ar-Ge çalışmaları yaparak kurmuş olduğumuz ileri geri dönüşüm prosesleri ile elektronik atıkların yüzde 98 oranında geri dönüşümünü sağlıyoruz.

-Geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren bir kurum olarak bu faaliyetlerinizi Türkiye açısından değerlendirebilir misiniz?

-Hammadde kaynaklarının sınırlı olduğu ve bu kaynakların doğada bulunabilirliğinin yakın gelecekte azalacağına dair yapılan

araştırmalarda geri dönüşümün önemine dikkat çekmekte, geri dönüştürerek elde edilen kâğıt, plastik, değerli metal kazanımları ile kaynak yeterliliği öne çıkıyor. Diğer yandan hammaddenin cevherden elde edilmesine nazaran, geri dönüştürülerek elde edilmesi çok daha az enerjiye ihtiyaç duyar. ExitcomRecycling olarak 2003 yılından beri yapmış olduğumuz geri dönüşüm faaliyetleri ile doğru ve legal geri dönüşüm altyapısının oluşturulması konusunda vermiş olduğumuz destek yadsınamaz. Sektörün ise direk olarak hammadde geri kazanımı sağlamasından dolayı Türkiye ekonomisi açısından önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyoruz. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın getirmiş olduğu yasal düzenlemeler ile sektörün ekonomiye katkısı artacaktır.

-Türkiye'deki e-atık miktarı nedir? Bunların ne kadarı toplanabiliyor, toplanan miktarın ne kadarının geri dönüşümü sağlanabiliyor? Geri dönüşüm faaliyetlerinin Türkiye'de gerçekleştirilebilme olanakları hakkında bilgi verebilir misiniz?

-Türkiye de yıllık oluşan elektronik atık miktarı ortalama 400 bin ton civarındadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan uygunluk yazısı ile çalışan firmalarca toplanan, legal atık miktarı 2011 yılı için 8 bin tondur. Geri kalan miktarın aslında çöpe gitmediği ve uygun olmayan prosesler ile çevre ve insan sağlığını tehdit edici yönde uygulamalar yapıldığı biliniyor. Elektrikli ve elektronik atıkların geri dönüşümünün doğru bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için 22 Mayıs 2012'de yayınlanan Atık Elektrikli ve Elektronik Ekipmanların Kontrolü Yönetmeliği'nin çerçevesinde

yapılan çalışmaların sıkı denetlenmesi gerekiyor. Gerektiği şekilde denetleme yapılmadığı takdirde geri dönüşüm faaliyetlerinin Türkiye'de doğru sistemlerle gerçekleştirilebilme olasılığı düşer. Denetlemenin düzgün olmaması durumunda lisanssız çalışma yapan işletmeler lisans alarak aynı işlemlerini yasal olarak devam ettirme imkânı bulacaklardır ki bu da toplanan atığın miktarını arttırsa bile çevreye ve insan sağlığına olan tehlikeyi bertaraf etmeyecektir.

-ODTÜ Teknokent ile birlikte başlattığınız Bu proje hakkında bilgi (Ne zaman ve nasıl başladı, ne zaman bitecektir, bu fikrin doğuşu nasıl oldu? Sizi bu projeyi yapmaya iten başlıca nedenler vb) verebilir misiniz?

-ODTÜ Teknokent'in yürütmüş olduğu ELEEN Projesi kapsamında yapılan çalışmalar sırasında CeBIT İstanbul Fuarı'nda Exitcom firması standına yapılan ziyaret sırasında başlayan ilişki zaman içerisinde daha da güçlendi ve her iki firma/kurum yetkililerinin birbirini yerinde ziyareti ile hız kazandı. Her iki firmanın/ kurumun da alanında öncü olması bu işbirliğinin gerçekleşmesinde büyük rol oynadı. ODTÜ Teknokent ile yapılan işbirliğinin ilk aşamasında, ODTÜ Teknokent firmaları için tanıtım ve bilinçlendirme etkinliği yapıldı. E-atıkların neler olduğu, doğaya verdikleri zararlar, yeniden kazanım yolları ve yasal mevzuat hakkında verilen bilgiler firmaların sahip olduğu farkındalığın artırılmasına büyük katkı sağladı. Ayrıca firmalardan gelen ilgi, ODTÜ Teknokent Yönetimi'nin çevre konusundaki hassasiyetinden dolayı başta ODTÜ Teknokent içinde olmak üzere elektronik atık toplama çalışmasının yapılması

planlandı. Bu kapsamda Exitcom firmasıyla ortak bir toplama planı oluşturularak yakın zamanda içerisinde ODTÜ Teknokent firmalarının elektronik atıkları toplanarak doğaya zararsız hale getirilerek yeniden doğaya kazandırılacak. ODTÜ Teknokent'in ELEEN Projesi kapsamında Exitcom ile yapmış olduğu işbirliğinden doğan elektronik atık toplama ve değerlendirme projesinin diğer kurum/kuruluşlara da örnek olmasını diliyoruz.

-Projeye başlarken hedefleriniz nelerdir?

-E-atık toplama ve değerlendirme çalışması, ELEEN Projesi'nin sadece küçük bir parçasını oluşturuyor. ODTÜ Teknokent – Exitcom arasındaki işbirliğinin başta ODTÜ Teknokent firmalarının e-atık konusu hakkındaki farkındalıklarını artırmak, ardından pilot bir çalışma ile faydalarını katılımcılara göstermek ve uzun vadede e-atık toplama ve değerlendirme çalışmasını Türkiye'deki diğer Teknokentlere de aktararak sürdürülebilirliği sağlamak istiyoruz.

-Proje ile başlattığınız süreci, yurtdışındaki uygulama ve projeler ile karşılaştırabilir misiniz? Bir anlamda bilinçlendirme ve uygulamaları da kapsayan projeniz ve diğer ülkelerde yürütülen çalışmalar, kişilerin bilinç düzeyi ve davranış tarzlarını nasıl değiştiriyor? Örnek olarak gösterebileceğiniz çalışma ve veriler varsa bizimle paylaşabilir misiniz?

-Daha önce de belirttiğimiz gibi başta farkındalık yaratma amaçlı etkinlik düzenlenmesi ve broşürlerle/afişlerle yapılacak olan tanıtım çalışmaları yapılacak. Farkındalığın artırılmasının ardından ODTÜ Teknokent içinde yapılacak olan pilot e-atık toplama ve değerlendirme çalışması ile faaliyetlere devam edilecek. Çalışmanın başarılı olmasının ardından

kapsam genişletilerek başka kurum/kuruluşlarla da paylaşılması planlanıyor. Proje kapsamında başka firmalarla başka konularda yapılan çalışmaların sonuçları faaliyetlerin olumlu sonuçlandığını gösterdi. Aynı şekilde bu çalışmanın da faydalı olması bekleniyor.

-Toplanan e-atıklarda tehlikeli atık niteliğinde oldukları için (CRT Monitörler, Floresanların içerisindeki cıva ağır metali vb..) özel proses ve işlem gerektiren atıklara karşı aldığınız önlemler ve bunların geri dönüşümü için tesisleriniz var mı?

-ExitcomRecycling olarak elektrikli ve elektronik atıkların sadece değerli kısımları değil, tehlikeli tehlikesiz tüm kısımların doğru şekilde geri dönüşümünü hedeflemekteyiz bu nedenle tesisimiz de tüm e-atıkların geri dönüşüm proseslerini kurmaya çalışıyoruz. Tesisimizde CRT tüplerin, floresan lambaların ve tonerlerin geri kazanımı için uygun proseslerimiz bulunuyor.

-Bildiğiniz üzere elektronik atıklar (şirket -şahıs vs.) özel ve önemli bilgileri de içerebiliyor. E-atıklarda bilgi güvenliği açısından yapılan çalışmalarınız var mı? Anlatabilir misiniz?

-Bilgi güvenliği önem verdiğimiz bir konu. Bilgi güvenliğine önem veren birçok teknoloji firmasına imha konusunda hizmet veriyoruz. Aldığımız e-atıkların geri dönüşüm amaçlı alındığını taahhüt ediyoruz ve istendiği takdirde tüm geri dönüşüm süreçlerini firmalarımıza raporluyoruz. Beraberinde müşterilerimize bizzat bulundukları imha imkânı da sağlıyoruz.

-Son olarak değinmek istediğimiz ve özellikle faaliyet gösterdiğiniz sektörü ilgilendiren Avrupa Birliği uyum

sürecinde yürürlüğe giren WEEE direktifi çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaları (AEEE) kontrolü Yönetmeliği sizce yeterli olabilecek mi? Bu yönetmeliğin eksiklikleri ve uygulanabilirliği açısından düşünceleriniz ve yorumlarınız nelerdir? Sizce bu konuda daha farklı neler yapılmalı?

-Uzun süredir beklediğimiz AEEE Kontrolü Yönetmeliği'nin yayınlanmasıyla e-atıkların bilinirliği ve Bakanlıktan ilgili yazıyı almış tesislerin e-atıkların geri dönüşüm, geri kazanımını yapmaları gerekliliği olumlu bir gelişme yaşatmış, bizler için yasal bir dayanak oluşturmuştur. Böylece birçok konunun çerçevesi çizilmiş oldu fakat netlik kazanmayan, açıkta kalan bazı konular da mevcut. Toplanacak miktarlar açısından bakıldığında üreticilere verilen toplama kotaları çok düşük. 2005'ten bu yana yürürlükte olan ambalaj atığı yönetmeliğini bile uygulama noktasında sıkıntı yaşayan belediyeler, e-atıkların toplanması ve AEEE yönetmeliğinin uygulamasında birçok sıkıntı yaşayabilirler. Yönetmeliğin yeni yayınlanmış olması, çok farklı atık içeriğinin yer alması, e-atıkların tehlikeleri ve taşıma zorlukları gibi özellikle bu atık türünü diğerlerinden ayırıyor ve önemini ortaya çıkarıyor.

Nüfusu 400 binin altında olan belediyelerin atık getirtme merkezi kurma ve e-atık toplama yükümlülüğü ileriki yıllarda başlayacak. Sonuç olarak nereye gittiği belli olmayan tonlarca e-atığın doğru firmalarla doğru proseslerde geri dönüşümünün sağlanması çevrenin korunumu açısından önemli. Radikal kararlar alıp, toplama hedeflerini yüksek tutarak, yatırım yapan firmalara destek vererek, kirleten öder prensibini düzgün şekilde uygulayıp kısa sürede çözüm bulunabilir. Yaptırımlar da yönetmeliğin uygulama sürecinde önemli bir noktadır.

Ülkemizde geri dönüştürülen atık miktarı binde 1

ODTÜ’de gerçekleştirilen e-atık kampanyasını yöneten Evciler, AB’de kişi başına yıllık 4-14 kg e-atığın geri dönüştürüldüğünü, Türkiye’de ise bu rakamın sadece 15-20 gr civarında olduğunu altını çizdi.

Ahmet Erhan Altunok-Filiz Çakır

-Kurumunuz hakkında kısa bir bilgi verip özellikle e-atık ile ilgili yaptığınız çalışmaları anlatabilir misiniz?

-Evciler 1982 yılında Yüksek Kimya Mühendisi Nurettin Evciler tarafından değerli metaller (altın, gümüş, bakır, paladyum, platinyum, rodyum vb.) içeren çeşitli atıkların toplanması, ayrıştırılması, depolanması, arındırılması ve ortaya çıkan değerli metallerin alım/satımı ve ticareti faaliyetlerini üstlenmek üzere kuruldu. Kurucuları kimya mühendislerinden oluşan firma, yaklaşık 30 yıl öncesinde İstanbul Kapalıçarşı atıklarının, altın ve gümüş curuflarının işlenmesi ile işe başlamış ve birçok kurumun atık ve arındırma ihalelerinden pay aldı. Ankara’da bulunan fabrikasındaki yüksek ısı ocaklarını kendisi geliştirerek kullanan Evciler, ailenin 2. kuşağının da yönetime katılmasıyla, gelişen teknoloji ve çevre bilincinin bir sonucu olarak elektronik/elektrikli atıkların (e-atık) geri dönüşümüne aracılık kapsamının büyüyen bir piyasa olacağını öngördü. Ve 1996 yılından günümüze e-atık sektörüyle birlikte hurda oto-katalizör işleme piyasasına yüzünü çevirdi. Değerli metaller alanındaki uzun süreli çalışmaları, büyüme

potansiyeli yüksek olan e-atık piyasasını fark etmesine neden oldu.

Ankara’da iki tesisin işletmesini yürüten Evciler, 1996 yılında ilk etapta 1.000 m2 kapalı alanda işe başladı 2000’li yıllarda oldukça büyüyen bir atık ayrıştırma hacmine ulaşarak yeni yatırımlara girişti. Son olarak 2009 yılında başlattığı ileri teknoloji ihtiva eden entegre ayrıştırma yatırımını 2010 yılı Nisan ayında tamamladı. Evciler’in bünyesine dahil ettiği bu e-atık işleme sistemi, günümüz itibarıyla Türkiye’de eşsizdir.

-Türkiye’deki e-atık miktarı ne? Bunların ne kadarı toplanabiliyor, toplanan miktarın ne kadarının geri dönüşümü sağlanabiliyor?

-Türkiye’de maalesef e-atık miktarı hakkında güncel ve güvenilir veriler bulunmuyor. 2007 yılı rakamlarıyla konuşmak gerekirse ülkemizde yıllık e-atık miktarının 1 milyon ton olarak hesaplandığını ve aynı yılın Çevre Bakanlığı verilerine göre geri dönüştürülen atık miktarının 1121 ton olduğunu söyleyebiliriz. Kısacası üzülerek belirtmemiz gerekiyor ki ülkemizde geri

Radyo ODTÜ’nün basın sponsorluğunda gerçekleştirilen ve geliri ODTÜ Burs Fonu’na aktarılmak üzere “Teknoloji zamana yenildiğinde, zamanın ruhunu öğrencilere yardım ederek yakalayabilirsiniz” sloganıyla yola çıkılarak hayata geçirilen elektronik atık toplama kampanyası özellikle Ankara kamuoyunda ses getirdi. Bu kampanyayı düzenleyen ve yöneten Evciler Kimya Genel Müdürü Levent Evciler ile bir söyleşi gerçekleştirdik.

dönüştürülen atık miktarı yüzde 0.1'dir. AB ülkelerinde kişi başı yıllık 4-14 kg arası geri dönüştürülen e-atık'tan bahsetmek mümkünken bu rakam Türkiye'de sadece 15-20 gr civarındadır.

-Sizce illegal atık ticaretinin önüne geçilebilir mi? Bu konuda nasıl uygulamalar yapılabilir?

-Yasadışı atık ticareti tüm dünyada karşılaşılan bir sorun. Bu problemin çözümünde etkili iki temel faktör ise yasal düzenlemeler ve toplumsal bilinç. Dünya tecrübesi göstermiştir ki tek başına en ağır yaptırımları içeren düzenlemeler veya sadece toplum bilinçlendirmesi bu sorunun çözümünde yeterli olmuyor. Bu gün konu hakkında ki en caydırıcı yönetmeliklerden birine sahip olmasına rağmen Almanya dönüştürülebilir kişi başı e-atık miktarı adına AB ülkeleri içersinde en üst sırada değil. Bilinçli bir toplum ve gerekli düzenlemeler, yasa dışı atık ticaretinin azalmasını şüphesiz sağlar ama bunun tamamen ortadan kalkacağını düşünmek biraz hayalci bir yaklaşımdır. Bu süreç içerisinde Türkiye ise yolun başında yer almakta. Konu ile ilgili yönetmeliğimiz 22 Mayıs 2012 tarihinde yayınlandı ve e-atık açısından toplumsal farkındalığımız ise maalesef istenilen noktanın oldukça uzağında.

-ODTÜ Radyo ile birlikte başlattığınız kampanyanın, kamuoyunda ses getiren bir etki yaratarak (özellikle Ankara'da), konuya ilgi duyan kişileri harekete geçirdiği söylenebilir mi? Bu kampanya hakkında bilgi (Ne zaman ve nasıl başladı, bu fikrin doğuşu nasıl oldu? Sizi bu

kampanyayı yapmaya iten başlıca nedenler) verebilir misiniz?

-Bir önceki soruda değindiğim konu, e-atık geri dönüşümünün toplumumuzda bilinmemesi, bu konuda ki farkındalığımızın sınırlı olması Evciler olarak bizi e-atık toplanması konusunda çeşitli sivil toplum kuruluşlarıyla, vakıf ve derneklerle bir araya gelerek kampanyalar düzenlemeye, elde edilen geliri bu vakıf ve derneklere aktararak sosyal sorumluluk projeleri çerçevesinde e-atık bilinci oluşturmaya yöneltti. Bu anlamda RadyoODTÜ'nün basın sponsorluğunda geliri ODTÜ Burs Fonu'na aktarılmak üzere Ankara'da ki çeşitli AVM'lerde e-atık toplamaya

başladık. Haziran başı start alan bu kampanya fikri tamamen şirket içerisinde gerçekleştirdiğimiz bir toplantıda yurtdışı deneyimlerimiz doğrultusunda ortaya çıktı ve Radyo ODTÜ ile gerçekleştirdiğimiz toplantılarda olgunlaştı. Pilot bir proje olarak başlamış olmamıza rağmen ilk tepkilerin beklentilerimizin üzerinde olduğunu söyleyebiliriz.

Ama gerek yaz aylarıyla beraber Ankara'nın boşalması gerekse Ankara ShoppingFest ile çakışan tarihler bize bu konuda daha gidebileceğimiz oldukça uzun bir yol olduğunu gösterdi. Bu sebeple Eylül ayında daha fazla AVM'nin katılımıyla daha geniş kitlelere ulaşmak amacıyla kampanyamızı tekrarlamayı düşünüyoruz.

-Kampanyaya başlarken hedeflediğiniz etkiye ulaşabildiniz mi? Bu süreç atık toplamada etkili oldu mu? Ne kadar atık toplanabildi? Kampanya kapsamında toplanan atık miktarları ürünler bazında dağılımları ve E-atıkların toplam miktara göre dağılımı nasıl(Yüzde olarak)?

-Açıksa kampanyaya başlarken sabit bir hedef kitle planlamadık. Amacımız mümkün olduğunca çok kişiye ulaşabilmektir çünkü birey olarak hepimiz birer e-atık üreticisiyiz ve hepimizin evinde en az bir adet ya bozuk ya kullanmadığımız ya da nereye atacağımızı bilemediğimiz için bir yere kaldırıp unuttuğumuz bir elektronik cihaz var. Kampanyanın ilk ayı sonunda yaklaşık 3,5 ton atık topladık ve bunların tasnifi devam etmekte, 7-8 Temmuz hafta sonunda bitirmeyi planladığımız bu kampanyada 5 tonu

hedefliyoruz. Tüm atıklar toplanıp tasnif edildikten sonra ise ürün bazlı dağılımı belirlemek mümkün olacak.

-Kampanya ile başlattığınız süreci, yurtdışındaki uygulama ve kampanyalar ile karşılaştırabilir misiniz? Bir anlamda bilinçlendirme ve uygulamaları da kapsayan kampanyanız ve diğer ülkelerde yürütülen çalışmalar, kişilerin bilinç düzeyi ve davranış tarzlarını nasıl değiştiriyor? Örnek olarak gösterebileceğiniz çalışma ve veriler varsa bizimle paylaşabilir misiniz?

-Yurtdışı dediğimizde özellikle AB ülkelerinde çok farklı bir resim çıkıyor karşımıza. Bizim 1 ay önce yayınlanmış yönetmeliğimize karşı yıllardır uygulanan yönetmelikler, bizim yaratmaya çalıştığımız bir duyarlılığa karşı ev çöpünü bile ayrı torbalarda kapıya bırakan bir bilinç seviyesi. Bu anlamda maalesef elimizde örnek gösterebileceğimiz çalışma veya kampanyalar bulunmamakta. Şu an Evciler olarak Türkiye’de bir ilke imza attık ve bunun devamını getirerek sürecin kendisinin bir örnek olmasını hedefliyoruz

-Toplanan e-atıklarda tehlikeli atık niteliğinde oldukları için (CRT Monitörler, Floresanların içerisindeki cıva ağır metali vb..) özel proses ve işlem gerektiren atıklara karşı aldığınız tedbirler ve bunların geri dönüşümü için tesisleriniz var mı?

-Elektronik atıklar içerisinde özellikle buzdolapları ve CRT monitörler farklı işlemlerden geçirilmek durumunda.

Yönetmeliğin yayınlanmasıyla birlikte Evciler olarak bu konuda bakanlığa lisans başvurularımızı gerçekleştirdik ve yanı sıra tesisimizde gerekli düzenlemelere başladık. Kısa süre içerisinde tüm dünyada olduğu gibi buzdolabı geri dönüşümü için tamamen ayrı bir tesis kurmayı planlıyoruz. Floresanlar ise geri dönüştürülebilir atıklar değiller. Bizde floresanları basit bir önışlemden geçirdikten sonra bertaraf edilmek üzere İzaydaş’a gönderiyoruz.

-Bildiğiniz üzere elektronik atıklar (şirket -şahıs vs.) özel ve önemli bilgileri de içerebilmektedir. Elektronik atıklarda bilgi güvenliği açısından yapılan çalışmalarınız var mıdır? Anlatabilir misiniz?

-Evciler olarak müşterilerimize sunduğumuz bir diğer hizmetimizde veri imhası. Son dönemde açıkça ortaya çıkmıştır ki elektronik olarak kaydedilen bir bilginin yine elektronik olarak tamamen silinmesi artık mümkün değil. Gerçek bir veri imhasıysa bahsettiğimiz bunun mekanik süreçler içermesi kaçınılmaz. Evciler olarak tesisimizde bize iletilen veri depolama ünitelerini tıpkı diğer elektronik atıklar gibi parçalayıcılarımızdan geçirmekte ve içerdikleri bilgiye ulaşımı imkânsız hale getiriyor. Detaylarına girecek olursam müşteri söz konusu veri saklama ünitesini isterse mühürleyebilmekte, tesisimize transferi ve parçalanması anında gözlemci bulundurabiliyor. Ayrıca parçalama süreci filme alınmakta ve işlem sonrasında hazırladığımız rapor ile beraber söz konusu kayıt müşterimize teslim ediliyor.

-Son olarak değinmek istediğimiz ve özellikle faaliyet gösterdiğiniz sektörü ilgilendiren Avrupa Birliği uyum sürecinde yürürlüğe giren WEEE direktifi çerçevesinde Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulan Atık Elektrik ve Elektronik Eşyaları (AEEE) kontrolü Yönetmeliği sizce yeterli olabilecek mi? Bu yönetmeliğin eksiklikleri ve uygulanabilirliği açısından düşünceleriniz ve yorumlarınız nelerdir? Sizce bu konuda daha farklı neler yapılmalı?

-Bu konuda iki kritik nokta var. İlki, en kötü kuralın kuralsızlık olduğu. Sektörün uzun zamandır ihtiyacını

hissetmekte olduğu yönetmeliğin yayınlanmış olmasından dolayı Evciler olarak çok mutluyuz, bu kesinlikle atılması gereken bir adımdı.

Yönetmelikte belirlenen esasların yeterliliği ise çok ayrı bir konu. Unutmamak gerekir ki yönetmelikler yaşayan, canlı kurallar bütünüdür. İhtiyaçlar çerçevesinde değiştirilebilir ve güncellenebilirler. Evciler olarak ilerleyen dönemde bu kadar dinamik bir sektörde ortaya çıkacak yeni gerekliliklere göre ilgili değişikliklerin yapılacağını düşünüyoruz.

İş yaşamınızın ilk günü için 10 öneri (*)

Mart 2012 itibari ile Türkiye'deki işsizlik oranının yüzde 9.9 olduğu bildirildi (Kaynak: TÜİK). Bu oldukça zor istihdam ortamında, işe alınmaktan öte CV'nizin okunma durumu bile bir şans olarak görülebilir. Bir mucize eseri, işe adımınıza atabilme durumunda ise elinizi yüzünüze bulaştırmıyor olmanız gerekiyor.

Yeni işinizdeki ilk gün, doğru izlenim bırakmanız açısından oldukça kritik bir öneme sahip. Nihayetinde, hiçbir ofis yeni bir her şeyi kendisinin bildiğini zanneden, dedikodu düşkünü, kötü kokan erkek ya da uygunsuz giyinen bir bayan iş arkadaşına ihtiyaç duymuyor. Bununla beraber, kendisine güvenerek işten kaçabilecek, kibar, bakımlı ve her şeyden öncelikli normal bir iş arkadaşı arıyor.

Aşağıda başarılı bir ilk iş günü için 10 öneri yer alıyor:

1. Bir noktada buluşun

Ne yöneticiler ne de siz akıl okuyucusu değilsiniz. Başarılı bir iş ilişkisi için açık bir iletişim gereklidir. Eğer kendinizi rahat hissediyorsanız -ki bu genellikle birkaç yıllık iş deneyiminden sonra meydana gelir, yöneticiniz ile teke tek görüşme isteyip iletişimi ve yönetsel stili hakkında konuşabilirsiniz. Bazı yöneticiler her şey hakkında bilgilendirilmekten hoşlanırlar: Proje güncellemelerinden, ortaya çıkan problemlere kadar. Bazıları ise sadece büyük sorunlardan haberdar olmak isterler.

Patronunuzun, iletişim beklentilerini ve yönetim stilini öğrenerek, ilk birkaç haftadaki sarsıntılı öğrenme durumlarından sakınarak, düzgün ve üretken bir ilişki içersine girebilirsiniz.

2. Susun ve dinleyin

Bazen ilk iş gününüz bildiri şeklinde geçebilir. Patronunuz sizi mevcut iş kültüründe değişiklik yapmak, taze bir perspektif kazandırmak ve yeni fikirler edinmek için işe almış olabilir. Ne yazık ki, ofisler dar görüşlü, değişme karşı dirençli ve yabancılara karşı derin bir güvensizlik sergileyebilirler. Dünyadaki en iyi fikre sahip olsanız dahi, ilk gün bunları kendinize saklayın.

İnsanların güvenini kazanmanın en iyi yolu onları dinlemektir (Kaynak: Vogt). Onların düşüncelerine saygı gösterin ve düşüncelerinizi yeni bir yenilik olarak sunmadan önce geri bildirim alın (Source: CareerBuilder).

3. Eğer bilmiyorsanız, sorun

Eğer şüpheye düştüğünüz bir durum varsa, kişilere sorun, bu sizi incitmez değil mi? "Saçma bir soru yoktur" sözü aslında doğru değildir. Fakat, talimatları anlamadığı için verilen işi doğru bir şekilde yapamamak daha kötü bir durumdur (Kaynak: Sahadi). Eğer patronunuz size bir iş verdiyse, ilk toplantıda bütün detayları almaya çalışın. Aptal gibi gözükmeyp aksine katılımcı ve titiz olarak algılanırsınız. Eğer işin ortasındaysanız ve halen kafanızda net olmayan durumlar söz konusu ise, üstünüze bu konu hakkında soru sormaktan ve konuyu açıklığa çıkarmaktan endişe etmeyin. Samimi gözükürsünüz. Ancak her beş dakikada bir başına giderseniz sıkıcı olursunuz. Mümkün olan en kısa sürede halletmeye çalışın. "Sizin için yapabileceğim bir şey var mı?" sorusu yöneticinizin kulağına müzik gibi gelecek bir sorudur. Bu ilk günün ardından eğer işsiz kalırsanız, Facebook güncellemenizi hemen yapmayın. Patronunuz ya da çalışma arkadaşlarınız için yararlı şeyleri araştırın. Bunlardan ötürü öğle yemeği daveti kazanabilirsiniz.

4. Henüz kendiniz olmayın

İş hayatınızdaki ilk gün için anahtar kelime baskıdır. Eğer doğal yapınızda enerjilik, fıkır fıkırlık varsa, birazcık törpüleyin (Kaynak: Grobart). İnsanları korkutmak istemezsiniz. Aynı şekilde, eğer yapınız itibari ile sessiz ve yavaş iseniz, fazladan kahve içerek en iyi sahte gülümsemenizi uygulayabilirsiniz. Mizah anlayışınızı biraz hafifletin. Görüşme başlamadan önce herkes şaka yapıyor olsa dahi siz buna dahil olmayın. Daha yenisiniz ve hangi sınırları geçmeyeceğiniz

ki özellikle patronunuzu konu alanlar konusunda bir fikre sahip değilsiniz.

Ne yaparsanız yapın, size verilen işlerin sizin altınızdaymışçasına davranmayın (Kaynak: Weiss). Tüm gün size fotokopi çektirip ya da out-look takvimini güncelleştiriyor olsalar bile, mızızlanmayın. İşlerinizi yaptıkça, insanlar sizin potansiyelinizi görüp, daha ilgi çekici işlere yönlendireceklerdir.

5. Not alın

İlk gün bir sürü bilgi ve tanışma fırtınası içine düşeceksiniz. Aynı isimli bir sürü kişi ile tanışacak, sağlık koruma planınızdan, 30 aşamalı fotokopi makinesindeki kâğıt sıkışıklığını giderme yollarına kadar bir telefon defterini dolduracak bilgi ile yüz yüze kalacaksınız. Not Alın, daha sonra kendinize teşekkür edeceksiniz. Eğer avuçi bilgisayarınızda hızlı bir şekilde not alma becerisine sahip iseniz,

notlarınızı dijital olarak ta alabilirsiniz. Aksi takdirde cebinize sığabilecek bir not defteri edinin. İsimler ve pozisyonları muhtemel en önemli notlarınız olacaktır. İnsanlar kendi isimlerinin hatırlanır olmasından memnurluk duyarlar, onları memnun edin.

6. Kıyafet seçiminize dikkat edin

Birçok farklı günlük giyim tarzını benimseyen işyerlerinde, ofis günlük kıyafet tarzı ile kolej giyim tarzı arasında bir çizgi bulunur. Ironik tişörtleri, terlikleri ve kapüşonlu kıyafetleri bir tarafa bırakmanın zamanı geldi. Her ofisin kendine has uygun kıyafet tanımı vardır. Mülakata gittiğinizde diğer insanların ne tarz giyindiğine dikkat edin. Eğer hatırlamazsanız, şirketin insan kaynakları bölümünü arayarak onlardan tavsiye alabilirsiniz. Çok resmi ya da fazla özensiz olmak istemezsiniz.

Kadın çalışanlar cüretkâr ve seksi kıyafetlerden kaçınmalıdır. Yapılan araştırmalar tahrik edici kıyafetler giyen kadınların terfi alma ya da yükselmelerinin daha az olduğunu göstermiştir. (Kaynak: Lorenz)

7. Ev ödevinizi yapın

Patronunuzu ilk günden kesin bir şekilde etkilemenin yolu şirketin ne yaptığını net bir şekilde anladığınızı

göstermeniz olacaktır. Bu konuda internetten yardım alabilirsiniz. Şirketinizin ya da müşterilerinin web sitesini inceleyebilir son güncel bilgileri edinebilirsiniz. (Kaynak: Vogt). Google Haberler'den e-mail uyarıcı ayarlayabilir, böylelikle işvereniniz ya da endüstri hakkında basına yansıyan bilgilerden haberdar olabilirsiniz. (Kaynak: Weiss). Bütün bu bilgileri istendiğinde bir anda söylemek zorunda değilsiniz ancak sahip olduğunuz bu bilgiler yüksek makamlarla konuşurken yanlış bilgiler söylemenizi önler. Eğer patronunuz etkileyici bir kişi ise, onun hakkında bilgi edinin. Ancak iddialı ve tacizci bir tavır takınmaktan kaçının. "Adları Mete ve Nazlı, yaşları 7 ve 5 olan çocuklarınız nasıllar?" şeklinde ifadelerde bulunmayın. Sınırı iyi koruyun. Amirlerinizi etkilemek mi istiyorsunuz? Biraz araştırma yapın.

8. Öğle yemeği alternatiflerinizi düşünün

Bütün kurumların kendi öğle yemeği kültürü vardır. Sadece birkaç kübik mağdurunun sakın bir öğle zamanı vardır. Kurum yemekhanesi varlığından haberdar olun ya da alternatifleri işe başlamadan önce düşünün. Eğer yeni iş yerinizdeki durumu tam olarak kestiremiyorsanız, yemeği patronunuzla beraber yiyeceğiniz garanti olmadığına göre, ilk iş gününüzü aç olarak geçirebilirsiniz.

Her koşulda, güne sağlam bir kahvaltı ile başlayın. Oryantasyon ve el sıkışmalar boyunca her zamankinden daha fazla kahveye ihtiyacınız olacaktır.

9. İşe gidecek yolunuzu önceden test edin

Bisikletle, otobüsle, araba ya da yürüyerek işe gidekseniz ilk günden önce yol güzergâhınızı test etmeniz akıllıca olacaktır. (Kaynak: Huhman). Google Map'in otomatik olarak yoğunluğu iki katına çıkaracak "yoğun saatler" butonu bulunmadığına göre bunu kendiniz yapmalısınız. Ayrıca geç kalmanın bahanesi olarak trafiği sunmak kötü bir mazerettir. Zira, ofisin geri kalanı aynı trafik sıkışıklığı ile uğraşarak 9: 37'den önce işe gelmeyi başarabilmiştir. İşe giderken eğer toplu taşıma araçlarını kullanacaksanız, otobüsün/trenin varış ve kalkış saatlerini almanız, aktarma yapacaksanız bilgileri iyice öğrenmeniz gerekir. Her ihtimale karşı bir B planı bulundurmanızda önemlidir. Yoğun bir trafikte, evinizin kapısından, iş yeri masanıza gelene kadar ne kadar zaman geçtiğini bulduktan sonra üzerine 10 dakika ek zaman koyun. İlk iş gününüzde erken işe varmak, sizin için zararlı olan bir durum değildir.

10. Büyük günden önce iki hafta kadar uykunuza dikkat edin

Anneniz ilk işgününüz için erken yatmanızı öneriyorken doğruyu söylüyor aslında. Tanımadığınız onlarca insanla ilk tanışacağınız ve bir sürü yeni bilgi bombardımanına tutulacağınız bu zamanda uyanık ve algıları yüksek bir kişi olmayı tercih edersiniz. Annenizin iyi bir gece uykusu tavsiyesinde bulunurken bilmediği bir şey ise bir günlük iyi bir gece uykusunun üç aylık geç uyumalarını telafi etmiyor olduğudur. Bedeninizi çalışma saatlerine göre yeniden eğitmeniz gerekiyor. Uzmanlar bunun iki haftalık makul bir zamanda yatıp mantıksız bir erken saatte uyanarak yapılabileceğini söylüyor (Kaynak:Vogt). Bu düzene uyarak, iç saatinizi alarm saatinizle uyumlu hale getirebilirsiniz.

(*)(Kaynak: HowStuffWorks)

Kaynaklar:

- CareerBuilder.com."18 Ways to Impress a New Employer"http://www.careerbuilder.com/Article/CB-514-The-Workplace-18-Ways-to-Impress-a-New-Employer/
- Grobart, Sam. "Allow me to introduce myself (properly)." Money. Aralık 27, 2006http://money.cnn.com/2006/12/27/magazines/moneymag/newguy.moneymag/index.htm
- HowStuffWorks," 10 Tips For Your First Day Of Your Work", Haziran 26, 2012, http://money.howstuffworks.com/business/starting-a-job/10-tips-for-your-first-day-of-work.htm?utm_source=feedburner&utm_medium=email&utm_campaign=Feed%3A+DailyStuff+%28DailyStuff+from+HowStuffWorks%29#mkcpgn=rss1
- Huhman, Heather. "Preparing for your first day of work." Examiner.com. Ocak 27, 2010http://www.examiner.com/x-828-Entry-Level-Careers-Examiner~y2009m1d27-Preparing-for-your-first-day-of-work
- Lorenz, Kate. CareerBuilder.com. "Too Much Skin: 10 Taboos for Office Attire"http://www.careerbuilder.com/Article/CB-666-The-Workplace-Too-Much-Skin-10-Taboos-for-Office-Attire/?ArticleID=666&cbRecursionCnt=1&cbsid=a5687050c2fc4bb1a90e185253b8b8c3-331380489-wf-6
- Sahadi, Jeanne. "The get-started guide to making it." CNN Money. Ağustos 24, 2006http://money.cnn.com/2006/08/23/commentary/sahadi/index.htm
- TÜİK, https://www.tuik.gov.tr/Gosterge.do?metod=IlgiliGosterge&sayfa=giris&id=3536, Haziran 26, 2012
- Vogt, Peter. "Have a Great First Day." Monster.com.http://career-advice.monster.com/in-the-office/starting-a-new-job/have-a-great-first-day/article.aspx
- Weiss, Tara. "How to Behave at Your First Job." Forbes.com.http://hotjobs.yahoo.com/career-articles-how_to_behave_at_your_first_job-1337

Hukukçunun bilişim günlüğü...

(Haziran 2012)

Av. S. Pelin Gürlek

1/7/2013 tarihinden itibaren İnternet'ten verdiğimiz siparişler kapımıza ulaştığında, kredi kartından yaptığımız ödemeleri, Gelir İdaresi'nin ödeme ağına bağlanmak suretiyle o anda görebileceğini biliyor muydunuz? (Dayanak Maliye Bakanlığı'nın 70 seri no.'lu Tebliğ. Tebliğe göre; faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullanan mükelleflere 1/7/2013 tarihinden itibaren bu cihazlar yerine EFT-POS özelliği olan yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunluluğu getirildi. Yeni nesil ÖKC GİB GMP protokolü ile erişilebilen IP Tabanlı cihaz olup. Bu cihazların taşınması gereken teknik özellikleri içerir taslak düzenlemeyi de Gelir İdaresi'nin <http://bit.ly/KO2mvB> adresinden indirebilirsiniz.)

(06.06.2012)

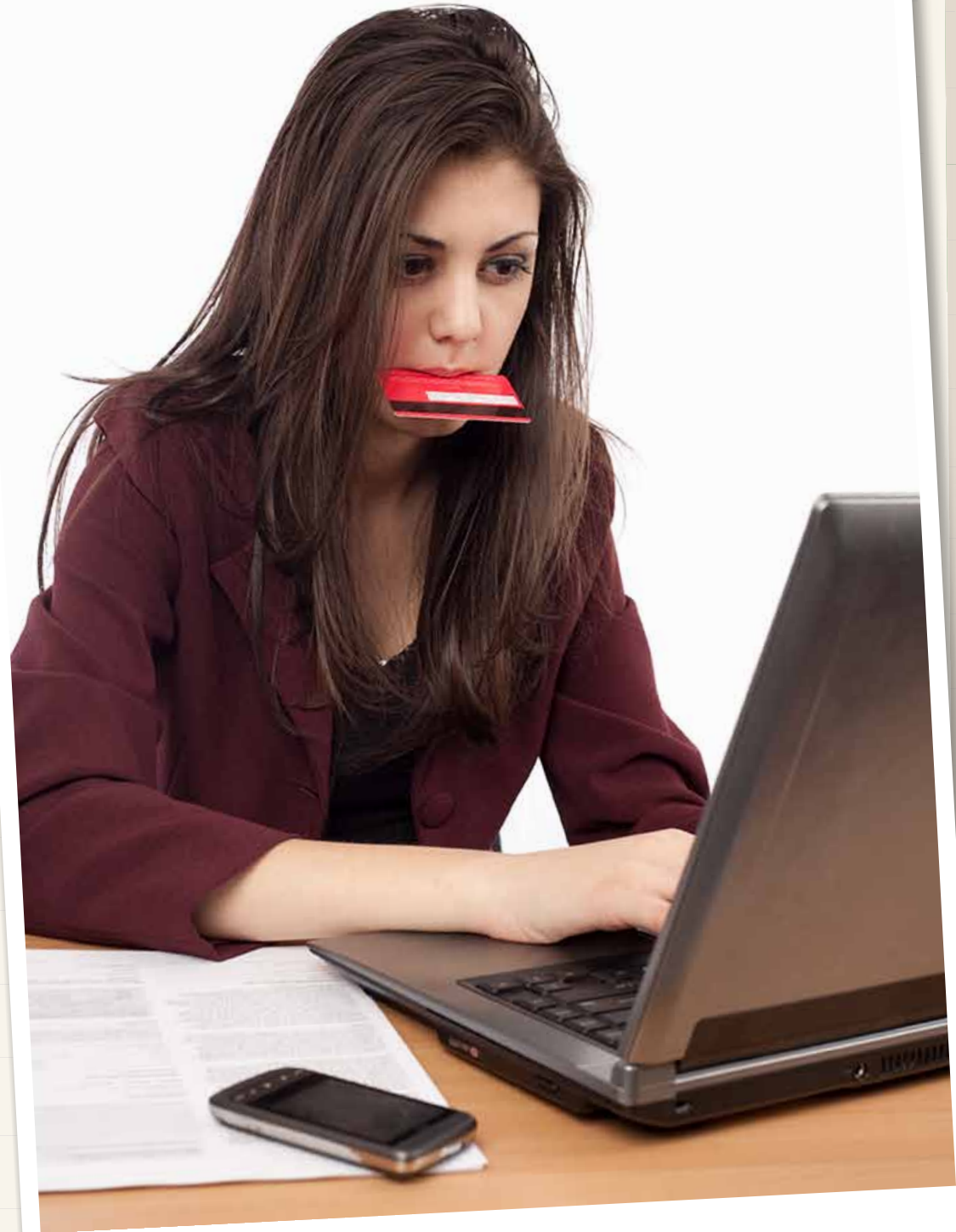
Yurt dışından temin edilip yine yurt dışında teslimi gerçekleştirilen mallar katma değer vergisinin konusuna girmediğinden, sahibi olunan İnternet sitesi aracılığıyla yurt dışında alınıp yine yurt dışında yapılan teslimler dolayısıyla katma değer vergisi hesaplanmaz (Dayanak: 21.02.2012 tarih ve 276 sayılı Özelge)

(11.06.2012)

① Türkiye'de de devlet politikaları teknoloji girişimlerini destekleme hedefinde... Melek Yatırımcıların teşvikine dair düzenlemelerin hazırlandığı şu günlerde, müjde TÜBİTAK'tan geldi... TÜBİTAK Bireysel Girişimcilik Aşamalı Destek Programı kapsamında, girişimcilere 550,000.00-TL hibe şeklinde destek sağlanacak...
(14.06.2012)

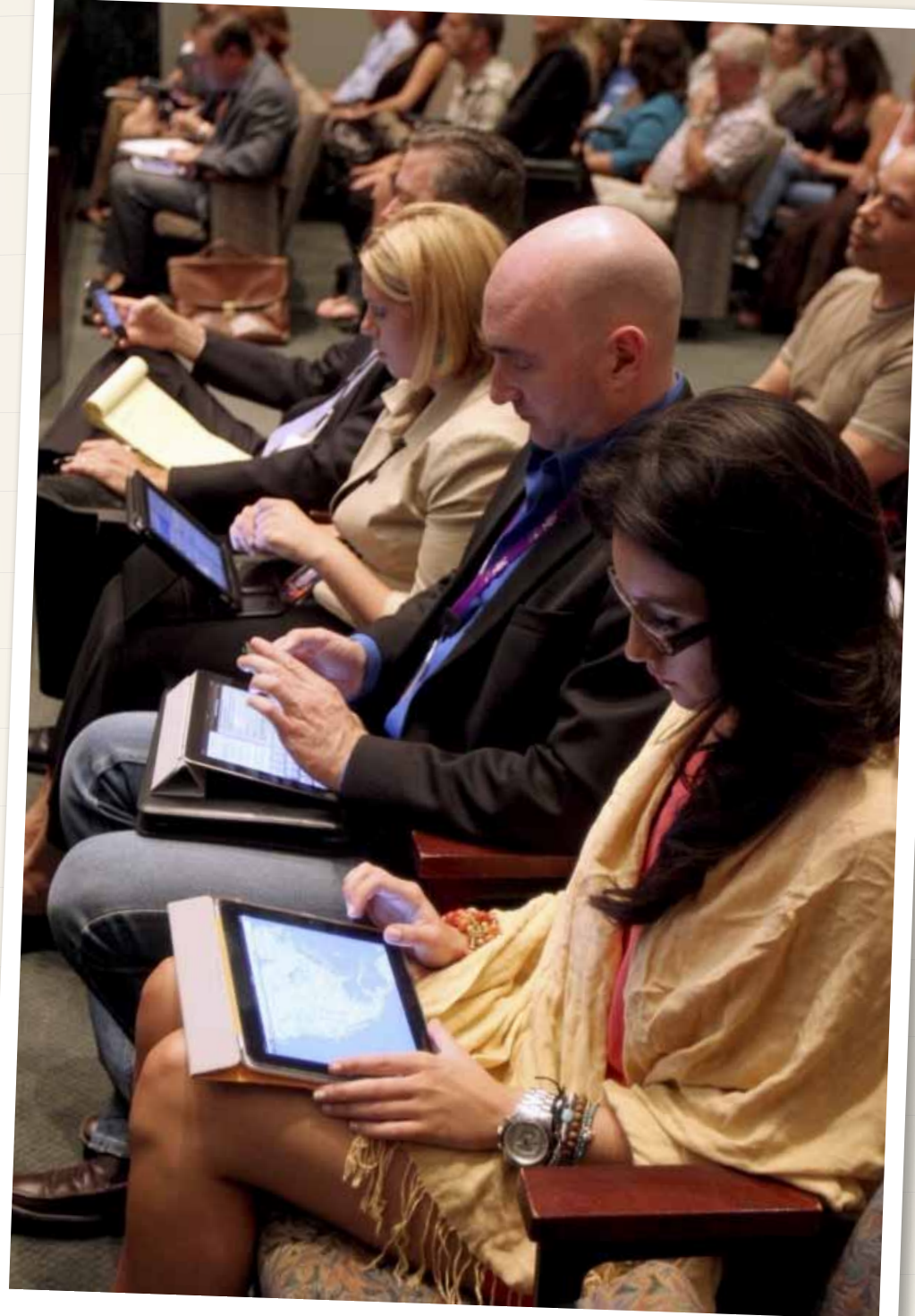
① E-ticaret sitelerinin sayısına yetiştirilmiyor... Ancak siz siz olun bilmediğiniz sitelerden alışveriş yaparsanız SSL sertifikası var mı? Sanal Pos kullanıyor mu? İletişim bilgileri üzerinden ulaşmak mümkün mü kontrol etmeden alışveriş yapmayın. Ancak bu tavsiyeleri dinlemeden alışveriş yaptıysanız Web'den kredi kartınızla aldığınız ürün uzun süre geçmesine rağmen teslim edilmiyorsa bankanıza charge back talebinde bulunup paranızın iadesini talep edebilirsiniz.
(17.06.2012)

① Deloitte Haziran ayı Raporu Türkiye'de Perakende sektörü rakamlarını açıkladı. Raporda İnternet pazarı da var <http://bit.ly/LGAKHq>

① Türkiye'de de mahkemede twitter kullanmak yasaklandı (20.06.2012)
Oda TV'nin 12. duruşmasında mahkeme salonunda twitter kullanımı yasaklandı. Daha önce İngiltere ve Amerika'da da bu tür kararlar verilmişti. Hâkim bu kararını, delillerin karartılmasını önlemek, suçlu olduğu ispatlanan dek herkesin masum olduğu anlamına gelen masumiyet karinesi ve kişisel bilgilerin gizliliği ilkelerine dayandırdı. Ancak Türk mahkemelerinde kapalı olarak görülmesine karar verilmemiş olan her duruşmanın herkes tarafından izlenmesi mümkün. Bu halde belki de mahkeme düzenine müdahalede bulunduğu gerekçesi daha akla yatkın kabul edilebilir. İngiltere'de başlayan Nike kampanyası, ünlülerin attıkları tweet'lerin reklam olduğunu belirtmemesi yüzünden yasaklandı <http://bit.ly/MrEg7O> (20.06.2012)

① Türk Ticaret Kanunu yürürlüğe girmeden önce rötuşlandı <http://www2.tbmm.gov.tr/d24/1/1-0630.pdf> adresinden son haline ulaşabilirsiniz. (26.06.2012)

İSTANBUL
11. AĞIR CEZA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI
BEŞİKTAŞ/İSTANBUL

Teknik Takip No
Soruşturma No
Hakim
Katip

Aramanın ne
oluşturan fil
Arama El Ko
Kararını Uyg
Durum
Oğul Emniy
Yazının T

Hakkınızda yakalama kararı verildiyse TC Kimlik numaranıza elektronik ortamda şerh konulması uygulaması yolda...<http://bit.ly/NcD9rC>
(22.06.2012)

Deloitte Haziran ayı Raporu Türkiye'de Perakende sektörü rakamlarını açıkladı. Raporda İnternet pazarı da var <http://bit.ly/LGAKHq>

"Elektronik bilet" nasıl düzenlenmeli, kimler düzenleyebilir?
(26.06.2012)

Kara ve deniz yolu ile şehirlerarası veya uluslararası yolcu taşımacılığı işi ile iştigal eden mükelleflerin, elektronik ortamda bilet ve yolcu listesi düzenlemeleri, düzenledikleri elektronik biletleri yolcularına iletmeleri ve bu vesikaları muhafaza ve ibraz etmelerine ilişkin usul ve esasları düzenleyen 415 sayılı Vergi Usul Kanunu Tebliğ yayınlandı.

Bunları biliyor muydunuz ?

Karayolu üzeri park yerindeki araçlar için park ücreti, yetki ve sorumluluk alanına göre park yerini tespiti yetkili idarece veya bu idare tarafından işletme izni verilen gerçek veya tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek/tüzel kişilerce alınabilir. Bunlar dışında hiçbir gerçek veya tüzel kişi herhangi bir şekilde park ücreti alamaz. Büyükşehirlerde yetkili idareler büyükşehir belediyeleridir. Yetkisiz park ücreti alan veya almaya teşebbüs edenler, fiilleri daha ağır bir ceza gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, 6 aydan 2 yıla kadar hapis ve 5000 güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

İlgili belediyeden izin veya ruhsat almaksızın, belediye sınırları dâhilinde ticari amaçlı yolcu taşıyan ("KORSAN") kişiye, araç sahibine, bağlı bulunduğu durak, işyeri ve işletmelerin sorumlularına idari para cezası üç kat olarak, fiilin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde tekrerrü halinde ise beş kat olarak uygulanır. Ayrıca, araç her defasında 60 gün süre trafikten men edilir. Ayırıcı işareti bulunmayan ("KORSAN") araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara da üçte biri oranında idari para cezası uygulanır. (05.06.2012)

İş kazası sigortası kapsamında, iş kazasına maruz kalan sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği (istirahat/rapor parası) sigortalının veya hak sahiplerinin uğradığı geçici gelir kayıplarını telafi etmeyi amaçlar. Meydana gelen kazada sigortalının ağır kusurunun/kasti hareket bulunması, olayın iş kazası niteliğini ortadan kaldırmaz. Ancak sigortalıya yapılacak parasal yardımın miktar ve kapsamını etkiler. Sigortalının, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kurallara uymaması, tehlikeli olduğu veya hastalığa sebep olacağı bilinen bir hareketi yapması, yetkili kimseler tarafından verilen emirlere aykırı hareket etmesi, açıkça izne dayanmadığı gibi, hiçbir gereği/yararı bulunmayan bir işi bilerek yapması ve yapılması gerekli bir hareketi savsaması halleri ağır kusurdan sayılmaktadır. Bu bağlamda iş kazası sigortalının ağır kusuru yüzünden meydana gelmişse, kendisine ödenmesi gereken istirahat/rapor parası, kusur 1/3 oranında, kusur derecesinin olmaması halinde ise yüzde 5 oranında eksiltiyle ödenecek veya kasti hareketi söz konusu ise 1/2 tutarında ödenecektir.

KDV iadelerine ilişkin 119 seri no'lu tebliğ yayınlandı
(25.06.2012)

İndirimli orana tabi işlemler kapsamında yapılacak olan KDV İadelerine ilişkin 119 seri no'lu Tebliğ <http://bit.ly/L17gYn> adresinde

Hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk kanunu yürürlüğe girdi (22.06.2012)

İlgili düzenlemeye <http://bit.ly/NWIAQo> adresinden ulaşabilirsiniz. Bu kanun ile mahkemelerin yükünün azaltılması amaçlanıyor. İlgili Kanun gereği, Hukuk Fakültesi mezunu mesleğinde en az 5 yıl kıdeme sahip olanlar ilgili eğitimi takiben girecekleri sınavda başarılı olmak kaydıyla Arabuluculuk siciline kayıt olma hakkı kazanırlar.

Sağlık bakanlığından özel hayatın gizliliğine müdahale (25.06.2012)

Sağlık Bakanlığı, laboratuvarlardan hamilelik testi pozitif çıkanların listesini ve iletişim bilgilerini istemeye başlamış gebelik testi sonucunu eş ve babanın cep telefonuna SMS ile bildiriyormuş. Bu uygulamayı Aile Hekiminin anne-çocuk sağlığını izleme yükümü altında yasallaştırmak çabasıdaysalar da, gerek ulus üstü düzenlemeler gerekse de Anayasa gereği kişinin özel hayatı gizlidir. Bekâr bayanların babalarına hamile olduğunu bildirmek nasıl bir iş bilincidir? Bu ülke, halen töre cinayetleri, aile içi şiddetle uğraşmakta... Konuyla ilgili habere <http://bit.ly/Q0Gg9x> adresinden ulaşabilirsiniz.

Kıdem tazminat tavan tutar farkı talep edebilecek kişilerden misiniz?
(06.06.2012)

Memur maaş katsayılarında yapılan zam, 01.06.2012 tarihli Resmi Gazete'de yayınlandı. Söz konusu düzenleme ise 01.01.2012 itibariyle (yani geriye doğru geçerli şekilde) yürürlüğe girdi. Bu zam düzenlemesi ile kıdem tazminatı tavan tutarı da geriye dönük olarak değişmiş oldu. Böylece 01.06.2012 tarihine kadar olan sürede işten ayrılıp kıdem tazminatı 2.805,04 TL tavan tutar üzerinden ödenmiş kişiler için kıdem tazminatı farkı talep hakkı doğmuş oldu.

Bu halde kıdem tazminat tavan tutarı farkı olan 112,23 TL (x) her kıdem yılı itibariyle ödenmesini talep edebilirsiniz. Ödemeniz yapılmadığı takdirde söz konusu tutara ek olarak geciken gün karşılığı en yüksek mevduat faizi oranında faiz isteyebilirsiniz.

Kıdem tazminat tavan tutarında yılbaşı itibariyle uygulanacak olan farklı tutarı talep hakkı olanlar kimler peki? Kıdem tazminatı matrahı 2.805,04 TL üzerinde olan kişilerdir. Yani; Örneğin 2012 yılı 2. ayında işten ayrılan ve aylık brüt ücreti 2.000 TL olan bir kişinin kıdem tazminatı 2.000 TL ücret üzerinden hesaplandığından fark tutar doğmayacaktır. Ama söz konusu kişinin aylık brüt ücreti 3.000 TL olması halindeyse söz konusu tutar 2.805,04 TL tavan tutar üzerinde olduğundan 112.23 TL fark kıdem tazminatı tutarının her kıdem yılı itibariyle ödenmesini talep edebilecektir.

Risk ve risk çeşitleri...

Kurumların faaliyet gösterdiği sektörler göre risk haritalarını çıkartmaları ve ne tür risklere maruz kalabileceklerinin çalışmasını yapmaları çok önemli. Tamamen ortadan kaldırılması mümkün olmadığından riski minimize etmek ve iyi yönetmek, günümüz risk yaklaşımının temelini oluşturuyor.

Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin
TBD Ankara YK Üyesi

Kısa ama etkisi büyük, belki de günlük yaşantımızda çok fazla dilimizde olan bir kelimedir Risk. Hemen herkesin dilinde ve bir o kadar da önemli bir kelime olan riskin, ölçülmesi ve yönetilmesinin zorluğu, birçok çalışmanın konusu olmuş. ODTÜ’de okuduğum yıllarda duyduğum, kulaktan kulağa gelen bir olaydı risk. ODTÜ Felsefe Bölümü’nde bir hoca, öğrencilerinin final sınavında, tek kısa bir soru sorar ve tam puan alan sadece bir kişi olur. Soru şu: “Risk nedir?” Öğrencinin yanıtı ise sorudan çok daha enteresan. Öğrenci kâğıda sadece “İşte risk budur” cümlesini yazar. Bu hikâyeden yola çıkarak bu yazımda risk kavramını ve çeşitlerini biraz daha teknik gözle ele almaya, özellikle de operasyonel risk hakkında bilgi vermeye çalışacağım.

Başta finansal kuruluşlar olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlar faaliyetlerini sürdürürken risklerle karşı karşıya kalabilmekte, bu risklerin doğurabileceği olumsuz sonuçları yaşayabilmekte ve hatta iflas riski ile yüzleşebilmekte. Bu bakımdan, tüm kuruluşların faaliyetlerini sürdürürken karşılaşılabilecekleri riskleri tanımlayıp yaşayabilecekleri olumsuz durumlardan korunmak amacıyla gerekli önlemleri almaları gerekiyor. Aksi takdirde söz konusu riskler, faaliyetlerinin geçici veya sürekli durmasına neden olabilir.

Genel olarak risk kavramı

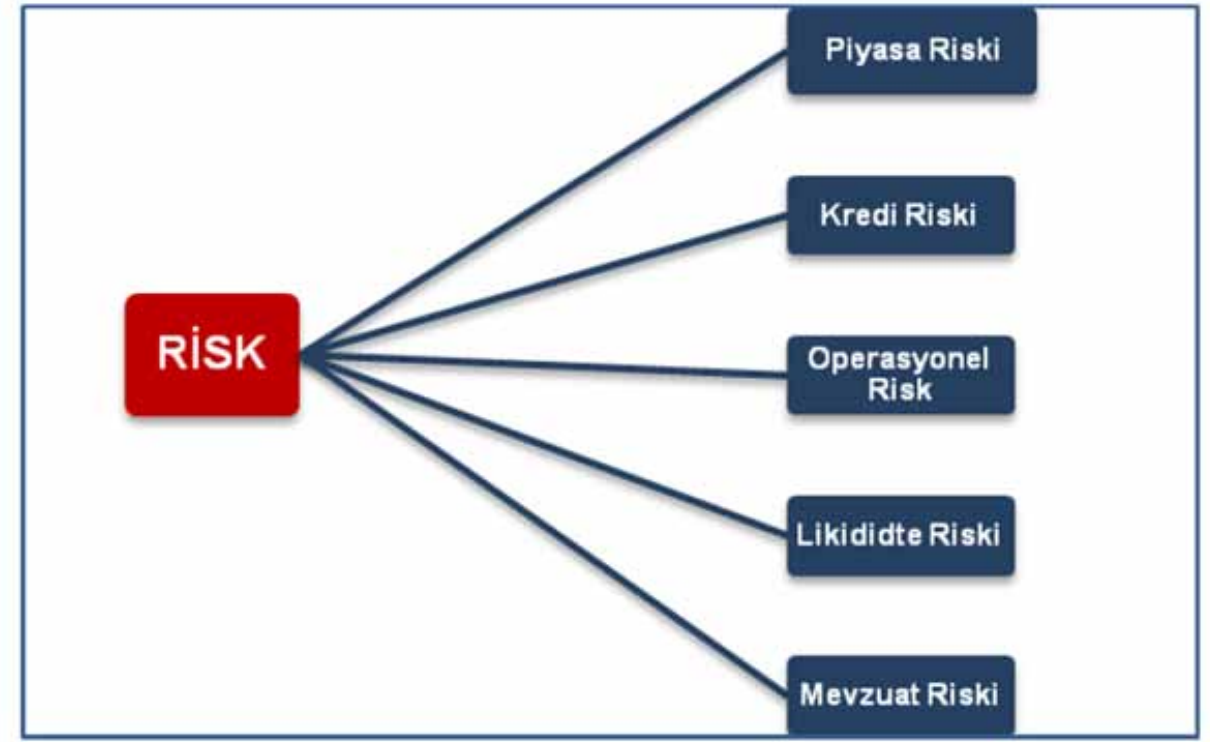
Risk kelimesi, Fransızca kökenli olup, kelimenin aslı "riziko"dur. Riziko kelimesinin sözlük anlamı ise zarara uğrama tehlikesidir. Riski, "istenmeyen sonuçlarla karşılaşma olasılığı" olarak tanımlamak da mümkün. Riskin kökeninde (herhangi bir karar verildiği anda) gelecekteki olaylar hakkında kesin bilgiye sahip olunmaması yatıyor. Tamamen ortadan kaldırılması mümkün olmadığından riski minimize etmek ve iyi yönetmek, günümüz risk yaklaşımının temelini oluşturuyor.

Risk çeşitleri

Kurumların karşılaştığı riskler ile ilgili olarak farklı sınıflandırma yöntemleri ile karşılaşmak mümkün...Hatta aynı riskler için farklı isimlendirmeler bile görülebilir...Finansal açıdan sistematik ve sistematik olmayan risk şeklinde iki temel risk ayrımı bulunur: sistematik risk adından da anlaşılacağı gibi içinizde bulunan sistemden kaynaklanan, dolayısıyla tüm şirketlerin hepsinin birden

farklı derecelerde fakat aynı yönde etkileyen risklerdir. Kabaca kontrol edilemeyen risk olarak da değerlendirilebilir. Sistematik olmayan risk ise faaliyette bulunan endüstriye özgün faktörlerden kaynaklanır. Belli bir şirket ve endüstri koşullarının ortaya çıkardığı risk olduğu için çeşitlendirme yolu ile giderilebilir. Benzer şekilde işletme riskleri ve finansal riskler şeklinde ayrımlar da yapılıyor.

Piyasaların hareketliliği, globalleşme, karmaşık finansal ürünler ve işlem şekilleri, gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri yeni riskler doğurdu. Başta finansal kuruluşlar olmak üzere kurumların karşılaşılabilecekleri riskleri genel anlamda piyasa riski, kredi riski ve operasyonel risk olarak sınıflandırabiliriz. Bununla birlikte; bu sınıflandırmaya ilaveten likidite riski ile mevzuat riskini ayrı ele alarak riskleri şekilde görüldüğü gibi beş gruba ayırmak ve böylece daha etkin bir risk yönetimi gerçekleştirilebilmek mümkün. Peki, nedir bu riskler?

Piyasa riski: Piyasada meydana gelen dalgalanmalardan dolayı yapılan yatırımın beklenildiği kadar kârla sonuçlanmamasına ilişkin risktir. Aslında piyasa riski, birçok riskin temelini oluşturuyor. Örneğin piyasada meydana gelebilecek dalgalanmalarla ortaya çıkan faiz riski, buna bağlı olarak ortaya çıkabilecek likidite riski ve sonucunda vadesinde yerine getirilemeyen yükümlülükler ve böylece ortaya çıkan itibar kaybı, hatta iflas durumu, daha en başta piyasa riskinin iyi yönetilememesi sonucu kuruluşun kolayca karşılaşılabileceği risklerdir. Piyasa riskinin ortaya çıkmasına neden olan bileşenlerden biri faiz oranlarının değişmesi, bir diğer unsur ise döviz kuru riski. Piyasa riski kapsamında ele alınabilecek bir diğer konu da yoğunlaşma riskidir. Yoğunlaşma riski, kısaca aynı kişi, kurum veya varlıkla işlem yapılması riskidir.

Kredi riski: İşlem yapan taraflardan birinin sözleşmedeki yükümlülüklerini sözleşmede yer alan şartlara uygun olarak yerine getirmemesinden kaynaklanan risktir. Çoğu zaman karşı taraf riski olarak da ele alınan bu risk, karşı tarafın yükümlülüklerini yerine getirmemesinden kaynaklandığı için sistemin bütününe ilgilendirdiğinden kredi riskinin etkisini daha da genişletmektedir.

Likidite riski: Kısaca, bir işletmenin vadesi gelen borçlarını ödemeye yetecek düzeyde nakdinin bulunmaması sonucu ortaya çıkabilecek zararı ifade eder. Bununla birlikte, bir işletme borçlarını ödemeye yeterli düzeyde varlıklara sahip olsa bile, bu varlıkların istenildiğinde nakde çevrilememesi veya bu işlem gerçekleştirilirken zorluklarla karşılaşılması sonucu, varlığın beklenildiği sürede beklenen değerden elden çıkarılamaması durumunda yine likidite riski oluşur.

Yasal risk: Kurumlarda iki şekilde ortaya çıkabilir. Bunlardan birincisi, operasyonel risk olarak da değerlendirilebilecek olan yetersiz ya da yanlış bilgi ve dokümantasyon nedeniyle yaşanan yasal uyumsuzluklar, yükümlülüklerin yerine getirilmesi konusundaki belirsizlik, düzenlemelerin yanlış yorumlanması veya personelin bu yükümlülükleri zamanında yerine getirmemesinden kaynaklanan risktir. Diğer mevzuattan kaynaklanan risk ise, düzenlemelerde meydana gelen bir değişikliğin faaliyetleri etkileyerek kurum için risk yaratmasıdır. Ayrıca küreselleşme ve teknolojiye yaşanan gelişmeler sonucu kuruluşların uluslararası faaliyetleri arttı. Bu durum, kurum faaliyetlerinin, ürün ve hizmetlerinin birden fazla hukuki düzenlemeye

tâbi olmasına neden oluyor. Bu şekilde uluslararası faaliyet gösteren kuruluşlar, ulusal düzenlemelerin yanında faaliyet gösterdikleri yabancı bir ülkedeki yasal düzenlemeleri de kavramaları gerektiğinden yasal risklerle karşılaşma olasılığı daha yükseliyor.

Operasyonel risk: Kurumların karşılaştığı diğer bir risk türü operasyonel risktir. Tüm risklerden daha eski ve temel bir risk olmasına rağmen operasyonel risk ile ilgili bilincin gelişmesi diğer risklere göre daha geç oldu. 1980’li yıllardan itibaren uluslararası finansal piyasalarda yaşanan hızlı gelişim ve değişim, teknolojiye olan aşırı bağımlılık, bölgesel ya da global kriz ve terörist saldırılar, bu riskle ilgili çalışmaları hızlandırma gereğini ortaya çıkardı. Operasyonel riskler, en genel anlamda, piyasa ve kredi riski gibi finansal riskler dışında kalan tüm riskler olarak tanımlanıyor. Ancak bu tanım çok geniş kapsamlı olduğundan ve aslında operasyonel riskin ne olduğu değil, ne olmadığını açıkladığından operasyonel riskin yönetimi açısından açık bir fikir vermiyor.

Operasyonel risklerin ölçülmesi ve risk yönetimin etkin bir şekilde yapılabilmesi için bu risklerin sayısallaştırılabilir olması gerekir. Ancak, risklerin sayısallaştırılması sürecinde, operasyonel risklerden kaynaklanan zararların büyüklüğü ve sıklığına ilişkin bilgileri belirten yeterli kalite ve miktarda bir veri tabanı oluşturmak oldukça güç. Bu nedenle operasyonel risklerin tamamını tespit etmek yani bu risklerin yüzde 100 oranında ölçülmesini sağlamak neredeyse olanaksız. Basel Komitesi tarafından 1994 yılında operasyonel risk; “bilgi sistemlerinin veya iç kontrollerin yetersizliği nedeniyle beklenmeyen zararlara uğrama riski” olarak tanımlandı. Daha sonra Basel II ile birlikte operasyonel riskin yeni tanımı “yetersiz veya başarısız iç süreçler, insanlar ve sistemler ya da dışsal olaylar sonucu ortaya çıkan zarara uğrama riski” şeklinde yapıldı. Uluslararası geçerli bu tanım, operasyonel risklerin

kaynaklarına odaklanmakta ve operasyonel risklerin insanlar, süreçler, sistemler ve dışsal olaylar olmak üzere başlıca dört kaynaktan gelebileceğini kabul etmektedir:

1-Personelden kaynaklı operasyonel

riskler: Personelin bilinçli veya bilinçli olmadan yaptıkları faaliyetlerden dolayı kurumun zarara uğrama riski olarak tanımlanabilir. Çalışanların profesyonel davranmayıp özel hayatlarındaki sorunları iş hayatına taşımaları, iş ortamında yaşanan stres, sahip olunan personele aşırı iş yükü verilerek fazla mesai yaptırılması, yeni teknolojiye uyum gibi nedenler, personelin kötü niyet gözetmeden hata yapmasına yol açabilmekte, kurumun faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi sırasında risk yaratabilmektedir. Bunun yanı sıra personel bilinçli olarak da kurumu zarara uğratabilecek eylemler gerçekleştirebilir. Örneğin, sahte evraklarla zimmetine para geçiren bir kişi veya görevini kötüye kullanan bir yetkili, kuruma karşı hileli davranışlar içine girerek kuruma büyük zararlar verebilir. Kuruma karşı yapılan bu tür suiistimaller, kurumu sadece maddi kayba uğratmayıp, aynı zamanda suiistimalin kamuda duyulması ile kurum için bir itibar, dolayısıyla müşteri kaybı oluşturabilir. Personel kaynaklı riskler altında incelenen bir başka operasyonel risk türü de kurumda kilit personel eksikliğidir.

2-Bilgi sistemlerinden kaynaklanan

operasyonel riskler: Son yıllarda kurumlar, rekabete ayak uydurmak, ürün seçeneklerini arttırmak, müşteriye daha hızlı ve kolay hizmet sunmak için teknoloji konusuna oldukça önem verip bu hizmetleri sağlayacak sistemleri bünyelerinde kuruyorlar. Ancak bu sistemlerde oluşabilen iletişim hatlarının kesilmesi, yedekleme sistemindeki yetersizlikler veya zararlı kodlar gibi aksaklıklardan dolayı kurumlar zarar görebiliyor. Özellikle İnternet üzerinden işlem gerçekleştiren veya bünyelerinde farklı yazılım ve işletim sistemlerine sahip kurumların bu tür risklerle karşılaşma olasılığı daha fazla.

3-Süreçlerden kaynaklanan

operasyonel riskler: Kurumun süreçlerine ilişkin politika ve prosedürlerin olmaması, bu kontrollerin eksik geliştirilmesi veya doğru geliştirilmiş olsa bile yanlış şekilde uygulanmasından kaynaklanan operasyonel risklerdir. Süreçlere yönelik bu kontrollerin yetersiz olmasının nedenleri arasında; maruz kalınabilecek risklerin tam anlamıyla algılanmaması, üst yönetimin konuya yeterince katkı sağlamaması sonucu kurum çalışanlarının riskler konusunda yeterince bilgilendirilmemesi sayılabilir. Bu riske örnek olarak, iş süreçlerinin gerektirdiği belgelerin doldurulmaması veya bu belgelerin saklanmaması sonucu kurumun zarara uğraması, müşteri şikâyetlerinin dikkate alınmamasından dolayı müşteri kayıpları oluşması, mutabakatların zamanında yapılmaması, kurum içi iletişim eksikliği gibi aksaklıklar gösterilebilir.

4-Dış olaylardan kaynaklanan

operasyonel riskler: Kurumla herhangi bir bağlantısı olmayan, tamamen dışarıdan gelen etkenler çerçevesinde ortaya çıkan risklerdir. Dışarıdan alınan hizmetlerde aksaklık yaşanması veya yangın, deprem, sel gibi

olaylar dış kaynaklı operasyonel riskler olarak sayılabilir. Bir hizmet dışarıdan alındığında genellikle, maliyetlerin düşürülmesi ve maruz kalınacak risklerin azaltılması amaçlanır. Ancak bu durum her zaman gerçekleşmeyip beklenmeyen risklere yol açabilir. Bu tür dış olaylardan kaynaklı risklerin gerçekleşme olasılığı diğerlerine göre daha az olsa da gerçekleştiğinde yarattığı etki çok büyük olabilir. Örneğin dışarıdan alınan bir hizmet sonucu kurum içi bilgilerin dışarı çıkması, kurum açısından büyük bir itibar kaybına yol açar.

Görüldüğü üzere, günlük hayatımızda çok zaman karşılaştığımız risk kavramını, kurumlar açısından ele aldığımızda farklı çeşitleri bulunuyor. Kurumların faaliyet gösterdiği sektörler için risk haritalarını çıkartmaları ve ne tür risklere maruz kalabileceklerinin çalışmasını yapmaları büyük önem taşıyor. Risk analizi, risk derecelendirmesi ve risk işleme süreçlerinden oluşan risk yönetimi tüm kurum içinde sahiplenilerek yaşatılmalıdır.

Son söz.. .Sizi yere yikan yumruk, sert olandan ziyade, geldiğini görmediğiniz yumruktur...

Jeo Torres

TBMM personeline bilgi güvenliği semineri

Bilgi güvenliği konusunda farkındalık yaratmak amacıyla TBMM ve TBD arasında gerçekleştirilen işbirliğiyle TBMM personeline yönelik "Bilgi Güvenliği Semineri" düzenlendi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 2012 eğitim faaliyetleri kapsamında bilgi güvenliği konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla bilgisayar ve İnternet kullanan Meclis personeline yönelik bilgi güvenliği semineri gerçekleştirildi. TBMM İnsan Kaynakları Başkanlığı ve Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Ankara Şubesi işbirliğiyle 13 Haziran 2012'de, TBMM Büyük Grup Toplantı Salonu'nda düzenlenen seminere, idari teşkilat yöneticileri ve Meclis personeli katıldı.

Seminerde, TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin, Derneğimiz üyesi Batuhan Tosun ve TBMM Bilgi İşlem Başkanlığı'ndan Yiğit Uslu sunumda bulundular. Üç bölüm halinde yapılan seminerde, İnternet ve bilgi güvenliğinin önemi, kullanıcı sorumluluğu, güvenlik duvarı ile korunma, sosyal mühendislik konuları ele alındı.

Yenilikçi Yaratıcılık (İnovasyon) Yeterli mi?

**Az gelişmişlik
çemberini kırmak
için ülkemiz bilim
ve sanayinin önüne
koyduğu yenilikçi/
yaratıcı (inovativ)
olmak hedefi yeterli
midir ?**

**Daha soruyu sorar
sormaz 'hayır yeterli
değildir' yanıtını
verdiğimden emin
olduğunuzu biliyorum
ama yine de açıklamak
istiyorum.**

Nezih KULEYİN
nezih@semor.com.tr

Batı'nın Osmanlı'nın yenilebilir olduğuna inandığı tarih II. Viyana Kuşatması'nda yenilerek geri çekilmeye başladığımız 1683 tarihi değildir. Batı, o tarihten tam yüz on iki yıl önce İnebahtı deniz savaşını kazandığı gün tarihi tersine döndürülebileceğine inanmıştı. Ama biz bu deniz savaşını kaybetmemize neden olan şeyin ne olduğunu pek anlamamıştık. O yüzden de Sokullu Mehmet Paşa'nın 'gemilerin halatlarını ibrişimden yaparım' tehdidi çok hoşumuza gitti.

Biz sanıyorduk ki bu Batı tarafından tesadüfen kazanılmış bir savaştır. Oysa teknoloji değişiyordu daha hafif alaşımlar kullanarak yapılan toplar bir yandan geminin üzerindeki yükü azalttığı için savaş gemilerinin hareket yeteneği artıyor hem de topun mermisini daha ileriye atmak mümkün oluyordu.

Ama biz aleyhimize gelişen bu durumun bilim ve teknolojiden kaynaklandığını fark etmediğimiz için yine aynı cesamette toplar ve gemiler ürettik. Denizlerdeki etkinliğimizi kaybetmeye paralel olarak önce bir kara imparatorluğu olduk sonra da yavaş, yavaş parçalana, parçalana küçülmeğe başladık.

Bin sekiz yüzlere gelindiğinde ise bilim ve teknolojide geri kaldığımızı anlamıştık ama bulduğumuz çözüm- halen daha da hakim olan çözüm görüşümüz budur – batıda üretilen teknolojiyi alarak büyük bir dönüşüm sağlayıp üstünlüğümüzü yeniden ele geçirecek güce erişeceğimizi zannettik .

İstanbul Teknik Üniversitesinin temelini oluşturacak olan padişahın adını da içinde barındıran kara ve deniz mühendislik yüksek okullarını kurduk. Bilimsel gelişmeleri batıdan alıp en hızlı bir biçimde uygulayan mühendisler yetiştirecektik. Ama olmadı felsefe ile uğraşanları dinsiz ilan ederek, matematik, fizik gibi temel bilimlerle uğraşanları ise sadece öğretmen yaparak ve birikimlerini hiç ama hiç önemsemeyerek ve daha da önemlisi bilimin özgür düşünce ortamında daha yaratıcı olacağı gerçeğini ise öğrencilerin serserilik yapmak için önerdikleri bir tez olarak kabul ettik geldik bu güne.

Aslında geldiğimiz noktadaki temel düşünce anlayışımız bin sekiz yüzlerden farklı değil. Bilimsel araştırmanın temeli olan dallar değil, yine uygulamaya yönelik dallar revaçta. Bir arkadaşımın kızı matematik yeteneklerinin çok yüksek olduğu ortaya çıkınca babasına 'beni Amerika'ya gönder, orada iyi matematikçilere herkesten çok para veriyorlar' demiş.

En iyi öğrencilerimiz matematikçi, fizikçi ya da felsefeci olmak yerine mühendisliği seçiyorsa o zaman sadece bilim ve teknoloji alanındaki topladığımız nalları eriterek paslanmaz çelikten maket bıçağı yapar ve yenilikçi olma onuruna erişirsiniz. Ama bu bizi bilim ve teknolojide lider yapmaz.

Yenilikçi yaratıcı çocuklarımız ne kadar temel bilimci çocuklarımızla ortak çalışabilirlerse o zaman işin rengi değişebilir yoksa her vardığımız noktada önümüzdekilerin hala önümüzde olduğunu bilimsel bir bildiri olarak sunmaktan başka seçeneğimiz olmaz.

TBMM Araştırma Komisyonu bilişim sektörünü dinliyor

www.onlinemedya.org

ONMED:
İnternetle ilgili
tam anlamıyla
bir yasal
düzenleme yok

TBMM'de, İnternet'le ilgili tam anlamında bir yasal düzenleme olmadığına dikkat çeken ONMED Başkanı Sağ, ajans aboneliğinden alınan KDV'nin indirilmesini önerdi.

TBMM Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler ile İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu, İnternet ve bilişim sektöründeki ilgili sivil toplum örgütlerini (STK) ve yetkili kişileri dinlemeye devam ediyor. Online Medya Derneği (ONMED) Yönetim Kurulu'nu kabul eden Komisyon, İnternet medyasının problemlerini ilk ağızdan dinledi. Komisyonda sunum yapan ONMED'in görüş ve önerilerini anlatan Dernek Başkanı Engin Sağ, İnternet ile ilgili tam anlamında bir yasal düzenleme olmadığına dikkat çekti. Sağ, "İnternet ile ilgili tam anlamıyla bir yasal düzenleme yok. Başta mahkemeler olmak üzere Devlet Kuruluşlarında farklı muamelelerle karşılaşıyoruz" dedi.

İnternet medya sitelerinin hızla kurumsallaştığı ve istihdam oluşturduğunu anlatan Sağ, internet gazeteciliğinin önünü açacak önlemlerin bir an önce alınmasını istedi. İnternet sitelerinin en büyük gider kalemlerinden birinin ajans aboneliği

olduğuna değinen Sağ, ajans aboneliğinden alınan KDV'nin indirilmesini önerdi. Sağ, "Ekmekten alınan KDV yüzde 1, kitap, gazete, sinema ve tiyatrodan alınan KDV yüzde 8 ama ajans aboneliğinden alınan KDV yüzde 18. Bu oran çok yüksek. İnternet gazeteciliği desteklemek için bu oran yüzde 1 olmalı" diye konuştu. İnternet'teki güvenlik problemine işaret eden ONMED Genel Sekreteri Mehmet Sakin, bu konuda bilinçli kullanım için eğitimin önemini vurguladı. İnternet'teki telif problemlerine değinen ONMED Üyesi Adnan Erdoğan, Türkiye'de İnternet'te telifi ödenmemiş içerik ile haksız kazanç elde edildiğinin altını çizerken Mustafa Bilen ise Basın Kanunu'nda yer alan "mevkute" kavramıyla İnternet sitelerini aynı kefiye koymanın uygun olmayacağına dikkat çekti. Hollanda'nın web barındırma alanındaki başarısını örnek veren Bilen, Anadolu'da birçok şehrinin web barındırma merkezi, data merkezi haline getirilebileceğini, bunun için bazı düzenlemelerin yapılması gerektiğini söyledi.

Facebook'tan itiraf

facebook

Sitenin bölge yöneticisi, TBMM Komisyonu'nda, özel durumlarda kişisel bilgileri "gizli servislerle" paylaştıklarını itiraf etti.

Sosyal paylaşım sitesi Facebook'un Avrupa, Ortadoğu ve Afrika Politika Direktörü Richard Allan, yaptığı TBMM Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu'nda yaptığı sunumda, "özel durumlarda üyelerin kişisel verilerinin gizli servislere verildiğini" söyledi. Gizli servislerle yaptıkları işbirliği anlatan Allan, "Bu konuda ABD'nin kanunları geçerli. Çünkü merkezimiz orada bulunuyor. Özel durumlar halinde bir üyenin bilgilerini güvenlik güçleriyle paylaşabiliyoruz" dedi. Komisyon üyelerine hangi durumlarda bilgilerin paylaşıldığını da aktaran Allan, yalnızca bu konuyla ilgilenen özel bir ekip bulunduğunu belirtip "Emniyet güçleriyle işbirliği yapmak çok önemli. Tüm ülkelerin gizli servisleri ya da güvenlik güçleri hayati bir durum söz konusu olduğunda bu birime başvuruda bulunabiliyor. Hayati önem taşıyan terör, çocuk kaçırma gibi bir durum söz konusuysa veri paylaşılabilir" diye konuştu.

Labirent

Genellikle bulmacalarda gördük labirenti. Farenin yolunu bulmasının gözlemlendiği labirentler çıktı karşımıza.

İnsanlar yaşamı boyunca bir çıkış aramakta. Yaşamını daha kaliteli yapmak için, iş bulmak için, aş bulmak için, eş bulmak için... Trafikte de çıkış aranıyor.

Yolların, köprülerin kapanacağını söyledi yetkililer. Tıpkı yağış olacağını, sel tehlikesi olacağını söyledikleri gibi. Yollar için alternatif güzergâhlara ilişkin bilgiler verdiler. Vermedikleri tek bilgi bu güzergâhların da kısmen açık olduğuydu. Bu da trafiğin kilitlenmesine neden oldu. Köprülerde, yollarda ve metroda yapılan çalışmalar nedeniyle labirente dönüşen kent yollarında yolunu bulmaya çalışan fare gibiydi sürücüler.

Kentte yaşamının kurallarına uygun biçimde hareket eden saygılı sürücüler olacağı öngörülmüştü trafikte. Sonuç, kilitli bir trafikte yitip giden yaşamlar... "Vakit, nakittir" atasözü trafikte bekleme yapılan her anın maddi ve manevi kayıplar doğurduğunu bir kez daha anımsattı bize.

Ülkeler de dünya labirentinde çıkış yolunu bulmak için adımlar atıyor. Planlı, doğru ve uygun adımları atanlar hedefine kısa sürede ve verimli biçimde ulaşabiliyor. Gelişmiş ülkelerin kobayı olan az gelişmiş ülkeler ise labirentte uzun süre yolunu bulmaya çalışacak, çıkış yolunun akılda ve bilimde olduğunu bilmeden.

Sim

İlker Tabak(*)
ilker.tabak@bilisim.com.tr

GÜNGÖR GÜNALÇIN'ı kaybettik...

Değerli büyüğüm Güngör Günalçın'ı kaybetmiş olmanın derin üzüntüsü içindeyim. Kendisi ile Türkiye Bilişim Derneği (TBD) çatısı altında çok değerli çalışmalar yapma fırsatı bulduğum için şanslıyım. Merhuma Tanrı'dan rahmet, başta ailesi olmak üzere tüm bilişim sektörüne başsağlığı ve sabır dilerim.

Türkiye Bilişim Derneği Bursa Şubesi'nin Kurucu Başkanı (2001-2006) Güngör Günalçın'ı 16.06.2012 günü kaybettik. 18.06.2012 günü Bursa'da defnedilen Günalçın, Türkiye'de bilişim sektörünün öncülerindendi. 1960 yılında Karayolları'nda ülkemizin ilk bilgisayarını kuran ekipte yer almıştı. Uzun süre TOFAŞ Bilgi İşlem Merkezi yöneticiliği de yapan Güngör Günalçın, TBD-TÜBİSAD Yaşam Boyu Hizmet Ödülü (1999) sahibiydi.

(*) TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Arzu Kılıç
arzu.kilic@tbd.org.tr

Değerli okurlar,

İnternet'in yaşamımıza girmesiyle okuma alışkanlığımız büyük ölçüde değişti. Son zamanlarda tablet bilgisayarlar çok moda ve birçok yeniliği beraberinde getiriyor. iPad ve Android tabletlerde çıkan dergiler, okuma alışkanlıklarımızı şimdiden değiştirdi bile.

İnsanlar, tablet bilgisayarlar neden ilgi duyuyor ve en çok ne yapıyorlar diye hiç düşündünüz mü? Google tarafından yapılan araştırmaya göre, tabletin temel işlevi oyun (yüzde 84), bunu bilgi edinmek (yüzde 74) ve e-posta atmak/okumak (yüzde 74) izliyor (*). Anlaşılan o ki bilgiye ulaşmanın çok kolay olduğu günümüzde görsel bir gösteri sergileyen tabletlerde, araştırma yapmak, bilgi edinmek, mailleri okumak, oyun oynamak vs... Bunların hepsini kullanışlı ve mobil bir cihazda bulmak insanlara cazip geliyor.

Son zamanlarda pek çok alanda tablet bilgisayarlar var. Türkiye'nin ilk kurumsal tablet dergisi olan "Medyatak", Medyasoft tarafından hazırlandı ve yayın hayatına başladı. İş dünyasındaki kurumsal bilişim çözümleri ve sektörde yaşanan önemli gelişmeleri Medyatak'tan öğrenebilirsiniz Ayrıca Appstore ve Google Pay Store'dan ücretsiz indirilebiliyor ve isterseniz Medyasoft üzerinden de takip edebilirsiniz.

Medyatak'un editörü Medyasoft Pazarlama Direktörü Sırma Erkan ile dergi hakkında bir söyleşi gerçekleştirdik.

(*) Ayrıntılı bilgiye aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<http://services.google.com/fh/files/blogs/AdMob%20-%20Tablet%20Survey.pdf>

Medyatak: Dijital yayıncılığa önemli bir geçiş olacak

Nisan'dan beri ücretsiz olarak izlenebilen Türkiye'nin ilk kurumsal tablet dergisi Medyatak'un Editörü Erkan, Gartner'ın yayınladığı rapora göre, 2017'de gelişmiş ülkelerde dijital yayıncılıkta önemli bir geçiş olacağını, basılı yayıncılığın yüzde 30, dijital yayıncılığın ise yüzde 70 olmasının beklendiğine dikkat çekti.

- Türkiye'nin ilk kurumsal tablet dergisine sahipsiniz. Medyatak dergisi daha önce basılı ortamlarda yayınlanıyor muydu, dergiyi neden tablette yayınlama gereği duydunuz?

-Medyasoft olarak kurulduğumuz ilk günden itibaren sektördeki konumumuz itibarıyla pazarda farklılık yaratmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bugüne kadar edindiğimiz bu önemli misyon ve vizyonlar sayesinde birçok ilki Türkiye'de kişi ve kurumların hizmetine sunduk. Günümüzde Türkiye dahil birçok medya kuruluşunun tablet için hazırladığı dergi ve gazeteleri mevcut iken, kurumsal tarafta Medyasoft olarak öncü olmak istedik ve Medyatak yayın hayatına başladı.

- Dergi ne zamandan beri tablette yayınlanıyor ve hedef okur kitleniz kimlerdir?

-İlk olarak Nisan ayında yayın hayatına başlayan Medyatak'un ikinci sayısını yayınladık. İçerik olarak baktığımızda geniş bir kitleye hitap ediyoruz. Bilişim sektöründeki gelişmelerden kurumsal çözümlere, röportajlardan, yeni ürün ve yazılım haberlerine kadar sesli ve videolu içeriklerle donatılan Medyatak, ücretsiz olarak takip edilebiliyor.

- Dünya'da ve ülkemizde tablette yayınlanan dergiler var mı? Diğer tablet dergilerden farkınız nedir? Tablet dergilerin tirajları ve geleceklerine ilişkin öngörülerinizi/değerlendirmelerinizi alabilir miyiz? (İstatistikî verileri bizimle paylaşabilir misiniz?)

-Dünyada ve Türkiye'de Medyasoft olarak yetkili satıcısı ve eğiticisi olduğumuz Adobe

Digital Publishing Suite ile yayın yapan yüzlerce dergi mevcut. Bu yayınların sayıları her geçen gün artmaya devam ediyor. Apple'ın Appstore'unda 2012 Ocak ayı istatistiklerine baktığımızda, en çok satan uygulamalar listesinde, ilk 20'de 14 dergi mevcut. Türkiye'de de bazı yayıncı kuruluşlar dergilerini Appstore ve Google Play gibi marketlere taşıyor. Hem basılı hem de tablet türleri bulunduğu gibi sadece tablet olarak çıkan dergiler de var. Bazı yayınlar ise daha geniş çerçevede bilgisayarlardan takip edilebilen sürümlerini de hazırlıyor. Bizi diğer dergilerden ayıran en büyük özelliğimiz, dünya devleriyle iş birliği yaparak sürdürdüğümüz eğitim programlarına bir yenisini ekleyerek Ocak 2012'den itibaren Türkiye'de ilk defa yayıncı kuruluşlara Adobe Digital Publishing Suite eğitimi vermeye başladık. 18 başlıkta hazırladığımız tablet cihazlar için Adobe dijital yayıncılık eğitimlerindeki tecrübemizi, Medyatak ile aktarmak istedik. Medyatak yayın hayatına yeni başlamasına rağmen hem Apple, hem de Google Play üzerinde büyük bir okur kitlesine ulaştı.

Şu an tüm dünyadaki dergilerle ilgili sayıcı istatistikî resmi bilgiler olmamakla birlikte, Gartner'ın bu konuda oldukça önemli bir raporu mevcut. Kısa bir süre önce yayınlanan rapora göre 2017 yılında gelişmiş ülkelerde dijital yayıncılıkta önemli bir geçiş olacak. Rakamsal olarak baktığımızda basılı yayıncılığın yüzde 30, dijital yayıncılığın ise yüzde 70 olması bekleniyor. Türkiye'deki şu anki gelişmelere bakacak olursak, Cüneyt Özdemir ve ekibinin hazırladığı haftalık Dipnot Tablet dergisinin 15 bin gibi bir indirilme oranına sahip olduğunu görüyoruz. Bu rakamlardan da anlaşılacağı üzere tablet yayıncılık geleceğin yayıncılığında önemli araçlardan biri olacak. Son olarak global öngörülere göre 2015'te mobil cihaz ve tabletler masaüstü bilgisayarlardan da çok kullanılacağını belirtebiliriz.

Çağrı merkezleri pazarı, dünyada 340 Dolar, Türkiye’de 2 milyara dayandı

Dünyada geçen yıl 340 milyar Dolar, Türkiye’de ise 1,8 milyar TL pazar büyüklüğüne erişen çağrı merkezleri sektörü, küresel çapta önemli bir istihdam yaratıp kritik bir rol üstleniyor. Hızlı büyümesine karşın henüz küçük olduğuna dikkat çekilen, dünyada toplam 130 bin merkez ve 9 milyon masayla hizmet veren sektör, Türkiye’de yaklaşık 55 bin kişiye istihdam sağlıyor.

Fatma Ağaç

Son yıllarda özellikle Türkiye’de hızla büyüyüp önemli bir istihdam kapısı olan çağrı merkezleri sektörünün daha ne kadar büyüebileceği belli değil. Çağrı merkezleri, artık Türkiye’nin en önemli sektörlerinden biri haline geldi. Çağrı merkezlerinin dünya ve Türkiye’deki mevcut durumu, gelişmesi, beklenti ve öngörülerini Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Bilişim Dergisi’nin 145. sayısında (Temmuz-Ağustos) inceledik. “Dosya” sayfalarımız kapsamında, çağrı merkezlerinin hangi hizmetleri verdiklerini, pazar paylarının ne olduğunu, otomatik yanıt veren sistemlerle robot kullanımının orta ve uzun vadede çağrı merkezlerinin kapanmasına yol açıp açmayacağı ve istihdamın düşüp düşmeyeceği sorularına yanıt aradık. Bu çerçevede Çağrı Merkezleri Derneği (ÇMD), Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Okan Üniversitesi, CMC Çağrı Merkezi ve Procat’ın kardeş şirketi Call Center Hotel yöneticileriyle görüşüp bilgi aldık.

“Müşteri ilişkilerinde yaratılan katma değer” olarak nitelendirilen çağrı merkezleri, dünyada ilk olarak 1960’ların sonlarında istek ve şikâyet iletmeye aracı olarak ortaya çıktı. Müşteriler ile temas etmek, onları hissetmek ve müşteri memnuniyeti sağlamak için en ideal platformu sunan çağrı merkezleri, bugün kurumsal müşterilerinin markaları için kritik bir rol üstleniyor. Hızlı büyüme ve gelişmesine karşın uzmanlar sektörün henüz küçük olduğuna dikkat çekiyorlar.

Dünyada çağrı merkezleri sektörünün 2011’de pazar büyüklüğünün 340 milyar Dolar olduğu belirtiliyor. Sektörde bazı bölgeler (özellikle Hindistan) milyarlarca Dolar gelir sağlıyor. Çağrı merkezi pazarında dünya genelinde 130 bin çağrı merkezinin faaliyet gösterdiği ifade ediliyor. Bu çağrı merkezlerinde toplam 9 milyon çağrı masasıyla hizmet veriliyor olması bu endüstrinin küresel çapta ne kadar önemli bir istihdam yarattığını da ortaya koyuyor. Dünyada 100 ila 400 kişiye bir çağrı masası hizmet veriyor.

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

105

Masa sayısının, 2012 yılında 9,4 milyona ulaşması bekleniyor. 2013'te ise, çağrı merkezi sayısının 150 bin, çağrı masası sayısının da 10 milyon olacağı öngörülüyor.

Gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm alternatifi sunan çağrı merkezleri, işsizlik oranının yüksek olduğu Türkiye'de de, en önemli sektörlerinden biri haline geldi. Yaklaşık 17 yıllık geçmişiyle artık Türkiye'nin en genç ve hızla büyüyen sektörlerinden biri çağrı merkezleri. Çağrı merkezleri sektöründeki yatırımlar İstanbul, Ankara ve İzmir dışında Anadolu'nun birçok ilinde artmaya devam ediyor. Türkiye'de çağrı merkezlerinin küresel ekonomik krizin etkilerine rağmen büyümesini sürdürmesi dikkat çekiyor.

Çağrı merkezlerinin oluşturduğu pazar Türkiye'de, 2011 verilerine göre toplam 1,8 milyar TL'lik ekonomik büyüklüğe ulaştı. 2011 verilerine göre, Türkiye'de sektör genelinde 55 bin kişi istihdam edildi. Son 5 yılda 200 milyon TL'lik yatırım yapılan sektördün, önümüzdeki 5 yıl içinde toplam 100 bin kişiye iş olanağı sağlayacağı tahmin ediliyor. 2008 yılında çağrı merkezleri sektörünün gelişimini sağlamak amacıyla kurulan Çağrı Merkezleri Derneği'nin (ÇMD), sektöre kazandırdığı, Avrupa Standardizasyon Komitesi (European Committee for Standardization-CEN) tarafından hazırlanan "EN 15838 Müşteri İletişim Merkezleri Hizmet Belgelendirmesi"nin uygulanması ve yaygınlaştırılması büyük önem taşıyor. Avrupa Birliği (AB) Projesi olan Uşak Üniversitesi Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu'nun hazırladığı, "Görme Engelli Bireylerin Uzaktan Eğitim Sistemi ile Mesleki Eğitimi" isimli projede ortak olarak yer alan ÇMD, sektöre ilişkin bilgileri okurlarımızla paylaştı. ÇMD Yönetim Kurulu Başkanı Bahadır Pekkan, çağrı merkezlerinin işsizlik oranının yüksek olduğu ülkemizde, gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm sunduğunu, pek çok alanda katma değer üreten en önemli sektörlerden biri olarak öne çıktığına değindi. Pekkan, Dernek içindeki komisyonlara kamudan yetkililerin de dahil olacağı bir sürece çok yakında gireceklerinin altını çizdi.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ise, 31 Aralık 2011'de yürürlüğü giren "Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği" ile mobil haberleşme, sabit haberleşme ve İnternet servis sağlayıcılığı hizmetinin yanı sıra "çağrı merkezi hizmeti"ne ilişkin hizmet kalitesi konularının düzenlendiğini anlattı.

Okan Üniversitesi Öğretim Görevlisi, Kariyer Merkezi Yöneticisi Ogün Mısır, Avrupa ve Türkiye'de ilk defa "Çağrı Merkezi Yönetimi" örgün öğretim programı başlattığını bildirdi.

Dosyamıza Turkcell Global Bilgi'nin Genel Müdürlük Görevini de yürüten Bahadır Pekkan, CMC Çağrı Merkezi Genel Müdürü Metin Tarakçı ve Procat'ın kardeş şirketi Call Center Hotel'in CEO Tarkan Ersubaşı, şirketlerinin sektördeki yeri ve faaliyetlerinden söz ederek katkı verdiler.

Çağrı merkezlerinin sorunları

-Nitelikli eleman sıkıntısı

- Mesleki eğitimin yaygın olmaması
- Yabancı dil bilen eleman azlığı

-Devlet desteğinin olmaması

- Eleman ve teknolojik yatırım konusunda destek yok
- Vergiler çok yüksek
- Devlette hizmet ihracı kavramı az yerleşmiş
- Dünya Bankası fonları ve AB teşviklerinden yeterince yararlanılamıyor

-Yüksek maliyetler (altyapı, telekom)

-Dışkaynak ihtiyacı konusunda farkındalık olmaması; dışkaynağın yararının bilinmemesi

-Bazı sektörlerde hukuki engeller olması. (Finans, Turizm)

-Sektör hakkında bilgi ve güven eksikliği

- Bilgi güvenliği endişesi
- İş sonuçlarına güven duyulmaması

-Fiyat rekabeti

- Yanlış maliyet hesabı yapılarak sektörün küçültülmesi, düşük kârlılıklar
- Kalitenin ikinci planda bırakılması

-Yüksek çalışan devinimi

- Çağrı merkezi operatörlüğünün meslek olarak görülmemesi
- Çağrı merkezi operatörlüğünün saygınlığının olmaması
- Sektörde kariyer planlamasının yapılamaması

Çağrı merkezlerine düşen sorumluluklar ve devletten beklentiler

-Maliyetler

- Verimlilik artışı sağlamak
- Uzun vadede maliyet tasarrufu getirecek yatırımlar yapmak
- Vergi indirimleri
- Düşük fiyatlı arsa tahsis
- İnsan kaynakları maliyetlerinin düşürülmesi
- Teknoloji kullanım maliyetlerinin düşürülmesi
- Teknik ekipmanların ithalatında kolaylık

-Teknolojik altyapı

- İyileştirilmiş teknolojik altyapıya paralel faaliyet göstermek
- Teknopark ve benzeri yapılarla dünya standartlarında teknolojik altyapı yatırımı yapmak

-İnsan kaynağı

- İstihdamı arttıracak projeler üretmek
- Engelli istihdamını arttıracak politikaları hayata geçirmek
- İş garantili mesleki eğitimlerle insan kaynağını çağrı merkezleri sektörüne yönlendirecek eğitim kurumları açmak (örn. meslek lisesi, ön lisans programları, lisans programı dersleri, sertifika programları.)

-Fiziksel çevre

- Çalışan sağlığı ve iş güvenliği standartlarına uyum göstermek
- Sektöre özel oluşturulacak bölgelerin güvenlik ve ulaşım standartlarını yüksek tutmak
- Çalışanları cezbedecek konforlu dış çevre yaratmak

Şirket/kurum bünyesinde kurulacak çağrı merkezinin yapacakları

Bilgilendirme hizmetleri

- *444 veya 800 lü tek bir hat üzerinden haftanın 7 günü müşteri ve diğer kişilere tek merkezden bilgilendirme
- *Tüm iletişim, kişilere ait bilgiler ve görüşme içeriği kayıt edilebilir
- *E-mail mesajları tek merkezden aynı gün içinde cevaplama
- *Toplu SMS ve e-mail gönderme
- *Gazete ilanları üzerinde 444'lü numara ve ilan performansı ölçümü
- *Etkinlikler hakkında bilgi verme
- *Etkinlik veya konferanslara katılacak kişilere LCV hizmeti

Dış arama hizmetleri

- *Haftanın 7 günü müşteri ve diğer kişilere tek merkezden dış arama
- *Aynı gün içinde binlerce kişiye otomatik arama
- *Potansiyel müşteri ve bayi kanalı geliştirme aramaları
- *Ürün lansmanlarının yapılmasında

Web hizmetleri

- *Online rezervasyon sistemi (etkinliklere ve toplantılara katılım için)
- *Web üzerinden e-mail database geliştirme
- *Satın alma ve garanti vb. Web üzerinden takip etme ve iletişim merkezi ile entegre yönetme
- *Kişiye özel e-mail gönderileri ile firma/kurum tanıtımı

Database hizmetleri

- *Kişilere ait tüm detaylar kayıt edilir isim, iletişim, e-mail, kurum, pozisyon, unvan, eğitim, kariyer, online başvuru formlar, katıldığı etkinlikler, ilgi alanları, hobiler, özel yetenekler vb.)
- *Kurumlara ait tüm detaylar kayıt edilir (Kurum adı, adres, iletişim, e-mail, sektör vb.)
- *E-mail adresler gruplar halinde kategorize edilir (toplu e-

posta gönderimi için)

- *Kurum tanıtım ve etkinlik duyuru gönderileri için hard copy etiket data sağlama
- *Etkinlik duyuruları için SMS ve mail data sağlama
- *Tüm kurum database yapısını ortaklaştırma ve merkezileştirme

Yazılım Geliştirme

- *Kurum bünyesinde tek bir yazılım ile ortak bir sistem
- *Birimler arası entegrasyon
- *Kullanıcılara yetkileri doğrultusunda haklar verilmesi
- *Tek ve ortak bir database
- *Eskalasyon süreçleri (Bir istek ya da şikâyetin diğer birimlere yazılım üzerinden iletilmesi)
- *Kurum bünyesinde oluşturulacak ya da dış kaynak kullanılarak üretilecek yazılım için danışmanlık
- *Workflow Management

Bilgi tabanı – İtranet

- *İletişim merkezi tarafından verilecek bilgilerin yerel bir serverda kayıt ve dizayn edilmesi
- *Birimler ile ortak iş yapma biçimleri geliştirme ve bilgi akışı sağlama
- *Kurumsal İtranet çalışmasına entegre olma veya altyapı kurma

Merkezlerin hizmet kalitesini belirleyen BTK, sunumu da denetleyecek

Çağrı merkezindeki hizmetlerin kalite ölçütüne yer veren bir Yönetmelik çıkaran BTK, bu yıl içinde hizmetin sunumuna ilişkin denetim yapmayı öngörüyor.

Çağrı merkezlerinin dünya ve Türkiye'deki mevcut durumu, gelişmesi, beklenti ve öngörülerini incelediğimiz "Dosya" sayfalarımız kapsamında, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer, sorularımızı yanıtladı. BTK Başkanı Dr. Acarer, 31 Aralık 2011'de yürürlüğü giren "Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği" ile mobil haberleşme, sabit haberleşme ve İnternet servis sağlayıcılığının yanı sıra "çağrı merkezi hizmeti"ne ilişkin hizmet kalitesi konularının düzenlendiğini anlattı. Acarer, Yönetmelikte "çağrı merkezi hizmeti"ne ilişkin dört hizmet kalitesi ölçütüne ve bu ölçütlere ilişkin hedef değerlere yer verildiğini belirterek, ilgili hedef değerlerde, Ana Menü'de geçen sürenin azami 45 saniye olarak belirlendiğini kaydetti. Acarer, 2012 yılı içerisinde BTK'nin çağrı merkezi hizmetinin sunumuna ilişkin bir denetim yapmasının öngörüldüğünü vurguladı.

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

113

12 2012 TEMMUZ

-BTK, çağrı merkezleri sektörüne ilişkin nasıl bir düzenleme yaptı?

-31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş olan "Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği" ile mobil haberleşme, sabit haberleşme ve İnternet servis sağlayıcılığı hizmetinin yanı sıra çağrı merkezi hizmetine ilişkin hizmet kalitesi hususları düzenlendi. Bu Yönetmeliğin Ek-4'ünde, çağrı merkezi hizmetine ilişkin dört hizmet kalitesi ölçütüne ve bu ölçütlere ilişkin hedef değerlere yer verildi.

17 Mart 2012'de yürürlüğe giren "Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği Ek-4'ün Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" ile, çağrı merkezi hizmeti sunumuna ilişkin hizmet kalitesi düzenlemesi detaylandırıldı, hizmet kalitesi ölçütlerine ilişkin ölçümlerin ne şekilde yapılacağına yer verildi, aynı zamanda hizmet kalitesi hedef değerlerine uymakla yükümlü olan işletmeciler tanımlandı.

Halihazırda Avea İletişim Hizmetleri A.Ş., Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş., Vodafone Telekomünikasyon A.Ş., Türk Telekomünikasyon A.Ş., TTNET A.Ş., Superonline İletişim Hizmetleri A.Ş., Doğan İletişim Elektronik Servis Hizmetleri ve Yayıncılık A.Ş., Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş., Digital Platform Teknoloji Hizmetleri A.Ş. ve Doğan TV Digital Platform İşletmeciliği A.Ş. olmak üzere toplam 10 adet işletmecinin uymakla yükümlü olduğu hizmet kalitesi düzenlemesine ilişkin hedef değerler ile; tüketicinin sesli yanıt sistemi menüleri arasında yolunu kaybetmeden şikâyetini daha hızlı bir biçimde çağrı merkezinin ilgili birine aktarabilmesi, çağrı merkezinde çalışan gerçek kişinin hatta çok bekletmeden tüketicinin çağrısını alarak kendisine cevap verebilmesi ve çağrı merkezine iletilmiş tüketici şikâyetlerinin hızlı biçimde çözümlenebilmesi amaçlanmıştır.

- Sektör nasıl denetleniyor? Ne gibi kriterler var ya da getirilecek?

-Çağrı merkezi hizmetinin sunumuna ilişkin belirlenmiş ölçütler ve hedef değerler var, bunlar sözünü ettiğim yönetmelik ve tebliğde yer alıyor. Bu ilgili hedef değerlerde, Ana menüde geçen süre azami 45 saniye, alt menüde geçen süre ise azami 20 saniye olarak belirlendi. Müşteri hizmetleri için cevap verme süresi, hedef değer 20 saniye

içinde cevaplanan aramalarının yüzdesi yüzde 80'den büyük olarak saplandı. Tüketici şikâyetleri çözüm süresi, son kullanıcılar tarafından çağrı merkezine iletilen 100 geçerli şikâyetin en az 80'inin 24 saat içerisinde yükümlü işletmeci tarafından çözümlenmesi gerektiği şeklinde belirlendi.

Kurumumuz aynı zamanda yükümlü işletmecilerin sundukları raporların doğruluğu veya işletmecilerin belirlenen hedef değerlere uyum sağlayıp sağlamadıklarını re'sen veya şikâyet üzerine denetleyebilmekte veya denetleyebilmektedir. Bu kapsamda, 2012 yılı içerisinde Kurumumuzca çağrı merkezi hizmetinin sunumuna ilişkin bir denetim yapılması öngörülmüyor.

- Çağrı merkezleri sektöründe belli bir kalite ve standardın tutturulması için neler yapılmalı?

-Bilindiği gibi, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile Kurumumuz elektronik haberleşme sektörünün düzenlenmesi ve denetlenmesinden yetkili kılındı. Bu kapsamda hizmet kalitesine ilişkin Kurumumuz düzenlemeleri, yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme sektöründe faaliyet gösteren işletmecileri kapsarken bankacılık, finans vb. diğer sektörlerde faaliyet gösteren çağrı merkezlerini de kapsıyor.

Hizmet kalitesi ölçütlerine ilişkin hedef değerler belirlenirken sektör temsilcileri ile yapılan çalıştaylarda görüş alış verişinde bulunuldu, kamuoyu görüşleri alındı, aynı zamanda uluslararası uygulamalar da incelendi. Bu kapsamda, söz konusu düzenlemenin belirli bir hizmet kalitesi seviyesinde çağrı merkezi hizmeti sunmak isteyen diğer sektör temsilcileri tarafından referans kabul edilebileceğini düşünüyoruz.

Ayrıca işletmecilerin raporları incelendiğinde hizmet kalitesi ölçümlerinde dikkat çekici bir iyileşme gözleniyor. Bu durum tüketici haklarının geliştirilmesini ve tüketici mağduriyetlerinin engellenmesini önemli bir amaç edinen Kurumumuz açısından oldukça gurur vericidir.

ÇMD: Anadolu'da yıllık 50 milyonluk değer yaratıyoruz

Çağrı merkezlerinin istihdam için iyi bir çözüm, katma değer üreten en önemli sektör olduğunu vurgulayan Pekkan, Türkiye'de 30'dan fazla ilde sadece orta ve büyük ölçekli yaklaşık 300, toplamda da yaklaşık bin merkezin faaliyet gösterdiğini tahmin ediyor.

"Dosya" sayfalarımız kapsamında, dünya ve Türkiye'deki mevcut durumu, gelişmesi, beklenti ve öngörülerini incelediğimiz çağrı merkezleri konusunda, Çağrı Merkezleri Derneği (ÇMD) Yönetim Kurulu Başkanı Bahadır Pekkan da sorularımızı yanıtlayarak katkı verdi. 35 kurumun üyeliğiyle, sektörün yaklaşık yüzde 75'ini temsil ettiklerini belirten Pekkan, çok yakında dernekteki komisyonlara kamudan yetkililerin de katılacağı bir sürece gireceklerini bildirdi. Pekkan, çağrı merkezleri sektörünün, işsizlik oranının yüksek olduğu ülkemizde, gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm sunan ve pek çok alanda katma değer üreten en önemli sektörlerden biri olarak öne çıktığının altını çizdi. Sektörün büyümesinin önündeki en büyük engelin yabancı dil olduğunu söyleyen Pekkan, devlet desteğiyle bu sorunun aşılması halinde dünya çağrı merkezi pazarından alınacak payın artacağına işaret etti. Pekkan, Türkiye'de çağrı merkezlerinin Anadolu ekonomisine yıllık ortalama 50 milyon TL değer yarattığını bildirdi. Devlet tarafından "sektör" olarak tanımlanmama ve teşvik kapsamına alınmamalarının yaşadıkları en önemli sorunlardan biri olduğuna değinen Pekkan, 2011 Nisanında, Bakanlar Kurulu'nun Doğu bölgelerinde yer alan ve asgari yatırım tutarı 1 milyon TL olan çağrı merkezlerini ilk kez sektör olarak teşvik kapsamına aldığını anımsattı. Pekkan, ÇMD'nin, Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından çağrı merkezleri sektöründeki mesleklere ilişkin "Ulusal Meslek Standartları"nı hazırlamak üzere görevlendirildiğini belirtip bu yıl çağrı merkezi işinin bir meslek olarak algılanması ve gençlerin kariyer yapabilecekleri bir alan olduğu algısını güçlendirmek adına çok önemli bir çalışmaya imza atacaklarını söyledi.

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

117

116 2012 TEMMUZ

-Çağrı merkezleri sektörü nedir? Sektör hangi ihtiyaçtan doğdu?

-Günümüzde büyük ve uluslararası bir sektör haline gelen çağrı merkezleri, ilk olarak 1960'ların sonlarında istek ve şikâyet iletme aracı olarak ortaya çıktı. ABD'de "ücretsiz hatlar" birçok şirket tarafından bir hizmet olarak sunuldu. 1970'lerin başında Continental Havayolları ilk Otomatik Çağrı Dağıtım Sistemi'ni kullandı. Bundan yaklaşık 40-50 yıl önce müşterilerle bir temas noktası yaratan şirketler, rekabette öne çıkarken, bugün merkezler artık bir zorunluluk haline geldi. Çağrı merkezi sektörü, yaklaşık 17 yıllık geçmişiyle Türkiye'nin en genç ve hızla büyüyen sektörlerinden biri. Çağrı merkezleri, firmalar ve müşterileri ya da potansiyel müşterileri arasında önemli bir iletişim köprüsü görevini üstleniyor. Özel sektörde müşterilerin kamu kesiminde de vatandaşların taleplerini karşılayarak sorunlarını gidermek için, ilk temas noktası konumunda bulunuyor. Artan rekabet koşulları sonucu, firma ve kurumlar açısından müşteri hizmetleri ve müşteri memnuniyeti, günümüzde öne çıkan en önemli konu haline geldi. Bu noktadan hareketle, teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı çağrı merkezlerinin etkin ve maliyet odaklı bir kanal olarak önem kazandığını söyleyebiliriz.

-Sektörün dünyadaki ve Türkiye'deki mevcut durumu, gelişmesi, beklenti ve öngörüler neler?

-Çağrı merkezlerinin oluşturduğu pazar Türkiye'de, 2011 verilerine göre toplam 1,8 milyar TL'lik ekonomik büyüklüğe ulaştı. İşsizlik oranının yüksek olduğu ülkemizde gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm alternatifi sunan çağrı merkezleri pek çok alanda katma değer üreten, Türkiye'nin en önemli sektörlerinden biri haline geldi. Yine 2011 verilerine göre, sektör genelinde 55 bin kişi istihdam edildi. Önümüzdeki 5 yıl içinde toplam 100 bin kişiye iş olanağı sağlayacağı tahmin edilen çağrı merkezi sektöründeki yatırımlar İstanbul, Ankara ve İzmir dışında, Anadolu'nun birçok ilinde artmaya devam ediyor. Geçtiğimiz 5 yıl içinde ortalama yüzde 25-30 aralığında büyüyen çağrı merkezi sektörünün 2011 yılındaki büyüme oranı, yüzde 18 oldu. Bu yıl da geçmiş yıllara paralel bir büyüme bekliyoruz. Avrupa ile kültürel ve coğrafi yakınlık, ulaşım kolaylığı, genç ve dinamik nüfus yapısı, kaliteli insan kaynağı ve teknolojik altyapı gibi özellikleriyle Türkiye, uluslararası rekabette bölgesel merkez olmak ve bu alanda dış yatırım çekmek için oldukça avantajlı bir konumda bulunuyor. Bu potansiyeli fark eden büyük uluslararası firmaların Türkiye yatırımlarını ön plana aldıklarını görüyoruz. İç kaynak ve dış kaynak iş modellerin yanı sıra Türkiye'den yurtdışındaki müşterilere hizmet verilmesi yani offshore ismi verilen iş modeliyle de Türkiye'nin özellikle Avrupa ülkelerine hizmet verebilecek önemli bir potansiyele sahip olması da bu talebi olumlu şekilde etkiliyor. Uluslararası pazardan pay alabilmek için hizmet ihtiyacının yüksek olduğu İngilizce, Almanca, Arapça, İspanyolca gibi lisanlarda kalifiye

eleman temini son derece önemli. Bu noktada büyümenin önündeki en büyük engelimizin yabancı dil sorunu olduğunu söyleyebilirim. Devlet destekli orta ve uzun vadeli programlar ile bu sorunumuzu aşabilirsek dünya çağrı merkezi pazarından alacağımız pay da hızla artacaktır. Sektörün dünyadaki durumuna bakacak olursak; 2011 yılında 340 milyar Dolar büyüklüğe ulaşan dünya çağrı merkezi pazarında 130 bin çağrı merkezinin faaliyet gösterdiğini ifade edebiliriz. Bu çağrı merkezlerinde toplam 9 milyon çağrı masasıyla hizmet veriliyor olması bu endüstrinin küresel çapta ne kadar önemli bir istihdam yarattığını da ortaya koyuyor. 2013 yılında ise; çağrı merkezi sayısının 150 bin, çağrı masası sayısının da 10 milyon olacağı öngörülüyor.

-Çağrı merkezleri sektörünün ekonomiye sağladığı en büyük katma değerler nedir?

-Çağrı merkezleri sektörü, işsizlik oranının yüksek olduğu ülkemizde, gençlerin istihdamı için iyi bir çözüm sunan ve pek çok alanda katma değer üreten en önemli sektörlerden biri olarak öne çıkıyor. Son 5 yılda sektöre 200 milyon TL yatırım yapıldı. Bu yatırımla sektörün sağladığı istihdam 2 katına çıktı. Türkiye'de çağrı merkezleri, Anadolu ekonomisine yıllık ortalama 50 milyon TL değer yaratıyor. Sektörümüz 30'un üzerinde ilde istihdam, teknoloji ve alt yapı yatırımı ile paralel taşıma, yiyecek-içecek, ofis hizmetleri ve eğitim gibi yan sektörler için de pazar oluşumu sağlıyor. Dolayısıyla sektör, sadece kendi yarattığı istihdam ve cironun yanı sıra o ilde büyük bir ekosistemi de harekete geçiriyor. Çağrı merkezi yatırımı yapılan bölgeler yaratılan potansiyel ve iş çıktıları nedeniyle farklı sektörlerdeki diğer yatırımcılar için de cazip hale gelebiliyor.

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

-Otomatik yanıt veren sistemler ve robotların kullanımı orta ve uzun vadede sektörü nasıl tehdit ediyor?

-Sesli yanıt sistemleri ve diğer ses teknolojileri ile otomatize edilen işlemler ve süreçler, çağrı merkezleri sektörü için bir tehdit değil. Basit yaklaşımla bu sistemler, insan gücüne olan ihtiyacı azaltacak ve istihdamı daraltacak gibi algılar yaratılıyor. Halbuki bu sistemlerle, katma değeri düşük, çağrı merkezi operatörlerinin yetkinliklerine çok ihtiyaç duyulmayan işler bilgisayar sistemlerine devredilerek, sektördeki insan gücünün katma değeri yüksek işlerde değerlendirilmesi sağlanacak. Böylece sektör çalışanları daha kalifiye roller üstlenecek, kişisel gelişimleri ve kariyerleri açısından daha önemli tecrübeler edinebilecekleri görevleri yerine getirme fırsatı bulacaklar. Aynı zamanda birim işlem maliyetleri düşecek böylece dış kaynak çağrı merkezi kullanımına da olumlu etkileri olacak.

-Çağrı Merkezleri Derneği, ne amaçla kuruldu? Ne gibi çalışmalar yürütüyor?

-2008 yılının Kasım ayından kurulduğumuzdan bu yana Çağrı Merkezleri Derneği (ÇMD) olarak, çağrı merkezleri sektörünün sağlıklı gelişimini sağlamak, faaliyet alanını genişletmek, sektöre belirli standartlar getirilmesine katkı vererek hizmet kalitesini arttırmak, kamuoyunu sektörümüz hakkında bilinçlendirmek ve kamu kurumları nezdinde sektörümüzü temsil etmek amacı ile faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Bugün, 35 kurumun üyeliğiyle, sektörün yaklaşık yüzde 75'ini temsil ediyoruz. ÇMD olarak bugüne kadar sektörümüz için birçok çalışma gerçekleştirdik. Geçtiğimiz dönemlerde, sektör olarak yaşadığımız en önemli sorunlardan biri, çağrı merkezleri sektörünün devlet tarafından "sektör" olarak tanımlanmaması ve teşvik kapsamına dahil olmamasıydı. ÇMD olarak gerçekleştirdiğimiz yoğun temaların sonucunu, 2011'in Nisan ayında aldık. Bakanlar

Kurulu'nun kararıyla, doğu bölgelerinde yer alan ve asgari yatırım tutarı 1 milyon TL olan çağrı merkezleri ilk kez sektör olarak teşvik kapsamına dahil edildi. Sadece büyük şehirlerde değil, Anadolu'nun birçok ilinde gençlerimize istihdam sağlayan çağrı merkezlerinin sayısı düşünüldüğünde, bu tür gelişmelerin sektörümüzün önünü açacağına inanıyoruz.

6. bölge dışındaki bölgelere yapılan yatırımlarımızın da kademeli olarak desteklenmesi, 5084 sayılı kanun kapsamında istihdam ile ilgili teşviklerin yeni teşvik yasasında da sağlanması ve offshore hizmetlerin ihracat kapsamında değerlendirilerek vergi destekleri verilmesini sektörümüzün gelişimi açısından son derece önemli gördüğümüzü ve temalarımızı sürdürdüğümüzü ifade etmek isterim.

Hızla büyüyen çağrı merkezleri sektörünün en büyük sıkıntılarından biri de, sektöre özel belirlenmiş standart ve düzenlemelerin olmaması. Sektörde iyi hizmet veren firmaların ayrımı yapılamadığından kamuoyu ve vatandaş nezdinde olumsuz bir imaj oluşabiliyor. Derneğimiz tarafından yürütülen çalışmalar sonucunda, Avrupa Standardizasyon Komitesi (European Committee for Standardization-CEN) tarafından hazırlanan "EN 15838 Müşteri İletişim Merkezleri Hizmet Belgelendirmesi"nin uygulanması ile çağrı merkezi sektöründeki

firmalar, hizmet kalitelerinin Avrupa standartlarında olduğunu belgeleme imkânına kavuştu. ÇMD olarak ayrıca, sektördeki firmaların yetişmiş eleman ihtiyacını karşılamak ve mevcut sektör çalışanlarının donanımlarını bir üst seviyeye taşımak hedefiyle "ÇMD Gelişim Akademisi"ni hayata geçirdik. ÇMD Gelişim Akademisi için yola çıkarken, sektörel anlamda sunulacak en kapsamlı eğitim programını oluşturmayı hedefledik. Eğitimci olarak sektörümüzün önde gelen değerli danışmanları ile işbirliği yapıldı. 2010 yılının Temmuz ayında kurulan Akademi'nin ilk mezunları, diplomalarını 2011'de yılında aldı. Eğitimle ilgili faaliyetlerimiz Gelişim Akademisi ile de sınırlı değil. Derneğimizin desteği ile Okan Üniversitesi'nde 2010-2011 öğretim yılında "Çağrı

Dosya: Çağrı Merkezleri

Merkezi Hizmetleri Bölümü" açıldı. Burada ÇMD üyesi kurumlardaki yöneticiler, gönüllü olarak eğitimlik yapıyor. Diğer yandan Uşak Üniversitesi ile birlikte görme engellilerin eğitime ve istihdamına yönelik bir Avrupa Birliği (AB) projesini de hayata geçiriyoruz. Diğer öğrenim kurumlarındaki benzer girişimleri desteklemek adına faaliyetlerimizi sürdürüyoruz.

Ek olarak derneğimize üye birçok kurumun da Anadolu'daki üniversitelerle işbirliği yapıyor. Buna, Anadolu Üniversitesi ve Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki çağrı merkezi eğitim programlarını örnek olarak gösterebilirim.

Dernek olarak istihdamın sürekliliğini sağlamak, çağrı merkezi işinin bir meslek olarak algılanması ve gençlerin kariyer yapabilecekleri bir alan olduğu algısını güçlendirmek adına çok önemli gördüğümüz bir çalışmaya da bu yıl içinde imza atacağız. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı olan Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), çağrı merkezleri sektöründeki mesleklere ilişkin "Ulusal Meslek Standartları"nı hazırlamak üzere derneğimizi görevlendirdi. ÇMD olarak sektörümüzdeki hizmet standartlarını iyileştirecek, vatandaşların daha bilinçli hizmet almalarını sağlayacak, sektörümüzü ilgilendiren tüm regülatif çalışmalarda sektör temsilcisi olarak yer alarak, ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarıyla sorunlarımızı, önerilerimizi dile getirmek üzere gelecek dönemde de çalışmalarımızı etkin biçimde sürdüreceğiz. Dernek içindeki komisyonlarımıza kamudan yetkililerin de dahil olacağı bir sürece çok yakında gireceğiz.

Bu süreçte temel olarak; teşvikler, iş kanunları ve çalışma koşullarının çağrı merkezi dinamiklerine uygun hale getirilmesi, nitelikli iş gücü ihtiyacı için eğitim ve sertifika programlarının oluşturulmasının ve yaygınlaştırılmasının yanı sıra sektörel hizmet standartlarının belirlenmesiyle ilgili konular üzerinde daha detaylı olarak çalışıyor olacağız.

Türkiye'de çağrı merkezleri sektöründe kaç firma faaliyet gösteriyor? Belli başlı firmalar hangileri?

-Ülkemizde 30'dan fazla ilde sadece orta ve büyük ölçekli yaklaşık 300 adet, toplamda da yaklaşık 1000 adet çağrı merkezinin faaliyet gösterdiği tahmin ediliyor.

TURKCELL GLOBAL BİLGİ

Turkcell Global Bilgi, yüzde 45 pazar payına sahip

Türkiye'nin doğusuna ilk teknoloji yatırımını Erzurum ve Diyarbakır çağrı merkezleriyle yaptıklarını dile getiren Turkcell Global Bilgi'nin de Genel Müdürü olan Pekkan, 1999'da yüzde 100 Turkcell iştiraki olarak kurulan Turkcell Global Bilgi'nin, bugün yüzde 45 pazar payıyla ve ürettiği gelir seviyesiyle Türkiye'nin lider müşteri ilişkileri yönetim merkezi olduğunu söyledi. Yurtiçi ve yurtdışında iş ortakları dahil 10.000 çalışanı ile hizmet veren Turkcell Global Bilgi'nin Türkiye'de İstanbul (3 lokasyon), İzmir, Erzurum, Diyarbakır, Ankara, Eskişehir, Karaman, Artvin, Trabzon, Van ve Karabük'te, yurtdışında ise Ukrayna'da 4 ve Belarus'ta 1 olmak üzere toplam 18 lokasyonu bulunuyor.

Aynı zamanda Ukrayna yatırımıyla da yurtdışında hizmet vermeye başlayan ilk Türk çağrı merkezi olduklarını kaydeden Pekkan, yılda 200 milyon müşteri kontağı ve 500 milyon dakikalık çağrı karşılayan Turkcell Global Bilgi'nin çağrı merkezi sektöründe Türkiye ve Avrupa'nın en gelişmiş teknolojik altyapılarından birine sahip olduğunu belirtti. Pekkan sözlerini şöyle sürdürdü: "Turkcell Global Bilgi, nihai müşterileri ile iletişimi; yüz yüze hizmet (saha ekipleri), telefon, sesli ve görüntülü yanıt sistemleri (IVR & IVVR), e-posta, SMS, Web ve sosyal medya gibi birçok farklı kanaldan yönetiyor.

Ses Tanıma teknolojisi ve bu yeteneği daha da ileri taşıyan Laftan Anlayan Sesli Yanıt Sistemi (Call Steering) konusunda hem Türkiye'de ilklere imza atıyoruz hem de bu alandaki en iyi uygulamalarla dünyada da öne çıkıyoruz.

Başarılarını ulusal ve uluslararası arenada birçok ödülle taçlandıran Turkcell Global Bilgi, çağrı merkezi sektörünün dünya çapındaki en büyük organizasyonu "ContactCenterWorld.com"un "2011 Top Ranking Performers"ta Dünyanın En İyi Çağrı Merkezi seçildi. Ayrıca, Avrupa'nın en prestijli iş ödülleri organizasyonu olarak bilinen European Business Awards 2011'de "Yılın İşvereni" ödülünü aldık."

Okan Üniversitesi: Sektöre yönelik akademik yapı tercih edilmeli

Avrupa ve Türkiye’de ilk defa “Çağrı Merkezi Yönetimi” örgün öğretim programını başlatan Okan Üniversitesi’nden Kariyer Merkezi Birimi Yöneticisi Mısırlı, sektördeki firma/ kurum çalışanlarının bilinçlendirilmesi ve akademik yapının tercih edilmesi gerektiğini vurguladı.

“Çağrı merkezleri” içerikli dosya sayfalarımız kapsamında, geleceğini şekillendirecek genç yönetici adaylarına akademik kariyer olanağı sunan, iş yaşamına yakınlığı ile bilinen Okan Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu (MYO) Kariyer Merkezi Birimi Yöneticisi Ogün Mısırlı ile görüştük. Mısırlı, sektöre diplomalı çalışanlar kazandırdıklarına dikkat çekti. Okan Üniversitesi, önümüzdeki yıllarda sektör çalışanlarının mesleki yeterlilik belgesine sahip olmaları zorunluluğu getirileceği öngörüsü ve sektörün nitelikli çalışan ihtiyacını karşılamak üzere Çağrı Merkezi Hizmetleri Bölümü’nü hayata geçirdi. Çağrı Merkezleri Derneği’nin (ÇMD) desteği ile Okan Üniversitesi’nde 2010-2011 öğretim yılında açılan bölümde ÇMD üyesi kurumlardaki yöneticiler, gönüllü olarak eğitmenlik yapıyor. Okan Üniversitesi’nin Avrupa ve Türkiye’de ilk defa Çağrı Merkezi Yönetimi örgün öğretim programını başlattığını belirten Mısırlı, “iş yaşamına en yakın üniversite” sloganıyla yola çıkan üniversitenin, tüm program ve bölümlerinde sektör işbirlikleri ve desteğini yanına alarak iş garantili bir yapı izlediğini bildirdi. Mısırlı, sektörün dünyadaki pazar büyüklüğünün 2010’da 340 milyar Dolar civarında olduğu ve bunun 2013’te 374 milyar dolara ulaşacağını tahmin edildiğini bildirdi. Mısırlı, “Dünyada her 100-500 kişiye, Türkiye’de ise 1.850 kişiye bir müşteri temsilcisi düşüyor. Bu sayı sektörün Türkiye’deki büyüme potansiyelini açık bir şekilde ortaya koyuyor” dedi.

-Çağrı merkezleri sektörü nedir? Sektör hangi ihtiyaçtan doğdu?

-Sadece ürün ve hizmet üretmenin dışında bu ürün ve hizmetlerin kullanıcıları tarafından gelişen teknoloji ve müşteri beklentilerinin değişime uğraması ile ortaya çıkan bir sektördür, çağrı merkezi sektörü. Sektörlerde faaliyette olan diğer yarışmacıların, müşterilerine sunmak zorunda oldukları hizmete ayrılan zaman ve katlanılan maliyet kavramları ile daha ekonomik ve kaliteli yaşam ihtiyacı bu sektörün doğmasına ve hızla büyümesine sebep oldu. Çağrı merkezi ile ilgili alternatif tanımlar şöyle sıralanabilir: “Müşteri etkileşim merkezi, Müşteri temas merkezi, Müşteri kontakt merkezi, Müşteri destek merkezi, Müşteri haberleşme merkezi, Müşteri hizmetleri merkezi, Satış ve hizmet merkezi, Rezervasyon merkezi, Teknik destek merkezi, Bilgi masası, Yardım masası ve Müşteri ilgi merkezi.”

Ortak bir tanım bulunmamasına rağmen, çağrı merkezi; kurumun kendisiyle temas etmesini istediği tüm partilerin (müşteriler, tedarikçiler, bayiler vs.) başta telefon olmak üzere diğer tüm temas biçimlerini (web, faks, e-mail vs.) kullanarak etkileşim içinde olmasını sağlayan “iletişim merkezlerine” verilen addır. Çağrı merkezinin tanımı, teknolojinin de gelişmesiyle gün geçtikçe değişiyor, ancak basit bir yaklaşımla, müşterinin bir çağrısının (telefon, e-mail, web, faks, IVR vs ile) bir merkez (nokta, alan, yer, kişi vs) tarafından ele alınmasıdır.

- Sektörün dünyadaki ve Türkiye’deki mevcut durumu, gelişmesi, beklenti ve öngörüler neler?

-Telefonun ilk olarak formel bir istek ve şikâyet iletme aracı olarak ortaya çıkması 1960’ların sonlarında gerçekleşti. O zamanlarda AT&T ilk çağrı merkezlerinin ortaya çıkmasına önyak oldu. Ve aradan geçen görece az zaman içinde çağrı merkezleri multi-milyar değerinde bir sektör haline geldi. Bu dönemde, ABD’de “ücretsiz hatlar” birçok şirket tarafından devreye alınmaya başladı ve bir hizmet statüsü olarak sunuldu. 40 yıl önce Amerika’da destek hatları ile müşterilerine bir temas noktası

yaratmış şirketler rekabette öne çıkarken, bugün bu imkânı sunmayanlar parmakla gösteriliyor.

1970’lerin başında Continental Havayolları’nın tedarik ettiği ilk ACD (Automatic Call Distributor - Otomatik Çağrı Dağıtıcısı) uygulaması, bugünkü ile kıyaslanamayacak derecede pahalı ve az fonksiyoneldi. Diğer alanlarda olduğu gibi çağrı merkezi teknolojileri de zaman içinde küçüldü, ucuzladı ve irili ufaklı işletmelerin de satın almasıyla hızla yayıldı. Sektör Amerika’dan başlayıp, e-ticaret entegrasyonlu tüm dünyayı hızla saran global bir yapıda devam ediyor. Beklentilerin otomasyon ve diğer bileşenlerle çok daha

hızlı bir şekilde artması, çağrı merkezlerini en gözde sektör haline getiriyor. Bunların yanında şirket/kurum içinde kurulacak bir çağrı merkezi ile diğer departmanların iş akış ve verimliliği de gözle görülür şekilde iyileşiyor. Çağrı merkezi hizmetlerinin amacı; müşteri odaklı, çok iyi iletişim becerilerine sahip, sosyal yönü, telefonda iletişim ve ikna yeteneği güçlü, satışa yatkın, dinamik bir ortamda, hızlı ve hatasız çalışma yeteneğine sahip, takım çalışmasına uyumlu ve takım çalışmasını koordine etme yeterliliğinde çalışanlarla hizmet vermektir.

Sektörün dünyadaki pazar büyüklüğü 2010 yılı sonu verilerine göre 340 milyar dolar civarında. Bu rakamın 2013 yılında 374 milyar dolara ulaşacağı tahmin ediliyor. Toplam çağrı merkezi sayısı ise yine 2010 yılı rakamlarına göre 124 bin. 2010-2013 yılları arasında sektörün yıllık büyüme potansiyeli ise yüzde 3,2.

Sektörün Türkiye’de 2010 –2015 yılları arasındaki ortalama büyüme potansiyeli ise yıllık bazda yüzde 16 olarak tahmin ediliyor. Dünyada her 100-500 kişiye, Türkiye’de ise 1.850 kişiye bir müşteri temsilcisi düşüyor. Bu sayı sektörün Türkiye’deki büyüme potansiyelini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

- Sektörün ekonomik büyüklüğünden söz eder misiniz?

Dosya: Çağrı Merkezleri

-Ülkemizde 2010 yılında 472,5 milyon Dolar olarak gerçekleşen dış kaynak çağrı merkezi pazarının büyüklüğü 2011 yılında 640 milyon Dolar seviyesine ulaştı. İç kaynak da dâhil edildiğinde bu rakam toplamda 1,1 milyar Dolar seviyesine erişmiş bulunuyor. Çağrı merkezinin dünya genelinde kabul görmüş standart bir tanımı Tahminlere göre dünyada 240 bin ile 450 bin arasında değişen rakamlarda çağrı merkezi hizmet sunuyor.

-Çağrı merkezlerinin ekonomiye sağladığı en büyük katma değerler nedir?

-Birden fazla değer sağlamakla birlikte özellikle işsizliğe çözüm olarak görülüyor. Herhangi bir tahsil zorunluluğu aranmaksızın nerdeyse dili konuşabilen ve iletişim kurabilen herkesin çalışabileceği bir yapıdadır bu sektör. Son dönemde çeşitli sertifika programının yanı sıra, İş-kur kanallı projelerde bu sektörün ekonomiye sağladığı major değerler arasındadır.

- Otomatik yanıt veren sistemler ve robotların kullanımı orta ve uzun vadede sektörü nasıl tehdit ediyor?

-Sektörün bileşenleri arasında insan kaynağı ve teknoloji, önemli bir konumda bulunuyor. Otomasyona gidilmesi karşısında halen özellikle Türk insanı, çoğu işine yüz yüze veya telefonda çözüm tercih ederken,

özellikle uzun dönemde sektör çalışanlarının sayısında azalma, kalitesinde artışa yol açabilir.

-Üniversitenizde bu sektöre yönelik bir eğitim veriliyor mu? Ya da bir bölüm var mı?

-Avrupa ve Türkiye’de ilk defa “Çağrı Merkezi Yönetimi” örgün öğretim programını başlatan Okan Üniversitesi, 2. yılını tamamlayan ve bu yıl ilk mezunlarını veren programıyla sektöre diplomalı çalışanları kazandırıyor.

Program kapsamında müfredat derslerine ek olarak sektörel anlamda “Müşteri İlişkileri ve Sadakat Yönetimi, Çağrı Merkezi Teknoloji

Bileşenleri, Telefonda İletişim & Telemarketing ile Çağrı Merkezi ve Sektör İlişkileri vb.” dersler veriliyor. Bu derslerle sadece Çağrı Merkezi Programı öğrencileri değil, sektörün ihtiyacı olan, Bankacılık ve Sigortacılık, Halkla İlişkiler ve Tanıtım, İnsan Kaynakları Yönetimi, Lojistik, Bilgisayar Programcılığı, Bilgisayar Teknolojileri, Dış Ticaret vb. program öğrencileri de Çağrı Merkezi Yönetimi program derslerini Seçmeli olarak alabiliyor, yan dal ve çift diploma gibi olanaklarla çağrı merkezi sektörüne kazandırılıyor. Bu yıl içinde örgün öğretime ek olarak İkinci Öğretim kısmı da eklenerek sektör çalışanlarına ek imkânlar sunulacak.

Dosya: Çağrı Merkezleri

AYLIK

129

Bu programın yanı sıra Maltepe Kampüsümüz de kurulan Çağrı Merkezi Laboratuvarı ile, öğrencilerin teorik bilgilerini yine sektör duayenlerinin çeşitli projeleriyle Inbound/Outbound kanalda pratiğe çevirmesi, 444okan ve Çiçek Sepeti gibi projelerle daha ileri bir seviyeye getirmesi sağlanıyor.

Daha okurken, çalışma imkânı elde eden öğrenciler, mezuniyetleriyle birlikte tam zamanlı olarak iş garantili operasyonlarda çeşitli görevlere hemen başlayabiliyorlar. Ayrıca sektörde faaliyette olan firma/kurumlara çağrı merkezi alanında çeşitli sertifika programları

sunulup böylece akademik kadro tarafından sektöre inovatif çözümler entegre ediliyor. Bu sertifika programları, Çağrı Merkezi Yönetimi, Telefonda İletişim & Telemarketing gibi konuların yanında, firma/kurumun talepleri doğrultusunda da şekillendirilebiliyor.

-Eklemek istediğiniz başka konular var mı?

-Sektörün merdiven altından başlayıp, plazalara kadar yoğun bir çevrede hızla büyümesi, sektörde faaliyette olan firma/kurum çalışanlarının bilinçlendirilmesi ve özellikle bu sektöre yönelik akademik yapının tercih edilmesini gerektiriyor.

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

131

30 2012 TEMMUZ

Tarakçı: Sektör teşvik kapsamına alınınca Anadolu yatırımları arttı

Çağrı merkezi sektörünün teşvik kapsamına alınmasıyla Anadolu yatırımlarının arttığına dikkat çeken CMC Genel Müdürü Tarakçı, sektörün yüzde 15 büyüyüp toplam 60 binin üzerinde çalışana ulaşacağını düşünüyor.

Dosya sayfalarımıza Türkiye'nin en büyük dış kaynak çağrı merkezlerinden biri olan CMC (Customer Management Center) katıldı. CMC Genel Müdürü Metin Tarakçı şirketi hakkında bilgi verdi. 2007'den beri faaliyette bulunan ISS Türkiye'nin bünyesinde hizmetlerini sürdüren CMC, 2000 yılından bu yana Türkiye'de çağrı merkezi hizmetleri sunuyor. 1901 yılında Danimarka'da kurulan, 53 ülkede hizmet sunan ISS, 536 bin çalışanıyla entegre tesis yönetim hizmeti sağlıyor. CMC, müşterilerin stratejik iş ortağı olarak çalışıyor, dördü İstanbul, biri Malatya'da olmak üzere beş ayrı lokasyonda 7/24 hizmet veriyor. CMC Çağrı Merkezi Genel Müdürü Tarakçı, 70'den fazla iş ortağına hizmet sundularını söyleyerek, bu hizmetleri Tele-Satış & Tele-Pazarlama, Müşteri Hizmetleri, Tahsilat Yönetim Hizmetleri, Teknik Destek Hizmetleri ve Sosyal Medya Hizmetleri olarak sıraladı.

İleri teknolojik uygulamaları, vizyoner yaklaşımları, hızlı ve esnek çözümlerle değişen ihtiyaçlar doğrultusunda her geçen gün hizmet yelpazelerini geliştirdiklerini anlatan Tarakçı, "Toplam 3 bin 200 çalışanımız bulunuyor. Bu sayıyı 2013 yılı sonunda 4 bine ulaştırmayı hedefliyoruz" dedi. 2009'da kurulan Malatya Operasyon Merkezi'ndeki bin 500 çalışanın yüzde 60'ını kadınların oluşturduğuna değinen Tarakçı, her yıl yüzde 30'un üzerinde büyüdüklerini, Temmuz'da İstanbul Kağıthane'de 700 seat kapasiteli ek bir operasyon merkezini hizmete sunacaklarını bildirdi. Tarakçı, "Anadolu'da farklı bir ilde daha açacağımız 500 seat kapasiteli yeni bir operasyon merkezi için de

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

133

çalışmalarımıza devam ediyoruz. 2012 yılında yeni lokasyon açılışı ve kapasite artırımlarımız için 15 milyon TL'nin üzerinde yatırım yapmayı planlıyoruz" diye konuştu.

"Çağrı merkezi sektörü teşvik kapsamına alınca Anadolu yatırımları arttı" diyen Tarakçı, bu yıl sektörün yüzde 12-yüzde15 arasında büyüyeceği ve toplam 60 binin üzerinde çalışan sayısına ulaşacağını düşünüyor.

Sektörün teşvik kapsamına alınmasıyla Anadolu yatırımlarının arttığına işaret eden Tarakçı, 2012'nin ikinci yarısında, yine teşviklerin avantajlarını kullanıp Anadolu'da

ikinci bir lokasyon daha kuracaklarını söyledi.

Tarakçı, sözlerini şöyle tamamladı:

"Çağrı merkezi sektörü, özellikle gençlere, kadın ve engelli çalışanlara uygun çalışma ortamı sunan değerli bir sektör. Devletimizin de sürekli büyüyen, genç, kadın ve engelli istihdamına katkı sağlayan bu sektöre destek sağlıyor olması bizler için çok önemli. Teşvik bölgelerinde bulunan illerde çağrı merkezi kurulması durumunda sunulan teşvikler; vergi indirimi, sigorta primi işveren hissesi desteği, yatırım yeri tahsisi ve faiz desteği gibi olanaklar sunuyor."

Dünyanın ilk “çağrı merkezi oteli”, CCH

Öğrencilerin eğitimlerini pratik uygulamalarla desteklemelerine yardımcı olan CCH CEO’su Ersubaşı, sektörün 2023’t e 350 bin çalışana sahip olacağını öngöröldüğünü açıkladı

CALLCENTERHOTEL

Çağrı merkezi konulu dosya sayfalarımıza dünyanın ilk “çağrı merkezi oteli” konseptini hayata geçiren Call Center Hotel (CCH) CEO’su Tarkan Ersubaşı değerlendirmeleriyle katkı verdi.

Çağrı merkezi sektörünün nitelikli çalışan ihtiyacını karşılamak üzere Okan Üniversitesi Meslek Yüksekokulu “Çağrı Merkezi Hizmetleri Bölümü”ndeki dersliklerden birini çağrı merkezi laboratuvarına dönüştüren CCH, öğrencilerin eğitimlerini pratik uygulamalarla desteklemelerine yardımcı oluyor. Üretimden satışa kadar uzanan temel işletme sürecinin yöneticiliğini yapabilecek nitelikli insan gücünü yetiştirmeyi amaçlayan programda; teknoloji bileşenleri, çağrı merkezi bilgisi, süreç ve kalite yönetimi, müşteri ilişkileri yönetimi, müşteri sadakat yönetimi, problem çözme ve karar verme, diksiyon ve konuşma sanatı ile davranış bilimleri gibi dersler yer alıyor.

Ülkemizdeki yaklaşık 20 yıllık geçmişi ile Türkiye’nin en genç sektörlerinden biri konumunda olan ve en hızlı büyüyen sektörler arasında yer alan çağrı merkezi sektörünün gelişme aşamasını da tamamlayarak üçüncü evreye geçtiğini kaydeden Ersubaşı, içinde bulunulan dördüncü evrede ise katma değerli hizmetlerde önemli oranda artış olmasının beklendiğini, genel görünüm de bu beklentiye doğruladığına değindi. Çok değil, 4 yıl önce sektörde istihdam edilen kişi sayısının 35 bin

Dosya: **Çağrı Merkezleri**

AYLIK

137

136 2012 TEMMUZ

olduğunu, bugün bu sayının 55 bine ulaştığını işaret eden Ersubaşı, “Cumhuriyet’in 100’üncü yılı vizyonu kapsamında sektörün 2023’te 350 bin çalışana sahip olacağı”nın öngörüldüğünü bildirdi.

Çağrı merkezlerinin, aynı zamanda farklı coğrafyalarda sağladığı olanaklarla işgücünün ülke çapındaki dağılımına yardımcı olduğunu kaydeden Ersubaşı, özellikle Doğu, Güneydoğu ve Karadeniz bölgesinde açılan çağrı merkezlerinin, İstanbul ve diğer büyük şehirlerin dışında da istihdam olanakları yarattığının altını çizdi.

“Dünyanın ilk çağrı merkezi oteli olan Call Center Hotel’i, yenilikçi yaklaşımın sektörümüzü çok daha ileriye taşıyacağı inancıyla faaliyete açmıştık” diyen Ersubaşı, tüm sektörleri etkileyen ekonomik dalgalanma ve krizlerin, çağrı merkezi sektörünü de doğal olarak etkilediği, hem işveren hem de servis veren şirketler üzerinde fiyat baskısı oluşturduğunu kaydetti. Ersubaşı, “Ancak içinde aynı zamanda fırsatlar da barındırabilen kriz, kaliteli ve uygun şartlarda hizmet oluşturan firmaların, BPO (Business Process Outsourcing)

iş süreçleri yönetim şirketlerine dönüşümüne neden oldu. Bu sayede işverenler ile servis şirketleri arasında daha sıkı ve gelişmiş iş ilişkileri doğmaya başladı” diye konuştu. Gelişen teknolojinin sağladığı avantajları verimlilik artışı ve operasyonel esneklik sağlama hedefi ile kullanan çağrı merkezleri, evden çalışma esasına dayanan yeni iş modellerini de hayata geçirmeye başladığını anlatan Ersubaşı, bu uygulamanın esnek çalışma saatleri ve şartlarıyla hem çalışana hem de kurumlara büyük avantajlar sağladığını bildirdi.

Yeni teknolojiler müşterilerin hayatını kolaylaştırdığı ve zaman kazandırdığı gibi, güvenlik açısından da önemli avantajlar getirdiğine işaret eden Ersubaşı, kardeş şirketleri Procat ve Speechouse’un, sektörde hizmet veren şirketlere maliyetleri düşüren, esneklik sağlayan ve verimliliği artıran gelişmiş çözümler sunduğunu kaydetti. Procat, çağrı merkezleri için A’dan Z’ye teknolojik altyapı hizmetleri sunarken; Speechouse, konuşma tanıma teknolojilerinin sağladığı olanakları, deneyimiyle birleştirip müşterilerin gereksinimlerine en uygun çözüm ve iş modelleri oluşturuyor.

ÇMÇ-Der: Robot gibi çalışmamız isteniyor

Temelleri 2004'te atılan, faaliyetlerini gizlilikle yürüten Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği (ÇMÇ-Der), düşük ücretle fazla çalıştıkları, denetim mekanizmalarıyla psikolojik baskı gördükleri ve sağlık sorunlarıyla karşılaştıklarına dikkat çekiyor.

Aslıhan Bozkurt

Dosya sayfalarımız kapsamında Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği (ÇMÇ-Der) ile de görüşmek istedik. Ancak derneğin örgütlenme faaliyetleri, işverenlerin hukukun dışına çıkıp işçileri mağdur etme ihtimali nedeniyle gizlilik içinde yürütüldüğünden, BİLİŞİM Dergisi olarak ÇMÇ-Der ilgili ve yöneticilerini zor durumda bırakmamak için sadece bir dernek yetkilisi ile sanal ortamda iletişime geçtik.

Web sitesi aracılığıyla çağrı merkezi çalışanları arasında bilinmekle beraber, henüz herhangi bir çağrı merkezinde çalışma koşullarını belirleyemeyen ÇMÇ-Der'in temelleri, 2004 yılında Garanti Bankası, Yapı Kredi Bankası, Global Bilgi, Citi Bank da çalışan bir grup çağrı merkezi çalışanının bir araya gelip düzenli toplantılar yapmasına dayanıyor. Yaklaşık bir yıl sonra, çağrı merkezlerinde örgütlenmek ve çağrı merkezi çalışanlarının yaşadıkları sorunlar hakkında kamuoyu oluşturmak amacıyla bir İnternet sitesi kurma kararı verildi. Bu karar üzerine, 4 Temmuz 2005'te "Gerçeğe Çağrı Merkezi" adlı web sitesi yayın hayatına başladı. Web sitesinin yayına başlamasından sonra Global Bilgi, Assist AŞ, Elite Kart, Linkom çağrı merkezinden çalışanların yapılan toplantılara katılması ve inisiyatifin genişlemesiyle çalışanlar dernekleşme kararı aldı. 2006 yılının Kasım ayında kuruluş dilekçesi verildi ve Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği resmi olarak kuruldu.

Türkiye'nin dört bir yayına yayılmış çağrı merkezleri olduğuna işaret edip burada çalışanların yaşadıkları problemlerin çözümü konusunda yardımcı olmaya çalıştıklarını aktaran dernek yetkilisi, çok fazla olduğunu, gönüllük esasına dayanan bir dernek

olduklarından daha çok İstanbul ve Ankara ve bu illerin çevresindeki taleplere daha hızlı yanıt verdiklerini vurguladı.

3 yıldır Mobbing panellerini düzenlediklerini belirten dernek yetkilisi bunları yakında kitaplaştıracaklarını bildirdi. İş sağlığı güvenliği müfettişleri ile bazı görüşmeler yaptıklarını açıklayan yetkili, görüşmelerin yılsonunda tamamlanacak raporlarına kapsamlı bir katkı sağlamak üzere sürdürüldüğünün altını çizdi.

Ayrıca geçen yıl çalışmalarını yaptıkları ama ödül töreni gecesinin Van Depremi ile çakışması nedeniyle erteledikleri "Kabakulak Ödülleri"nin çalışmalarına da başladıklarını kaydeden yetkili, çalışmaların Ekim 2012'de biteceğini açıkladı.

İşyerlerinde kreş zorunluluğu olmasına rağmen kreşlerin bulunmayışının önemli bir sorun olduğuna dikkat çeken yetkili, sektörün çok büyük bir kısmının kadın olması nedeniyle, çağrı merkezlerinde kreşler açılabilmesi için bir çalışma yürüttüklerini kaydetti

Derneğin hazırladığı 2011 faaliyet raporuna göre, dünyada toplam 11,5 milyon insan, çağrı merkezlerinde çalışırken Türkiye'de bu sayı 40 bine ulaştı. Türkiye'de yüzde 21 civarında büyüme gösteren sektör çalışanlarının yaş ortalaması 26-28. Türkiye'de toplam çalışanların yüzde 23'ü kadın işçi iken, çağrı merkezlerinde çalışanların yüzde 70'i kadın.

ÇMÇ'nin 2011 faaliyet raporunda çağrı merkezi, "bilgisayardan faydalanan işçilerin telefonla ya gelen çağrıları kabul ettiği ya da dışarıya yaptıkları telefonla arama işlemlerinin, otomatik bir sistem tarafından düzenlendiği ve denetlendiği bir hizmet sunma şekli" olarak

tanımlanıyor. Raporda, çalışanların başlıca sorunları şöyle sıralanıyor:

- * Çalışanların neredeyse tamamı örgütsüz, sendikal örgütlülüğünden bihaber. Bunun sonucu olarak, çağrı merkezi çalışanlarının kazanılmış haklarını dahi bilmedikleri göze çarpıyor. Bireysel veya örgütlü hak arama yollarının kapalı olduğu bu ortamda, işçilerin tek bilgi alma kaynağının işveren olduğu görülüyor.
- * İnsanca yaşanabilir bir ücret almaktan uzak olduğu görülen çağrı merkezi çalışanlarının, dahil edilmedikleri prim belirleme sisteminden gelecek paraya muhtaç bırakıldıkları gözlemleniyor. Sabit ücretin düşük tutulması sonucu sigorta ödemelerinin de az yatırılması söz konusu oluyor.
- * Çalışma saatleri işin yoğunluğu göz ardı edilerek belirleniyor, molalar her fırsatta kısıtlanıyor.
- * Gerekli sağlık kontrollerin yapılmadığı ve ergonomik çalışma koşullarının sağlanmadığı bu çalışma ortamında insanlar, postür, ses kısıklığı, işitme problemleri ve diğer

mesleki hastalıklarla baş başa bırakılıyor.

* İstifaya zorlanma ve işten haksız yere çıkartılma gibi hukuksuz uygulamalarla karşılaşan çağrı merkezi çalışanları; iş sürecinde de her fırsatta işsiz bırakılma tehdidiyle karşı karşıya kalıyor.

* Çağrı merkezi çalışanları, elektronik gözetleme teknikleri kullanılarak çalıştırılıyor. Bunun sonucu olarak, konuşma içeriği ve süresi denetleniyor, çalışanlar psikolojik baskıya maruz kalıyor. Çalışanların günlük hedeflerine ulaşp ulaşmadıkları her dakika tespit ediliyor. Adeta robot gibi çalışması istenilen insanların, bu emek süreci boyunca yoğun bir psikolojik baskıya maruz kaldıkları görülüyor. Sonuç olarak, günlük çalışma süresi 8 saat ve üzerinde olan, düşük ücretlerle çalışan, toplam iş süreci genelde 2 yılı geçmeyen, sağlık sorunlarıyla karşılaşan, işyerinde baskı ve denetleme mekanizmalarına yoğun bir şekilde muhatap olan genç bir çalışan tipolojisiyle karşılaşıyoruz. Dünyada toplam 11,5 milyon insanın çağrı merkezlerinde çalıştığı, Türkiye’de bu sayının 40 bine ulaştığı bildirilen raporda, Türkiye’de sektörün yüzde 21 civarındaki büyüme oranının önümüzdeki yıllarda daha da artacağı öngörülerek sektörün durumuna ilişkin şu değerlendirmelerde bulunuluyor:

* Çağrı merkezlerinde çalışan yaklaşık 40 bin çalışanın yaş ortalaması 26-28’dir. Türkiye’de toplam çalışanların yüzde 23’ü kadın işçi iken, çağrı merkezlerinde çalışanların yüzde 70’i kadındır. Çağrı merkezi sayısı da, geçen yıllara göre hızla artıyor.

* Çalışanların öğrenim durumunda değişiklik gözleniyor. Eskiden üniversite mezunu olmayanların işe alınmadığı çağrı merkezlerinde, lise ve yüksekokul mezunu çalışanların sayısı artıyor.

* Çağrı merkezlerindeki işçi sirkülasyonunun çok yüksek olduğu bilinen bir olgu. Çağrı merkezlerinde çalışmanın geçici bir iş olarak görülmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmemesi bu sirkülasyonun artışında en önemli etmenlerdir.

* Çağrı merkezlerinde dış kaynak kullanımının hızla arttığı görülüyor. Çağrı merkezlerinin Anadolu’da yaygınlık göstermeye başlaması dikkat çekici. Anadolu’daki yaygınlaşmaya rağmen çağrı merkezlerinin yüzde 60’ı İstanbul’da bulunuyor.

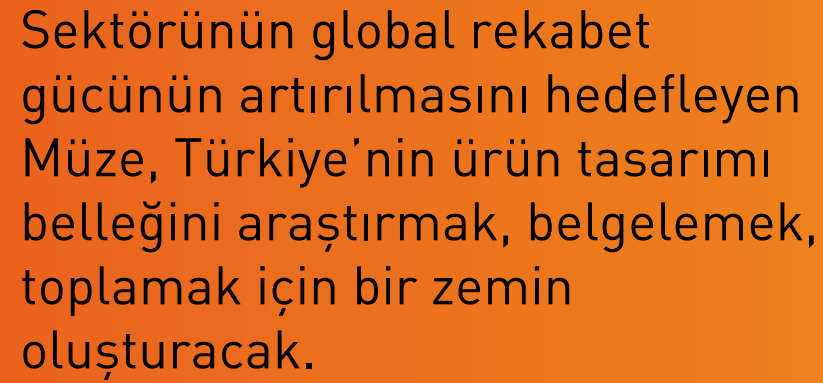
Çağrı merkezi çalışanlarının, mevcut sendikalara üye olmalarını destekleyen ÇMÇ-Der, hedeflerini de şöyle tanımlıyor:

- * Çağrı merkezi çalışanlarının, haklarını öğrenmesi ve kullanmasına yönelik eğitim çalışmaları yapmak, eğitim araçları sağlamak, üyelerine hukuki destek vermek
- * Çağrı merkezlerindeki çalışma koşullarını işçiler lehine değiştirmek için araştırmalar yapmak
- * Emekçilerin örtbas edilen gündemini çağrı merkezi çalışanlarına taşımak. Bu doğrultuda gerekli olan her türlü bilgi, belge, doküman ve yayını temin etmek.
- * Kariyer yalanlarının, başarı hikâyelerinin karşısına, binlerce çağrı merkezi çalışanının gerçekleriyle çıkmak.

Raporun sonuç bölümünde “ÇMÇ-Der’in öncülü olan web sitesi (www.gercegecagrimerkezi.org) çağrı merkezlerindeki işveren kaynaklı bilgi tekeline yıkmıştır” denilerek, bunun yanında çağrı merkezi çalışanlarının işçi sınıfının bir parçası olduğu, sınıfa ve çağrı merkezi çalışanlarına yüksek sesle söylendiği belirtiliyor. Ayrıca bu bölümde Web sitesi imzalı pankartla basın açıklamaları, arama eylemleri yapıldığı böylece insanların gözünde örgütlenme çabalarının somutlandığına değiniliyor. ÇMÇ-Der genel merkezinin DİSK Genel Merkezi’nde BANK-SEN’de açıldığı açıklanan rapor, “Çağrı merkezi çalışanlarının hayatlarında köklü bir değişimi tetiklemek, birçok kanaldan ve ortak akılla yapılacak bir müdahale ile mümkün olabilir. Çağrı Merkezi Çalışanları Derneği, bu değişimin örgütsel zemini olmayı hedeflemektedir” ifadesiyle son buluyor.

A photograph showing three people (two women and one man) standing in a museum gallery, looking at a large, ornate lamp displayed in a glass case. The lamp has a dark, domed shade and a metallic base. The gallery features white columns and other artworks on the walls.

[illegible]

İSTKA'nın "Kâr Amacı Gütmeyen Kurumlara Yönelik Yaratıcı Endüstrilerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı"na 23 Mart 2011 tarihinde ETMK tarafından yapılan "Endüstriyel Tasarım Sektörünün Global Rekabet Gücünün Artırılması: Endüstriyel Tasarım Tanıtım Ajansı ve Sanal Müze Projesi" başvurusu kabul edildi ve 12 ay devam edecek proje süreci, 21 Temmuz 2011'de başladı. Proje kapsamında kurulan ETSM'de, Çalışma grubu ve danışma kurulu belirlenecek; arama konferansı düzenlenecek; Müze koleksiyon politikası oluşturulacak, Müze koleksiyonu toplama ve belgeleme çalışmaları yapılacaktır. Bir müze manifestosu yazılıp yaygınlaştırılacak ve Bir müzeolojik rapor yayınlanacak. Orta vadede kurulması hedeflenen müzeye bir hazırlık niteliği taşıyan ETSM, İnternet üzerinden ziyaret edilecek sanal bir müze platformu

- Geçmişten günümüze Türkiye'deki endüstriyel tasarım alanında üretilmiş bilginin, düzenli ve örgütlü halde erişime açılması.
- ETSM, Türkiye'nin ürün tasarımı belleğini araştırmak, belgelemek, toplamak için bir zemin oluşturacak.
- ETSM'nin, endüstriyel tasarım mesleği ve üretimini toplumun farklı kesimlerine tanıttacak.
- Tasarım alanının bireysel ve kurumsal aktörlerine profesyonel belleklerini oluşturmak için yardımcı olacak yol gösterecek.

“E-reçete” dönemi, Temmuz 2012’de başlıyor

Eskişehir ve Konya’daki pilot uygulamanın ardından Temmuz 2012’de zorunlu olarak “e-reçete”ye geçilecek. Hastanelerde reçete, artık kâğıtlara yazılmayacak.

Hastanelerde reçete, artık kâğıtlara yazılmayacak. Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu’nun (SGK), ortak yürüttüğü, Eskişehir ve Konya’daki pilot çalışmalardan sonra elektronik reçete “e-reçete” uygulaması, 1 Temmuz 2012’den itibaren zorunlu olarak tüm Türkiye’de başlatılacak. Projeyle, yanlış ilaç yazımı, sahte reçete düzenlenmesi ve reçetelerin kaybolması gibi sorunların ortadan kaldırılması hedefliyor. “E-reçete”nin, yılda bir milyar TL’lik ilaç yolsuzluğunu engellemesi bekleniyor.

Reçetelerin elektronik olarak yazılarak oluşturulması ve yine elektronik yolla gönderiminin yapılmasını içeren proje kapsamında aile hekimlerinin yazacağı e-reçeteler, web servisleri yolu ile aynı anda hem SGK hem de Sağlık Bakanlığı’na gönderilerek kaydedilecek. Kaydedilen elektronik reçetelere eczaneler tarafından ulaşılarak ilaçların temin edilmesi için gerekli işlemler SGK tarafından yürütülecek. SGK yazılan bütün reçeteleri kayıt altına alacak.

Proje kapsamında, aile hekimleri ve SGK’ya, MEDULA (MEDikal ULak) sistemi üzerinden fatura gönderen 2. ve 3. basamak hastaneler ile eczaneler arasında ortak bir ağ kurulacak. Bu ağ sayesinde doktorun bilgisi dışında ilaç yazılamayacak. Sahte ya da hekimin bilgisi olmadan yazılan reçeteleri ortadan kaldırmayı hedefleyen e-reçete sistemini kullanacak hekimler, SGK’nın sitesinden şifrelerini alacak. Böylece şifresi olmayanların sisteme

girmesine izin verilmeyecek. SGK, doktorların ne kadar ilaç yazdığı, daha çok hangi ilaçları yazdığı, hangi eczanelerden hastaların ilaç aldığı gibi istatistik bilgileri de tutabilecek. Sağlık Bakanlığı ayrıca, e-reçeteleri bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da Aile Hekimlerinin performans ölçümlerinde değerlendirileceğini belirtti. Başta Aile Hekimliği Bilgi ve Yönetim Sistemleri (AHBS) olmak üzere ilgili diğer otomasyon sistemlerinde yapılacak düzenlemeler, gönderim ekranları ve bilgi formatları Bakanlığın Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanıp ilgililere gönderilecek ve <http://www.saglik.gov.tr> ve <http://www.e-saglik.gov.tr> adreslerinden de güncel olarak yayınlanacak.

E-reçete projesi de dahil olmak üzere sağlık alanında kullanılan tüm bilgi ve otomasyon sistemlerinin kurgulanmasında Bakanlıkça oluşturulan Sağlık Kodlama Referans Sistemi (SKRS) dışında başka bir kodlama sisteminin kullanılmayacak.

Türkiye’de yılda yaklaşık 340 milyon reçete yazılıyor. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu’na konulan ek maddeyle yazılan reçetelerin 30 ildeki depolarda 5 yıl saklanma süresi beş yıla çekilmişti. Davalık durumu olan reçeteler için 5 yıl sınırlaması

TÜBİTAK'tan Ar-Ge desteği çağrısı

1511 programı kapsamında yapılan yeni çağrılar, BİT, enerji, gıda, otomotiv ve makine imalat teknolojileri gibi öncelikli alanlarda yer alan projeleri içeriyor.

TÜBİTAK tarafından bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT), enerji, gıda, otomotiv ve makine imalat teknolojileri gibi öncelikli alanlarda yer alan projelerin daha avantajlı desteklenmesini sağlamak için başlatılan 1511 destek programı kapsamında yeni çağrı duyuruları yapıldı.

Ülkemizin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin güçlü olduğu veya geliştirilmesinin amaçlandığı alanlar, 15 Aralık 2010'da TÜBİTAK Uzay Teknolojileri Araştırma Enstitüsü'nde yapılan Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 22. toplantısında enerji, gıda, otomotiv ve BİT, makine imalat teknolojileri, su, savunma ve uzay olarak belirlendi. Bu alanlarda belirlenen hedef ve ihtiyaçlar doğrultusunda gerçekleştirilecek Ar-Ge projelerini desteklemek için TÜBİTAK "1511 Öncelikli Alanlar Araştırma Teknoloji Geliştirme ve Yenilik Projeleri Destekleme Programı"nı başlattı.

Program kapsamında enerji, gıda, otomotiv, makine imalat teknolojileri ile BİT gibi öncelikli alanlarda toplam 17 yeni çağrı yayımlandı:

Enerji

- Kömür ve Kömür Teknolojileri (3 çağrı)

Gıda

- Tohum ve Hayvan Islahı (2 çağrı)
- Gıda Hijyeni ve Sanitasyonu (2 çağrı)

Otomotiv

- Hibrit ve Elektrikli Araç Teknolojileri (2 çağrı)
- Yenilikçi Araç/Ürün Tasarımları ve Tasarım Doğrulama (2 çağrı)

Makine İmalat Teknolojileri

- Mekatronik (2 çağrı)
- Takım Tezgâhları ve Aksamaları İmalatı (2 çağrı)

Bilgi ve İletişim Teknolojileri

- Gömülü Sistemler ve Entegre Devreler (2 çağrı)

Daha önce enerji öncelikli alanında yapılan 5 çağrı ile birlikte aktif çağrı sayısı tüm öncelikli alanlarda 22'ye çıktı.

Detaylı bilgilere <http://www.tubitak.gov.tr/sid/2527/pid/478/index.htm> adresinden erişilebilir.

1511
ÖNCELİKLİ ALANLAR
AR-GE DESTEK
PROGRAMI

Yol haritası olmayan kamu, buluta geçişte çekingen

“Geleceğin vazgeçilmez bir modeli” olacağı düşünülen bulut bilişim hizmetlerinin gelecek yıl dünya genelinde 150 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşması planlanıyor. Yavaş bir bilinçlenmenin yaşandığı Türkiye’de, altyapısını buluta geçirmede çekingen davranan kamu, uygulayabileceği bir yol haritası çıkarmakta sıkıntı çekiyor.

Aslıhan Bozkurt

Özellikle 1990’larda genişbant altyapılarının gelişmesiyle birlikte, son yıllarda kurum ve şirketlerde, bilişim yapılarını “geleceğin vazgeçilmez bir modeli” olacağı düşünülen “bulut bilişim”e taşıma konusunda bir trend oluşmaya başladı. Gartner raporlarına göre; dünya genelindeki bulut bilişim hizmetlerinin 2013’te 150 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşması planlanıyor. Kuzey Amerika, Latin Amerika, Avrupa, Orta Doğu ve Afrika (EMEA) ve Asya Pasifik (APAC) Bölgesi’nde toplam 1128 IT karar verici ile yapılan online görüşmeyi kapsayan “Küresel CIO Bilgi İşlem Araştırması 2012” sonuçları, bulut bilişim için önemli bütçeler ayrıldığı ve bu bütçelerin her geçen gün arttığını gösteriyor.

Türkiye’de de bu konuda yavaş yavaş bilinçlenme yaşandığı gözleniyor. Kamu kurumlarında bulut bilişim çözümleri son dönemlerde merak edilen ve araştırılan önemli bir konu. Birçok kamu bilgi işlem birimi, bu konuda araştırmalar yapıp kendilerine en uygun çözüm arayışları içinde. İşte bu noktada Türkiye Bilişim Derneği’nin (TBD) her yıl düzenlediği geleneksel etkinliklerinden biri Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu-BİB), Kamu Bilişim Platformu’nda “Türkiye Bulut Kurumu” kurulması önerildi.

Hazırlanan “Kamuda bulut bilişim” konulu raporda, Türkiye’de bir kamu bulutunun oluşturulması, kamu kurumları arasındaki eşgüdümü sağlayacak bir kuruma gereksinim duyulduğuna dikkat çekildi. Raporda, Türkiye’de genel kamu bulutunu oluşturma ve yönetmek için TÜRSAT veya TÜBİTAK’ın sorumlu olmasının yanında üçüncü bir model olarak da yeni bir “Türkiye Bulut Kurumu” kurulması gündeme getirildi. Türkiye Bulut Kurumu kurulmasını isteyen rapora, http://www.tbd.org.tr/usr_img/kamu_bib/RP1-2012.pdf adreslerinden ulaşabilirsiniz.

“Türkiye Bulut Kurumu” konusunu TBD BİLİŞİM Dergisi’nin Temmuz-Ağustos sayısında “Gündem” sayfalarımızda ele aldık. Bu kapsamda “Türkiye Bulut Kurumu” kurulmasını öneren TBD Kamu-BİB 1. Çalışma Grubu raporunun hazırlanmasında da görev alan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin ile görüştük. Raporda da sözü edilen TÜBİTAK ve TÜRSAT yetkililerine ulaşmaya çalıştık. TÜRSAT konu ile ilgili girişimlerimizi yanıtlamazken TÜBİTAK yetkilileri bir değerlendirme yapacaklarını bildirdiler. Ancak TÜBİTAK’ın değerlendirmeleri dergimiz yayına girdiğinde henüz elimize ulaşmamıştı. İlgili kurumlardaki yetkililerin konudan haberdar olmaması, TBD’nin bilişim sektöründeki gelişme ve süreçleri yakından izlediği, gelecek öngörülerıyla sektörde ihtiyaç duyulacak yapılanmalar konusunda yöneticilere yol gösterici, referans olabilecek bir çalışma daha yaptığını ortaya koydu.

TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin, uygulayabileceği bir yol haritası çıkarmakta sıkıntı çeken, altyapısını buluta geçirmede çekingen davranan kamu için, hem ortak hem de özel çözümler geliştirebilecek bir Türkiye Bulut Kurumu kurulması gerektiğini vurguladı. Ergin, bulut bilişimin kamu için öncelikle ortak ihtiyaçlar için ortak kullanım alanları yaratarak verimsizliği ortadan kaldıracağını belirtti.

Dünyada kamudaki bulut bilişim uygulama ve projeleri hakkında bilgi veren Ergin, Türkiye’de birçok kurumun, araştırmalar yaptığı, uygun çözüm arayışına gildiğini bildirdi. Kamu eliyle bir bulut altyapısının oluşturulması halinde birçok kurumun bu dönüşüm için girişimde bulunacağını düşünen Ergin, TÜBİTAK’ın Tr-grid hizmetinin güzel bir bulut bilişim uygulaması olduğunu işaret edip TÜRSAT’ın da, kamu kurumlarının sunucu gereksinimlerini uzaktan karşılamak için bazı çalışmalar yaptığını anımsattı.

TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin: **Merkezi bir sunucu çiftliğini kurup yönetmek üzere Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı**

Uygulayabileceği bir yol haritası çıkarmakta sıkıntı çeken, altyapısını buluta geçirmede çekingen davranan kamu için, hem ortak hem de özel çözümler geliştirebilecek bir Türkiye Bulut Kurumu kurulması gerektiğine inanan Ergin, böylece kamunun, bilişim konusunda daha verimli hizmet alacağı ve buluta geçişin hızlanacağını belirtiyor.

Dergimizin "Gündem" sayfalarında, Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) geleneksel etkinliklerinden biri Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu-BİB), Kamu Bilişim Platformu'nun 14 toplantısında önerilen "Türkiye Bulut Kurumu" kurulması konusunu ele aldık. Bu kapsamda, aynı zamanda "Türkiye Bulut Kurumu" kurulmasını öneren TBD Kamu-BİB 1. Çalışma Grubu raporunun hazırlanmasında da görev alan TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Oğuz Ergin ile görüştük.

Dünyada kamudaki bulut bilişim uygulama ve projeleri hakkında bilgi veren Ergin, bulut bilişimin kamu için öncelikle ortak ihtiyaçlar için ortak kullanım alanları yaratarak verimsizliği ortadan kaldırıp avantaj sağlayacağını belirtti. Bulut bilişimle kurumların, daha az enerji tüketip daha az donanım ve daha düşük maliyetlerle ihtiyaçlarını karşılayabileceklerini anlatan Ergin, yönetim kolaylığı ve esnekliğin de kamu için bir diğer önemli avantaj olduğunu söyledi.

Bazı kurumların çok gizli bilgileri barındırdıklarını ve bunların başka bir sunucuda bulunmasını istemediğine değinen Ergin, "Bu bilgilerin uzak bir sunucuda saklanması bir risk olarak görülse de bu durum için çeşitli bulut çözümleri bulunuyor" dedi.

Türkiye'de birçok kamu kurumunda, bulut bilişim konusunda araştırmalar yapıldığı, uygun çözüm arayışına gidildiğini bildiren Ergin, kamu eliyle bir bulut altyapısının oluşturulması halinde birçok kurumun bu dönüşüm için girişimde bulunacağını düşünüyor. TÜBİTAK'ın üniversitelere araştırma çalışmalarında kullanabilecekleri bir sunucu altyapısına uzaktan erişim olanağı sunduğu Tr-grid hizmetinin güzel bir bulut bilişim uygulaması olduğunu işaret eden Ergin, TÜRKSAT'ın da, kamu kurumların sunucu gereksinimlerini uzaktan karşılamak için bazı çalışmalar yaptığını anımsattı.

Kamunun büyük bir kısmının buluta geçme konusunda uygulayabilecekleri bir yol haritası çıkarmakta sıkıntı çektiği, bu nedenle çekingen davrandığına dikkat çeken Ergin, bunu ortadan kaldırmak için hem ortak hem de özel çözümler geliştirebilecek bir Türkiye Bulut Kurumu'nun kurulmasını istiyor. Ergin, kurulacak kurumun, kamunun var olan dengelerini koruma alışkanlığı ve çekingen yapısını ortadan kaldırıp buluta geçişi hızlandıracağına inanıyor.

Ergin, "Merkezi bir sunucu çiftliğini kurmak ve yönetmek göreviyle, Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı. Bu sunucuya uzaktan nasıl erişileceği, kamu kurumlarının yazılım ve bilgi işlem gereksinimlerinin nasıl karşılanacağı konusundaki politikaları bu yeni kurulacak kurumun belirlemesi, kamu kurumların bilgi işlemle ilgili ihale ve satın alımlarının bu kurum aracılığıyla tek elden yapılması kamunun bilişim konusunda daha verimli hizmet almasını sağlayacak" diye konuştu.

-Sizce “bulut bilişim” nedir? ABD, Güney Kore, Avrupa Birliği ve İngiltere gibi ülkelerin bulut bilişime öncelik veren politikalara yöneldiği bildiriliyor. Dünyadaki kurum ve şirketlerin bilişim yapılarını “bulut bilişim”e taşıma konusundaki durumu, uygulama ve öngörülerine ilişkin değerlendirmelerinizi alabilir miyiz?

-Bulut bilişim konusunda teknik bir tanım ile başlamak yerine daha yalın bir tanım yapmak iyi olabilir. Bulut bilişim, aslında farklı kurumların farklı amaçlarla daha paylaşımcı bir ortamda kaynaklarını paylaştığı ve bunu uzaktan da yapabildikleri bir altyapı. Dünyada birçok ülke ve özel şirket, kaynak kullanımı konusundaki verimsizliğin önüne geçmek amacıyla adımlar atıyor. Veri merkezlerinin birleştirilmesiyle kaynaklar daha verimli kullanılıyor ve kurumlar hizmetlere uzaktaki ortak kullanım alanlarına bağlanarak erişiyorlar. Özel sektörde ise Amazon, Apple, Google, Microsoft gibi şirketler bulut üzerinden hem uygulama sunuyor hem de

veri saklama hizmeti veriyor. Evimizde son kullanıcılar olarak biz de bulut bilişimin olanaklarından e-posta ve belge saklama gibi konularda yararlanıyoruz. Kamu bulutuna örnek olarak ABD’deki kamunun buluta geçişine yönelik yasaları içeren “Önce Bulut” (“Cloud First”) Politikasını inceleyebiliriz. “Önce Bulut” Politikası, devletin, kamuda daha düşük maliyetli teknolojilerin ve ortak hizmetlerin kullanımını teşvik ederek işlevsel verimliliği arttırmayı amaçlayan reform çalışmalarının önemli bir parçası olarak sunulmuştur. “Önce Bulut” Politikasına göre, her kamu kurumunun, politikanın yayımlanmasını takip eden 3 ay içinde bulut bilişime taşınması gereken 3 sistemini belirlemesi ve 12 ay içinde de bunlardan birini bulut ortamına taşıması gerekmektedir. Bu şekilde ABD federal yönetiminin kamunun buluta geçişini daha tedbirli ve somut adımlarla gerçekleştirdiğini görebiliyoruz. Türkiye’de kamunun buluta geçişini, gerekli ortam ve altyapı oluşturulduktan sonra Türkiye Bulut Bilişim Kurumu gözetiminde buna benzer yöntemlerle sağlayabiliriz.

Diğer bir örnek olarak ABD’de gerçekleşen “Apps.gov” uygulaması gösterilebilir. “Apps.gov”, kamu kurumlarının kendi bünyelerinde veri merkezi oluşturma ihtiyacını ortadan kaldırmayı ve ilgili maliyetlerden kaçınmalarına yardımcı olmayı da amaçlamakta ve kamu kurumlarının bulut bilişim hizmet ihtiyaçlarının tek merkezden tedarik edilmesini sağlamaktadır. Bu uygulamaların yanı sıra Savunma Bakanlığı, Sağlık ve İnsani Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı gibi kamu kuruluşları da kendi içerisindeki gerekli işleri de bulut bilişim sistemi üzerinden yürütmektedir.

Dünya geneli diğer devletlerden de bir örnek vermek gerekirse Güney Kore’deki bulut bilişim uygulaması gösterilebilir. Güney Kore, Ulusal Bilişim ve Bilgi Ajansı’nı (NCIA) kurarak 19 kamu kurumuna ait bilgi sistemlerini NCIA tarafından Daejeon’da işletilen tek bir veri merkezinde toplamıştır. 2007 yılında, Gwangju’da, NCIA bünyesindeki ikinci veri merkezi kurulmuş ve 2008 yılında mevzuat düzenlemesi ile getirilen zorunluluk kapsamında tüm kamu kurumlarının bilgi sistemleri birleştirilmiştir. NCIA, hâlihazırda 48 kamu kurumuna hizmet vermektedir. Benzer şekilde Japonya’da da 2015 yılında bitirilmesi ve bakanlıkların buluta geçirilmesi hedeflenen “Kasumigaseki Bulutu” kamunun buluta geçişi örneği gösterilebilir.

Ayrıca İsviçre gibi Avrupa ülkelerinde bazı bilimsel projelerin (Örn: Cern, Avrupa Uzay Araştırmaları ile ilgilenen kurum, vb) verilerinin bulut bilişim sistemi üzerine geçilmesi ve veri yönetiminin bulut bilişim teknolojileri ile gerçekleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

- Bulut bilişimin kamu için yararı nedir? Günümüzde kamu hizmetlerinde bulut

bilişimin getirdiği avantaj ve riskler sıralayabilir misiniz?

-Günümüzde çoğu kamu kurumunun ortak ihtiyaçları olmasına rağmen, kurumlar bu ihtiyaçlarını ayrı ayrı karşılıyorlar ve bu durum büyük bir verimsizliğe neden oluyor. Bulut bilişimin kamu için öncelikli avantajı ortak ihtiyaçlar için ortak kullanım alanları yaratarak bu verimsizliği ortadan kaldırmak olduğunu söyleyebiliriz. Bulut bilişim ile kurumlar daha az enerji tüketerek daha az donanım ihtiyacı ile daha düşük maliyetlerle ihtiyaçlarını karşılayabilecekler. Bunun yanında yönetim kolaylığı ve esneklik kamu kurumları için bir diğer önemli avantaj olarak söylenebilir.

Günümüzde bilişim sistemleri dâhil tüm iş yapılarının, işte meydana gelebilecek büyüme veya küçülme durumlarına göre anında değişebilmesi istenmektedir. Uzaktan erişim ile sistem ihtiyaçları hızlı bir şekilde karşılanabilir ve kurumun yeni altyapı kurmasına gerek kalmadan bilişim hizmetlerine erişim sağlanabilir. Bulut bilişim ve sanallaştırma ile kurumlar sunucularını çevrimiçi olarak yaratabilir, anlık işlemci, bellek ve disk alanı ihtiyaçlarını hızlı bir şekilde karşılayabilir. Uzaktan yönetim sayesinde ise herhangi bir İnternet bağlantısı olan cihaz ile sisteme erişerek güncel durumu öğrenebilir ve sunucularını yönetebilir.

Bunların yanında kurumlar tarafından en önemli risk olarak bilgi güvenliği görülüyor. Bazı kamu kurumları çok gizli bilgileri barındırıyor ve bilgilerin başka bir sunucuda bulunmasını istemiyor. Bu bilgilerin uzak bir sunucuda saklanması bir risk olarak görülse de bu durum için çeşitli bulut çözümleri bulunuyor.

-Türkiye’deki mevcut durum, başarılı kamu bulut bilişim uygulamaları ve TÜBİTAK ile TÜRKSAT’ın konuya ilişkin çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

-Bulut bilişim ile ilgili hazırladığımız belge sırasında yaptığımız ziyaretlerde gördük ki Türkiye’de birçok kamu kurumu, bulut bilişim konusunda araştırmalar yapıyor ve kendilerine uygun çözüm arayışlarında bulunuyor. Kamu kurumlarında, buluta geçiş için henüz yeterli ve ihtiyaçları karşılayacak bir altyapının olmadığı ve kamunun henüz böyle bir sisteme geçmeye müsait olmadığı düşüncesi hâkim. Kamu eliyle bir bulut altyapısının oluşturulması durumunda birçok kurumun bu dönüşüm için girişimde bulunacağı düşünülüyor. Bunun yanında Adalet Bakanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı gibi kurumlar ise bu araştırmalarını somutlaştırarak kendi yapısı içinde bazı bulut örnekleri oluşturmuş. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’na baktığımızda bünyesinde bulunan 6 farklı genel müdürlüğün bilgi işlem birimlerinin birleştirildiğini görüyoruz. Söz konusu kurum çatısı altında toplanan ve daha önceden Başbakanlığa bağlı olan tüm kurumların bilgi işlem ile ilgili birimleri bakanlığın bilgi işlem dairesi başkanlığı altında toplanmış. Şu anda bu genel müdürlüklerdeki bilgi işlem hizmetleri bakanlığın merkezindeki sunuculara uzaktan erişilerek karşılanıyor. Böylece fiziksel olarak farklı konumlarda görev yapan kişilerin, farklı sunucu altyapıları kurarak çok sayıda bilgi işlem çalışanı kullanmanın önüne geçilmiş, elektrik faturasında da önemli miktarda tasarruf edilmiş.

Benzer bir başka örnek olarak Adalet Bakanlığı’nı incelediğimizde tüm dünyada bir örnek oluşturabilecek bir Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) sisteminin geliştirildiğini görüyoruz. Ülkemizdeki tüm mahkemelerin ve yargıyla ilgili işlem yapan tüm kişilerin belge ve bilgilerini merkezi olarak saklayabildiği bu sistem, yerinde kurulum yapılmasına gerek

olmaksızın tüm süreçlerin tek bir bilgi işlem binasından yönetilmesini sağlıyor. Adaletle ilgili yapılan her türlü işlem bu bilgi işlem merkezine uzaktan erişilerek gerçekleştirilip kişilerin kendi haklarında yürüyen davalar hakkında anında bilgilendirilmesi sağlanıyor. Bu yönüyle UYAP tüm bilgi ve belgelerin merkezi, kişilere uzak bir konumda tutulması, uygulamaların bir merkezden sunulması nedeniyle, kamuda bulut bilişim olanaklarının kullanımına güzel bir örnektir.

TÜBİTAK üniversitelere araştırma çalışmalarında kullanabilecekleri bir sunucu altyapısına uzaktan erişim olanağı sunuyor. Tr-grid adı verilen bu hizmet, üniversitelerin kendi sunucu altyapısını oluşturması yerine bu hizmeti uzaktan alabileceğini güzel bir örneğidir. TÜRKSAT’ın, kamu kurumların sunucu gereksinimlerini uzaktan karşılamak için bazı çalışmalar yaptığı biliniyor. Ancak kamu kurumları henüz bu tür bir hizmeti TÜRKSAT’tan almayı tercih etmiyorlar.

-Sizce Türkiye Bulut Kurumu neden kurulmalı? Bu kuruma neden ihtiyaç duyuluyor? Kurum, kamunun hangi bilgi işlem gereksinimlerinin sağlanmasında yeni fırsatlar sunar?

-Kamu kurumlarının büyük bir kısmı buluta geçme konusunda kendilerinin uygulayabileceği bir yol haritası çıkarmakta sıkıntı çekiyorlar. Bu nedenle kendi altyapılarını buluta geçirme konusunda çekingen davranabiliyorlar. Bu durumu ortadan kaldırmak ve bu gibi kamu kurumları için hem ortak hem de özel çözümler geliştirebilecek bir Türkiye Bulut Kurumu, kamu kurumlarının var olan dengelerini koruma alışkanlığını ve çekingen yapısını ortadan kaldırmak ve buluta geçişi hızlandırmak için gereklidir.

-Kurulması istenen Türkiye Bulut Kurumu neler yapmalı? Hem veri hem de uygulama

açısından birden fazla bulutta aynı anda aynı ortak amaç kapsamında hizmet verilebilmek, her buluttaki veri ve uygulamayı yönetebilmek için Kurumda nasıl bir yapı oluşturulmalı ve kurum nelerden sorumlu olmalı?

-Türkiye Bulut Kurumu, öncelikle kamu kurumlarının yapılarını incelemeli ve bu yapılara uygun ortak ve/veya özel bulut model çözümleri sunmalı. Bu çözümler kamudaki bilgi işlem harcamalarını azaltıp kaynakları verimli kullanmaya yönelik amaçlar barındırmalı ve kamu kurumları bu konuda bilgilendirilerek buluta geçişleri sağlanmalı.

Merkezi bir sunucu çiftliğini kurmak ve yönetmek göreviyle, Türkiye Bulut Kurumu kurulmalı. Bu sunucuya uzaktan nasıl erişileceği, kamu kurumlarının yazılım ve bilgi işlem gereksinimlerinin nasıl karşılanacağı

konusundaki politikaları bu yeni kurulacak kurumun belirlemesi, kamu kurumların bilgi işlemle ilgili ihale ve satın alımlarının bu kurum aracılığıyla tek elden yapılması kamunun bilişim konusunda daha verimli hizmet almasını sağlayacak.

- Türkiye Bulut Kurumu’nun, “Bulut bilişim” uygulamalarında belli bir kalite ve standardın tutturulması için neler yapılmalı? Öncelikle hangi düzenlemelere verilmeli? Çalışma ve uygulamalar nasıl denetlenmeli, hangi kriterler gözetilmeli?

-Öncelikle sadece bulut bilişim ile ilgili bir birim veya kurumun kurulması, kurum kuruluş süresince yapılan çalışmalarda titizliğin kuruluştan sonra da sürekliliğinin sağlanması gerekiyor. Mevcut tüm bilgi ve tecrübe ve gerekirse fiziksel altyapı incelenerek mümkün olduğunca değerlendirilmeli. Var olan yerli

ve yabancı bulut bilişim sistemlerinin eksi ve artıları çıkarılmalı, sistem oluşturma sürecinde bunlardan yararlanılmalı. Hali hazırda kullanılan bulut sistemlerinin tekrar baştan yapılması yerine yapılabildiğince yeni kurulacak yapıya eklenmesi ve oluşturulacak kamu bulut yapısında burada daha önce çalışan uzman kişilerin tekrar görevlendirilmesi sağlanmalı. Her konuda uzman kişiler yanlış bir kavram ve bu tip kişiler yerine bu kurumda çalışacak kişilerin sadece kendi alanlarında uzmanlaşmış kişiler olmasına dikkat edilmeli ve bunlar sürekli test ve eğitimlere tabi tutulmalı. Kurumun özerk bir kurum olarak kurulması, nitelikli bilişim personeli istihdam edilmesini kolaylaştıracak.

Türkiye Bulut Kurumu tarafından kurulacak altyapıda sistem, ağ yönetimi, güvenlik gibi alt parçalara ve buralardan da kollara ayrılarak oluşturulmalı ve hem ayrı ayrı hem de birlikte sürekli test edilmeli ve denetlenmeli. Bu kollar sayesinde bulut bilişim dediğimiz sistemin alt parçalarında daha önceden zaten var olan bilgi ve tecrübeden ve kurumsal iş gücünden yararlanılabilecek ve daha deneyimli bir işgücü sağlanabilecek. Yalnızca bilgi güvenliği konusunda ya da yalnızca bulut bilişim altyapısı konusunda uzman kişilerin çalışacağı bu yeni kurum kişilerin belirli alanlarda uzmanlaşmasını sağlayacağı gibi ülkemizdeki bilimsel araştırmalara da katkı sağlayacak.

Kurulacak kurumun yönetim, denetim ve kontrol sistemi en baştan belirlenmeli. Bu kolların ve üretim ve hizmet kolları ile birlikte ilişki ve iletişimlerinin, görev, yetki ve sınırlarının yazılı belgelerle sabitlenmesi gerekli. Aynı şekilde içeride olduğu gibi dışarıda da yetki ve erişim sınırlamaları yazılı olarak korunmalı. Ayrıca bu kurumu koruyacak ve destek sağlayarak sürekliliğini amaçlayacak yasa ve kanunlar da devlet tarafından hazırlanmalı.

Türkiye Bulut Kurumu mali açıdan denetlenebilir olmalı, ancak kamu satın alma

mevzuatı yüzünden iş aksamasına sebep olacak kurallar kurum için esnetilmeli. Ayrıca mali açıdan önceden karşılaşılan ihale yolsuzlukları gibi konular tüm kurumların deneyimleri ve tarihsel kayıtlarından alınacak ve kurulacak kurumda tüm bu hatalara karşı önlemler uygulanmalı. Dışarıdan hizmet alımları sırasında, farklı denetim mekanizmaları bu tip art niyetlere karşı süreci yavaşlatmadan sürdürülmeli.

Kamu kurumlarının büyük miktarda verisini tek elden saklayan ve yöneten, kamu kurumlarına yazılım uygulamaları sunan, bilişim alanında uzman bir kurum olacak Türkiye Bulut Kurumu, bu alanda ülkemizdeki gereksinimleri de belirleyen bir role sahip olmalı. Bu nedenle kurumun üniversitelerle mutlaka işbirliği içinde olması, uzun vadede insan kaynağının yetiştirilmesi ve gerekli bilgi birikiminin oluşması için gerekli.

Güvenliği hassas olan kurumlarla hassasiyeti az olan kurumlara karşı farklı tedbirler uygulanabilir ve farklı bulut altyapıları kurulabilir. Örnek olarak UYAP gibi hassas bir sistemin verilerinin tutulması için dışarıdan hizmet alımı değil içerdeki altyapı kullanılmalı, fakat veri güvenlik hassasiyeti olmayan bilgilerin tutulması için eğer daha verimli olacaksa dış hizmet alımı yapılmalı. Fakat dış hizmet alımında ve kurulacak sistem altyapısında en baştan var olan sistem analizlerine, bilgi ve tecrübeye göre karar verilecek ve zaman içerisinde değişiminin var olan standartları değiştirmeyeceği teknik ve uygulamalar belirlenmeli.

Bunlar şu an için görülebilen ufak bir kısım öneriler olsa da asıl şartlar ve gereksinimler var olan tüm sistemlerin, kullanılan uygulamaların, mevcut kamu bulut örneklerinin, dünyada ve Türkiye'deki bulut bilişim uygulamalarının analizi ile bu konularda uzman ve tecrübeli kişilerin yorumları ile saptanmalı.

-Bulut bilişimde önem taşıyan bilgi güvenliği, kişisel verilerin gizliliği konusunda uluslar arası mevzuat ve anlaşmalar nelerdir? Özellikle bilgi güvenliği, kişisel verilerin gizliliğine ilişkin ortaya çıkabilecek sorunlar, bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri nelerdir?

-Veri güvenliği bulut bilişimle ortaya çıkan bir sorun değil, aslında zaten günümüz şartlarında yerel ve genel ağ üzerinden internet ortamına çıkan, buralarda işlem yapan ve bir şekilde verilerini bir yerlerde tutan klasik sayılabilecek bir bilgisayar kullanıcısının bile risk altında olduğu bir konu. İnternet alışverişi sırasında karşılaşılabileceğiniz kredi kartı bilgilerinin çalınması durumu veri güvenliğinin ve gizliliğinin tipik bir ihlalidir. Fakat bulut

bilişimle gelen konu bu tip verilerin yani özellikle kendi ortamı haricinde tutulan verilerin artması ve dolayısı ile bunların korunması ve gizliliğinin de daha çok önem kazanmasıdır. Örnek olarak web sitenizin altında işleyen veri tabanınızı bir genel bulut şirketi üzerine taşımanız durumunda yalnız sizin değil o veritabanına kayıtlı belki milyonlarca insanın veri gizliliğinin tehlike altında olması ve belki bu verilerin banka bilgilerini de içermesi senaryosu verilebilir.

Bulut bilişim ile ilgili önemli bazı Uluslararası Düzenlemeleri saymak gerekirse AHS Madde 8, yani özel hayatın ve aile hayatının korunmasını, AHS Madde 10, ifade özgürlüğünü, 108 sayılı Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında

Bireylerin Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesini, 2000/31/AB e-Ticaret Direktifini, 2006/24/AB Trafik Verilerinin Saklanması Direktifini, 95/46 sayılı Bireylerin Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Serbestçe Dolaşımı Karşısında Korunmasına ilişkin Direktif ile 2001/45, 2002/58 ve 2006/24 sayılı direktifleri örnek olarak sayabiliriz.

Bu tür kişisel veri gizliliği anlaşmalarına ek olarak kişisel veri güvenliğine zarar verebilecek kanunsuz tüm eylemler yasalar çerçevesinde Siber Suç tanımları yapılarak ve gerek bilgi güvenliği ve gerek diğer siber güvenlik içerikli konularda bir yargı birimi olabilecek siber güvenlik yapıları oluşturulmaktadır. Ayrıca siber suçları ulusal güvenlik birimlerinin kolayca takip edebileceği şekilde organize işler tanımı altına alarak bu konuda uzman kişilerinde görev aldığı ve siber suçları takip edip gerektiğinde işlem yapabilecek bir güvenlik birimi daha oluşturulmuştur (Birleşmiş Milletler Uluslararası Organize Suçlarla Mücadele Antlaşması).

Kamunun buluta geçişinde gizlilik ve güvenlik daha farklı ele alınmalı. Bunun için güvenlik hassasiyeti çok olan kurumların verilerinin kamu bulutu veri depolama altyapısında tutulması ve dışarıya açılmaması gibi tedbirler düşünüleceği için genel bulut sistemlerindeki güvenlik açıklarından ziyade merkezi sistemin güvenliği ön plana çıkacak. Güvenlik hassasiyeti az olan ve verimlilik açısından dışarıdan bulut hizmeti ile yönetilecek veriler ise zaten hassas olmadığı için yine güvenlik ve gizlilik farklı açılardan ele alınmalı.

Diğer bir güvenlik konusu bu sistemlerde "Bulut Bilişim" in dağıtık mimaride olması sebebiyle, içerisinde hizmetler arası yoğun veri trafiği ve veri iletişimi gerektirmektedir. Bunun sonucu olarak, Bulut içinde bulunabilecek kötü niyetli kullanıcılar, zararlı yazılımlar çalıştırıp, açık kapı ("port") taraması yaparak elde edeceği bilgilerle, olası veri kaçaklarını ve veri iletişimini dinleyip, gizli verileri ele geçirebilirler. Veri gizliliğine zarar verebilecek davranışların büyük bölümü, bulut içinde verileri şifreli şekilde saklama,

sanal yerel ağlar kullanımı ve ağ içi güvenlik duvarı kullanımı yöntemleri ile engellenebilir. Örnek olarak, verilerin "Bulut Bilişim" hizmet sağlayıcısına (Amazon) şifrelenip gönderilmesi yöntemi, hastaların hassas sağlık bilgilerine erişime sahip olan TC3 adlı bir sağlık firması tarafından başarıyla kullanılmıştır. Bulunduğu ülke dışındaki başka bir ülkede yerleşik bir "Bulut Bilişim" hizmet sağlayıcısından hizmet alan şirketler, dolaylı olarak bu ülkenin yasalarının kapsamına girdiği için, burada saklanan verilerine hizmet sağlayıcının bulunduğu ülke tarafından adli yargı yoluyla erişilebilir ve verilerinin gizliliği tehlikeye girebilir. Örnek olarak, Amerika Birleşik Devletleri hükümeti, A.B.D. Vatanseverlik Yasası, Yurtiçi Güvenlik yasası benzeri yasaları kullanarak, gelişmiş bilgi toplama teknolojilerinin yardımıyla her türlü bağlamdaki elektronik veriye erişebilmektedir. Bulut Bilişim mimarisine, veri denetimi özelliği kazandırabilmek ve bu yolla belirli standartları ve yasal zorunlulukları sağlayabilmek için, sanal misafir işletim sisteminin erişemeyeceği, ayrı bir veri denetimi katmanı eklenebilir. Bu sayede veri denetimi ve uygunluğu merkezleştirilmiş tek bir mantıksal katman üzerinden sağlanabilir.

Bu tip sorunlar, veri gizliliği ve güvenliği problemleri daha çok çeşitlendirilebilir ve zamanla yeni saldırı yöntemleri ve açıklar çıkabilir olsa da tüm bu konulara kamu bulut kurumu önlemleri, teknikleri, devlet yasaları ve kanunları ve güvenlik birimlerince yapılacak düzenlemelerle karşı konulabilmektedir.

-Türkiye'de kamunu buluta geçmeye karar vermesi halinde hangi hizmetler, hangi öncelik ve gereksinim nedeniyle bu teknolojiye geçirilmeli? Kamunu buluta geçme kararıyla iletişim kesintileri ve güvenlik risklerine karşı alınması gereken önlemler, bulutlararası birlikte çalışılabilirlik, taşınabilirlik için uyulması gereken standartlar nedir? Mevcut

standartlar yeterli mi? Başka hangi standartların çıkarılması gerekiyor?

-Türkiye'de kamunun buluta geçişinin aslında en temel amaçlarından biri kaynakları verimli kullanabilme gereksinimidir. Bulut bilişimle sınırsız esneklik, düşük maliyetler, güvenilir ve kaliteli hizmet, hizmet sürekliliği ve yönetim kolaylığı gibi faydaların sağlanması amaçlanmaktadır. Bulut bilişimin içerdiği dinamik kaynak yönetimi, ortak altyapı, verimli veri merkezi altyapısı kullanımı gibi yöntemler enerji ve kaynakların verimli kullanımına örnek teknoloji ve tekniklerdir.

Kamunun buluta geçişinde mutlaka belirli standartlar belirlenmeli ve ön şartlar koyulmalıdır ve bu standartların belirlenmesi süreci düşünülen kamu bulut kurumu tarafından gerçekleştirilmelidir. Standartlar önemlidir çünkü çok geniş ölçekli ve değişik tipteki verilerin yönetilmesi, denetlenmesi ve depolanması gibi bulut sistemi işlemlerinde eğer standartlar belirlenmezse bir sistemden diğerine geçişte, dışarıdan hizmet alımındaki farklılıklarda sorun yaşanması olasıdır. Bulutta taşınabilirlik ve bulutlar arası iletişimde farklı bulut sistemlerinin ortak arayüze sahip olması ve birlikte çalışabilmesi gibi konularda sorunlar ortaya çıkabilir. Bu sorunların asıl nedeni mevcut bulut sistemlerinde uluslararası standartların ve ölçütlerin yer almaması ve var olan standartların da farklılık göstermesidir. Kurulacak bir kamu bulutu sisteminde en baştan bu standartların kamu bulut kurumunca belirlenmesi işte bu nedenlerden dolayı gereklidir. Eğer tüm sistemler üzerinde ortak bir standart kullanılabilirse farklı donanımlar üzerinde yaşanacak sorunların, yazılım geliştirme sürecindeki esnek olmayan yapıdan dolayı karşılaşılabilecek zorluklar aşılabilir. Ayrıca farklı ülkelerdeki yasaların ve bilişimle ilgili kuralların farklılığından doğan güvenlik ve gizlilik sorunları da tamamen ortadan kaldırılmış olur.

- **TBD Kamu Bilişim Platformu’nun raporunda, TÜRKSAT ve TÜBİTAK’ın “kendilerine yasalarla verilmiş farklı görevleri olması nedeniyle kamu bulutunu yönetmeleri çok verimli bir seçenek olmayabileceği” belirtiliyordu. Raporda, “yalnızca bulut bilişim konusunda uzmanlaşacak bir kurum, diğer başka görevleri olan kurumlara göre kamu bulutunu çok daha etkin yönetebilir” deniliyordu. Bu konudaki kişisel görüşünüzü alabilir miyiz?**

-TÜBİTAK, TÜRKSAT ve diğer Türkiye için önemli görevler üstlenen kurumlar, Türkiye’de gerekli alt yüklenici eksikliği, nitelikli kişi ve tarafların olmaması, bilişim dünyasını da içeren üretim ve hizmet sağlayıcılarının yeterli ve tam güvenilir olmamasından dolayı ortaya devlet tarafından haklı olarak çıkarılmış kurumlardır. Bu kurumlar, devletin işlerini ve diğer bazı kamu işlerini üzerine alarak hem hızlı, hem güvenilir ve hem de yüksek başarılı hizmet ve üretim sunmak için çalışıyorlar. Bu konularda da sayısız başarıları olduğu doğru, fakat özellikle son yıllarda bu kurumlarla anılan yeni iş paketleri ve görevlendirmelere paralel olarak başarılarında düşüş, aksamalar olduğu ve artık gelişen yeni kişi ve taraflara göre yetersiz gözüktüğü yönünde bir kanı bulunuyor.

Zaten geride olduğumuz ve çok hassas bir konu olan uydu ve uzay teknolojileri ile uğraşan TÜRKSAT, İnternet erişimi ile ilgili servis sağlayıcılık görevi, kamu kurumlarının bazı yazılımı işleri, kablo TV ile ticari işleri, e-devlet gibi bazı uygulamalardaki görevleri gibi birçok görevi üstlenmek zorunda kalmıştır. Türkiye’deki araştırma ve bilimin geliştirilmesi amacıyla kurulan TÜBİTAK için de aynı durum geçerlidir. Bu şartlar altında asıl görevleri zaten stratejik ve Türkiye için önemli olan bu kurumların, asıl görevlerinin dışındaki tüm fazlalıklarının atılması gerekirken kamu bulutu gibi devasa bir projeyi

de bu kurumlara yıkmak, hem bu kurumların hantallaşması ve asıl işleri yapamaz hale gelmesine neden olacak hem de böylesine önemli bir projenin başarısız olmasına sebep olabilecektir. Böyle bir projenin dikkat edilmesi gereken bir özelliği karmaşık ve büyük olmasının yanı sıra gerçekleştikten sonraki sürekliliğinin sağlanmasının gerekliliğidir. Bu yapı oluşturulduktan sonraki sorunlar, eklentiler, sistemle ilgili görevler gibi birçok iş tanımı ve süreklilik gerektiren uygulamaların az önce bahsettiğimiz kurumlarca ve mevcut yapıları ile gerçekleşmesi mümkün değildir. Tek işi bulut bilişim olan kişi, kurum ve taraflarca sağlanmayan hizmet kullanıcı kamu kurumlarını yeterince tatmin etmeyebilir.

Bu şartlar altında tek işi kamu bulutu olan kamu bulutu kurumu gibi bağımsız bir kurum tanımlamak kamunun bulut bilişim teknolojilerinden daha verimli yararlanmasına yol açarken TÜBİTAK ve TÜRKSAT’ın kendi asli görevlerine daha fazla zaman ve kaynak ayırmasını sağlar.

-Kamu-BİB raporunu sunarken bulut bilişimin kamu ortak kullanım ortamı olarak kullanılabileceğine dikkat çekip standartlara uygun bir şekilde buluta çıkmanın önemli olduğuna işaret etmişsiniz. Türkiye’nin, bazı kamu kurumlarının özel çaba ve uygulamaları sonucu bulut bilişim

konusunda geride olmadığını belirterek, “Bu yeni kavram, devlette de yeni bir yapılanmayı getirecektir. Riskler var ama kamu işbirliği içinde bulutu yönetebilir. Eğer bir Türkiye Bulut Kurumu kurulacaksa bunu işleri başından aşkın kurumlara bırakmayıp kuruma biz talip olmak durumundayız” demiştiniz. Kuruma talip olması gerekenler kimlerdir? Nasıl bir yapı öngörüyorsunuz?

-Rapor hazırlama süresince birkaç kamu kurumuna ziyaret gerçekleştirdiğimizde gördüğümüz aslında adının bulut olarak konulmadığı ama tam olarak bulut yapısına benzeyen birçok sistemin devletin bazı kurumlarınca kullanılıyor olmasıdır. Bu bağlamda Adalet Bakanlığı’nın UYAP Bilgi Sistemi ve Aile ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın mevcut birimlerinin birleştirilmesi konusundaki uygulamaları örnek olarak verilebilir. Bu sistemler, Türkiye genelinde en ücra köşeden en merkezi noktaya tek bir merkezden hizmet sağlarken buralardan gelen verileri yönlendirip güvenli olarak saklanmasını da

gerçekleştiriyor. Özet olarak devletin bazı kurumları bulut konusunda bilerek veya bilmeyerek zaten sağlam adımlar attığı için bu konuda bilgili insan ve yeterli teknolojiye bir şekilde sahip bulunuyoruz. Diğer yandan bazı özel şirketler bulut bilişim konusunda yatırım ve çalışmalar yapıyorlar. Bu şekilde ticari ürün ve hizmet sağlama faaliyetlerine de başlanmış.

Akademik düzeyde çalışmalar ve üniversite ortamlarında bilinçlendirici ders ve projeler yürütülüyor. Ayrıca bu konularda yurt dışında bilgi ve tecrübe sahibi gruplarla işbirlikleri ve bilgi alışverişi gerçekleştiriliyor. Kısacası devlet kurumlarının yanında üniversiteler ve özel kuruluşlar da bu konularda bilgi ve tecrübe kazanmaya başladı.

Bu konudaki görüşüm, öncelikli ve kesin olarak kamu kurumlarında mevcut bulut altyapısı, bilgi ve deneyim ile insan gücünün kullanılmasının gerekliliğidir. Bu konuda uzun süre çalışmış ve kendi sistemleri hakkında uzman kişilerden, mutlaka yararlanılmalı ve bunlar yeni kurumda görevlendirilmeli. Şu an işler durumdaki mevcut fiziksel altyapı ürünlerinin, mümkün olduğunca ve gelecekte sorun çıkarmayacak şekilde yeni sistem tasarımında kullanılması veya değerlendirilmesi sağlanmalı. Paralel olarak başta Türkiye’deki üniversitelerde bu konuda çalışmaları bulunan kişi ve grupların, bilgi ve deneyimlerine başvurulacak kurumlardaki ilgili kişilere danışılıp gerekirse fiili destek alınmalı. Üniversitelere bu konularda çalışmak üzere proje destekleri sağlanmalı ve gerekirse bu konularda eğitim almak üzere gerekli yerlere öğrenci ve kişiler gönderilmeli. Kurum altyapısı oluşturulurken ve süreç gelişiminde güvenlik ihlali olmayacak şekilde mümkün olduğunca yerel kurumlardan yararlanılmalı ve gerekirse hizmet desteği alınmalıdır. Tüm bunlar bu kuruluşun sürecine katılacaktır, fakat bu kuruluşta sürekli çalışacak uzman kişiler ve yönetim kadrosu bulunmalı ve bunlara gerekli eğitimler sağlanmalıdır.

Bulut bilişim, yeni bir teknoloji ve bu teknolojinin kamuda kullanılması, bilgi işlem hizmeti anlayışını değiştirecek. Kamu kurumlarımızın, değişen çağa uyum sağlarken düşünce şekillerini ve personel yapılandırmalarını değiştirmesi gerekecektir. Yeni ortaya çıkacak bu yapıda, kamunun mevcut deneyimli personeli ve üniversiteler bu yeni yapılandırmada göreve talip olmalıdır.

Ulaştırma, hizmet ağını 10 yılda “siber ağlarla” ördü

T.C.
ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK
ve HABERLEŞME
BAKANLIĞI

Daha önce bilgi işlem birimi ve projesi olmayan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, 2006’da uygulamaya başladığı, kara taşımacılığında faaliyet gösteren tüm aktörlerin belgelendirildiği sistemi, yaklaşık 5 milyon kişi, kurum ve örgütün kullanımına sunuyor. e-Ulaştırma Projesi’yle, Bakanlık birçok hizmetini sayısal ortamda yürütüyor.

Fatma Ağaç

Kamu ve özel sektördeki bilgi işlem merkezlerini (BİM) tanıttığımız sayfalarımızda bu ay Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı’na yer veriyoruz. Bakanlığın bilgi işleme geçiş serüvenini TBD BİLİŞİM Dergisi’ne anlatan Bilgi İşlem Dairesi Başkanı Ahmet Güner, 2004’te Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’nda görev aldı. Hem Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcılığı görevini de yürüten Güner, hem de bakanlık müsteşarlığına doğrudan bağlı olan Bilgi İşlem Dairesi başkanlığını sürdürüyor.

2003’e kadar herhangi bir bilgi işlem birimi ve projesi bulunmayan, bazı bilişim faaliyetleri ilgili kuruluşlar tarafından yürütülen Bakanlıkta, önce 2004’te 10 kişilik bir Bilgi İşlem Merkezi (BİM) ekibi oluşturuldu. Öncelikle Bakanlık iletişim altyapısını teknolojik gereksinimlere göre tesis eden BİM, bu altyapı üzerine çeşitli bilişim ve güvenlik projeleri ile IP telefon sistemlerini kurdu. Kasım 2011’de ise 45 kişilik Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı kuruldu. Daire Başkanlığı, bazı projeleri hizmet alımı yöntemiyle yürütürken bazı projeleri de kendi gerçekleştiriyor.

2006’da faaliyete geçirilen, gerçek zamanlı istatistiksel verilerin üretildiği, kara taşımacılığı sektöründe faaliyet gösteren firma, taşıt ve sürücülerinin belgelendirildiği Kara Taşımacılığı Otomasyon Sistemi’nden yaklaşık 5 milyon kişi, kurum ve örgütler, verilen yetkiler ölçüsünde yararlanıyor. 2008’de faaliyete geçirilen ve Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Projesi olarak özetlenebilen e-Ulaştırma Projesi ile, e-imza destekli Elektronik Doküman Yönetimi ve Arşiv; Yatırım Takip ve Proje Yönetim; Stok Takip ve Ayniyat gibi sistemlerin yanı sıra İş Akışlarının Modellenmesi; E-öğrenme ve Kurum arşivlerinin sayısal ortama aktarılması çalışmaları geliştirildi.

-İcracı bir bakanlık olarak çok geniş yetkileri taşıyan 6330 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlık organizasyon yapısındaki köklü değişiklikler arttı. Bu durumda bilgi işlemin konumu ve koordinasyonunda Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’nın rolü arttı.

-1 Kasım 2011 tarih ve 28102 (Mükerrer) Resmî Gazete’de Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı’nın 6330 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre Başkanlık bünyesinde iş ve işlem yoğunluğunda artış olacağı ve bu artışa yönelik projelerin olacağı düşünüyor. Madde-23’e göre; Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı’nın görevleri şunlardır:

a) Bilgi teknolojileri, bilişim, bilgi işlem ve hizmetleri yapmak veya yaptırmak ve bunların etkin kullanımına sunmak.

b) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

-Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’nın tarihçesinden söz eder misiniz? Daire Başkanlığı ne zaman kuruldu, bugüne kadar ne gibi yapısal gelişme ve değişiklikler yaşadı?

-Bakanlığımızda bilişim faaliyetleri 2003 yılından sonra büyük bir ivme kazandı. 2003 yılında herhangi bir bilgi işlem birimi ve projesi bulunmuyordu. Bazı bilişim faaliyetleri Bakanlık adına ilgili kuruluşlarımız tarafından yürütülüyordu (e-posta ve web hizmeti gibi). 2004’te Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü’nün bünyesinde 10 kişilik bir ekip oluşturularak bilgi işlem faaliyetlerine hız verildi. Öncelikle Bakanlık iletişim altyapısı (iletişim ağı, sistem odası, elektrik altyapısı v.b.) teknolojik gereksinimlere göre yeniden tesis edildi. Bu altyapı üzerine çeşitli projeler, bilişim güvenlik sistemleri, IP telefon sistemleri v.b. kuruldu. 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de Bakanlık Teşkilatı içinde yeni bir Daire Başkanlığı oluşturularak mevcut bilişim faaliyetleri Başkanlık bünyesine alındı.

-Bilgi İşlem Daire Başkanlığı’ndaki donanım/yazılım ve görevli elemanlara ilişkin bilgi verir misiniz? Daire Başkanlığı’nda kaç kişi görev yapıyor?

-Kanun hükmünde kararnameye göre kapatılan Denizcilik Müsteşarlığı Bilgi İşlem Birimi de Başkanlığımız bünyesine geçti. Bakanlığımızda, 2 farklı yerleşim biriminde bilişim faaliyetleri yürütülüyor. Bunlardan denizcilik sektörüne yönelik yapılmış projeler, Tandoğan Ek Bina’ımızdan, diğer projelerimiz ise Bakanlık Merkez binamızdan idare ediliyor. Başkanlığımızda 1 Kasım 2011’e kadar 13 personel mevcut idi. Halen Başkanlık kadrosunda 1 daire başkanı, 2 şube müdürü, 6 mühendis, 6 çözümleyici, 21 programcı, 3 teknisyen, 6 idari personel olmak üzere 45 kişilik bir ekip mevcut. Bugün itibarıyla bu 45 kişilik ekiple, iş ve işlemler gerçekleştiriliyor. Bazı projelerimiz hizmet alımı yöntemiyle yapılırken, bazı projeleri de kendimiz geliştirip yürütüyoruz.

-Bilgi İşlem Daire Başkanlığı olarak yürüttüğünüz başlıca BT/e-devlet projeleri nelerdir? Bu projelerde geline nokta hakkında bilgi verir misiniz?

-Bakanlığımızda birçok BT/e-devlet projesi yürütülüyor. Bunlar içerisinde bazılarının örnekler vermek gerekirse;

Kara Taşımacılığı Otomasyon Sistemi:

2006’da faaliyete geçirildi. Genel anlamda kara taşımacılığı sektöründe faaliyet gösteren firma, taşıt ve sürücülerinin belgelendirmesinin yapıldığı bir sistemdir. Bilgilere tek noktadan erişilebiliyor. Kara taşımacılığı ile ilgili her kesimi kapsıyor. Gerçek zamanlı istatistiksel veriler üretiliyor. Birçok kurum ve kuruluşla eş zamanlı veri alışverişi sağlanıyor. Projeden; Bakanlığımız çalışanları, kapsama alınan yaklaşık 5 milyon kişi, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, dernekler, ticaret ve sanayi odaları, uluslararası örgütler, verilen yetkiler ölçüsünde yararlanıyor.

Projenin e-Devlet Kapısı’ndaki hizmetlerine yönelik bazı istatistikî bilgiler:

e-Ulaştırma Projesi: 2008’de faaliyete geçildi. Acil Eylem Planı çerçevesinde, Avrupa Birliği’ne (AB) uyum sürecinde sürdürülen kamunun yeniden yapılanması ve e-Devlet çalışmaları da dikkate alınarak e-Devlet yapısına uygun olarak veri akışını

düzenleyecek ve istenilen kalitede hizmeti vermeye yönelik olarak gerçekleştirildi. e-Ulaştırma Projesi, Bakanlık birimlerinin ihtiyacını karşılayacak uygulama yazılımları marifetiyle kamu yatırımlarının verimli bir şekilde zamanında gerçekleşmesini sağlamak için devreye alındı. Proje, Kurumsal Kaynak Planlama (ERP) Projesi olarak özetlenebilir.

e-Ulaştırma Projesi kapsamında şu sistemler geliştirildi:

- Elektronik Dokuman Yönetimi ve Arşiv Sistemi (e-imza destekli),
- İş Akışlarının Modellenmesi,
- İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi,
- İdari İşler Sistemi,
- Basın ve Halkla İlişkiler Sistemi,
- Yatırım Takip ve Proje Yönetim Sistemi,
- E-öğrenme (Uzaktan bilgisayar başında eğitim),
- Servis Büro hizmetleri (Kurum arşivlerinin sayısal ortama aktarılması),
- Portal Sistemleri,
- Stok Takip ve Ayniyat Sistemi ,
- Bütçe Yönetim Sistemi.

Proje çerçevesinde ayrıca denizcilik sektörüne yönelik faaliyete geçirilen bazı örnek uygulamalar ise şöyle sıralanıyor:

ÖTV'si İndirilmiş Yakıt Bilgi Sistemi

Yakıt dağıtım firmaları ile Yakıt Alım Defteri sahipleri tarafından, deniz araçları için ÖTV'si indirilmiş Yakıt Alım Defterleri'nin güncel yakıt limitleri ve yakıt alım bilgileri sorgulamaları yapılarak teslim edilebilir yakıt miktarı kontrol ediliyor. Böylece hatalı teslimatların büyük miktarda azaltılması sağlandı. Ayrıca bu uygulama ile vatandaş kullandığı deniz aracı için ÖTV'si indirilmiş yakıt defteri talebinde bulunması durumunda hak edeceği yıllık yakıt miktarının da

E-devlette sunulan hizmetler	Aylık (Ortalama İşlem Sayısı)
Sınav Sonuç Sorgulama	12.279
Firma Şube Sorgulama	27
Güzergâh Sorgulama	2.239
Yetki Belgesi Başvuru Durum Sorgula	337
Mesleki Yeterlilik Belgesi Sorgulama	12.414
Sınav Başvuru Sorgulama	11.139
Ceza Sorgulama	213
Taşıt Yetki Belgesi Sorgulama	1.681
Mesleki Yeterlilik Sınav Başvuru/Güncelle	14.846
Meslek Kursları Sorgulama	4.637
Yetki Belgesi Detay Sorgulama	520
Yetki Belgesi Sorgulama	3.307
Taşıma Kapasitesine Göre Firma Sorgulama	823
Firma Sorgulama	183
Başvurularımı Sorgulama	3.207
Uyarı Sorgulama	618
Sınav Bilgileri Sorgulama	76.351
Uluslararası Firma Sorgulama	81
Sınav Giriş Belgesi Sorgulama	9.710
Araç Muayene Sorgulama	66.144
Araç Yetki Belgesi Sorgulama	86.468
Yetki Belgesi Yeterlilik Sorgula	0
Firma Acente Sorgulama	31
TOPLAM	307.255

Kurumlar arası doğrudan paylaşılan hizmetler	AYLIK (Ortalama İşlem Sayısı)
Kişi Mesleki Yeterlilik Sorgulaması	6.621
Araç muayene detay sorgulama	1.184.713
Plakadan yetki belgesi sorgulama	70.714
Tespit muayene sorgulama (v1)	330
Ödeme Bilgileri Sorgulama, Tahsilat, İptal	63.042
EDK Ödeme Entegrasyonu Mesleki Yeterlilik Sınav Ücreti	70.000
Sınır Geçiş Sorgulama ve Geçiş İşlemleri	710.000
TOPLAM=	2.035.420

hesabı yapabiliyor.

Gemi Risk Faktörü Bilgi Sistemi

Uluslararası sefer yapan Türk bayraklı gemiler, yurt dışına çıkmadan önce en son Türk Limanında, ulusal ve uluslararası kurallara göre düzenli aralıklarla idare tarafından denetleniyor (Ön Sörvey). Denetlenme sıklığı geminin yaşı, yurt dışı denetleme sonuçları, son denetim tarihi ve gemi cinsi gibi faktörlerin değerlendirilmesi ile hesaplanan risk değerine göre değişiyor. Gemi ilgililerinin gemilerin risk değerini bu sistem üzerinden sorgulayarak sefer planlamalarını bu doğrultuda yapmaları ve geminin kalkışının gecikmesine neden olacak olası risklerin azaltılması hedefleniyor.

Gemi Belgeleri, Gemi Adamları Yeterlilik Belgesi Doğrulama Sistemleri

Gemilere düzenlenen belgelerin, belge üzerindeki kodlar kullanılarak doğrulamasının yapılabildiği bir e-Devlet uygulamasıdır. Sistemde zabitan, tayfa ve yardımcı sınıf gemi adamlarının yeterlilik (ehliyet) belgeleri doğrulama işlemleri, kurum Web sayfasından ve Uluslararası Denizcilik Örgütü (International Maritime Organization-IMO) İnternet sayfasından doğrulanabiliyor.

Gemi Acenteleri Yetki Belgesi Sorgulama Sistemi

Gemi acente şirketlerinin ilgili kurum/kuruluşlarca yeterlilik belgelerinin doğrulanması yapılıyor. Ayrıca vatandaşlar sorgulama yaparak acente şirketlerinin (şubeler, adres, telefon) gibi bilgilerine ulaşabiliyorlar.

Arama Kurtarma Koordinasyon Birimi Kaza Olay Kayıt Sistemi

Oluşan deniz kazaları kayıt altına alınarak raporlama işlemi yapılıyor.

CEPİS, Avrupa bilişim politikalarına yön veriyor

32 Avrupa ülkesinden ulusal bilişim dernek temsilcilerinin üye olduğu Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi, 300 bin üyeye sahip. 1989'dan beri faaliyet gösteren, TBD'nin de üyesi olduğu Konsey, BT uzmanlığı ve e-yetenek projelerinin yönetimini üstleniyor.

Fatma Ağaç

Merkezi Brüksel'de bulunan Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (Council of European Professional Informatics Societies – CEPİS) 1989 yılından bu yana faaliyet gösteriyor. 32 Avrupa ülkesinden yaklaşık 300 bin üyesi bulunan CEPİS, Avrupa bilişim politikalarına yön veriyor. Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) de 2000 yılında üyesi olduğu Konsey'de, 3 yıldır TBD Yönetim Kurulu Üyesi R.Erdem Erkul, ülkemizi temsil ediyor.

Avrupa genelinde ulusal bilişim dernek temsilcilerinin üye olduğu CEPİS'in temel amacı, Avrupa'da bilgi toplumunun gelişimini teşvik etmek olarak özetleniyor. Konsey, sayısal ortamdaki hukuk ve güvenlik konularının yanı sıra çeşitli sertifikasyon programları ile "dijital Avrupa"yı oluşturmayı hedefliyor. CEPİS, son derece başarılı Avrupa Bilgisayar Yetkinlik Sertifikası (European Computer Driving License-ECDL) ve Avrupa Bilişim Uzmanları Sertifikası (European Certification of Informatics Professionals-EUCIP) programlarının da sorumlusu. CEPİS tarafından kurulan ECDL Vakfı'na Türkiye, Türk Bilişim Derneği (TBD) aracılığı ile katıldı.

Konsey:

CEPİS'in bir yönetim organı. Toplantılar yılda iki kez yapılıyor ve üye dernekleri temsilcileri katılıyor. Konsey, CEPİS ve faaliyetleri üzerinde tam kontrole sahip; strateji, finans, proje ve üyelik konusunda karar alıyor.

Yönetim Kurulu:

Konsey tarafından seçiliyor ve organizasyon için genel rehberlik sağlıyor.

- Nello Scarabottolo- Başkan
- AICA (Bilişim ve Otomatik Hesaplama İtalyan Birliği)
- Vasile Baltac - Geçmiş Başkanı
- ATIC (Bilgi Teknolojisi ve Romanya İletişim Derneği)
- Byron Nicolaides - Fahri Sekreter
- HEPIS (Hellenic Profesyonel Bilişim Derneği)
- Jorg Ruegg - Onursal Sayman
- SI (İsviçre Bilişim Derneği)
- Declan Brady - Başkan Yardımcısı
- ICS (İrlanda Bilgisayar Topluluğu)
- Djordje Dukić - Başkan Yardımcısı
- Jiša (Sırp Bilgi Teknolojisi Derneği)
- Luis Fernández Sanz - Başkan Yardımcısı
- ATI (Asociación de Informática de Técnicos)

Sekreterlik:

Fiona Fanning, Genel Sekreter
Carol-Ann Kogelman, İletişim ve Politika Sorumlusu
Dimitris Theodorakis, Politika ve Araştırma Görevlisi

Misyon ve hedefler:

- Avrupa kurumları bünyesinde, Avrupa bilişim toplumları ve profesyonellerin görüşlerini teşvik etmek,
- Dijital okur yazarlık, beceri, eğitim ve araştırma ve profesyonelliği ile bilişim toplumunun gelişimini sağlamak,
- Bağımsız Avrupa Bilgi İletişim Teknolojileri (Information Communication Technologies-ICT) belgelendirme kuruluşlarının liderliğini sürdürmek.

Yeni “e-Yetkinlik” projesi

CEPİS, Avrupa'daki bilişim teknolojileri (BT) profesyonellerinin sanal yetkinliklerini analiz eden ve onların iş piyasası gereklerine nasıl uyum sağladıklarını araştıran bir pan-Avrupa Profesyonel e-Yetkinlik Projesi2 düzenledi. Araştırma projesi, Avrupa Standartlar Komitesi (European Standardization Committee –CEN) tarafından geliştirilen ve Avrupa Komisyonu ile Meclisi tarafından desteklenen Avrupa e-Yetkinlik çerçevesine (e-cF) bağlı bir İnternet anketiyle sürdürülüyor. Şu ana kadar Avrupa'dan 2 bin profesyonelin yer aldığı araştırmanın ilk ülke tabanlı taslağı, Malta'da yayınlandı. Taslak araştırmaya katılan tüm BT uzmanlarının beğenisine sunuldu. Araştırma sonucunda Avrupa'da ihtiyaç duyulan yetkinliklerin belirlenmesi amacıyla bir pan-Avrupa raporu derlenecek. Raporla, Avrupa'daki BT profesyonellerinin konumu ile ilgili daha net bir resim elde edilerek bu alandaki eksiklikler saptanacak.

Avrupa'da 300 binin üzerinde BT uzmanını temsil eden CEPİS'in üye topluluklarının desteğiyle, kendi geniş ağını Avrupa'nın endüstri uzmanlığıyla, bireysel profesyonellerle ve

akademisyenlerle birleştirerek profesyonellik alanını geliştiriyor. Innovation Value Institute (IVI) ile birlikte, Avrupa Konseyi Girişim ve Endüstri Direktörlüğü'nün finanse ettiği CEPİS, BT uzmanlığı ve e-yetenek projelerinin yönetimini üstleniyor.

Kadınlar için teknolojiye önem veriyor

Rekabetçi ve sanal ekonominin başarısı için, çok sayıda BT profesyonelinin iş dünyasında olması gerektiğine dikkat çeken CEPİS, kadınlar için teknoloji projelerine daha fazla önem verilmesini öneriyor.

5-6 Mayıs 2012 tarihlerinde İtalya Milano'da Bahar Konsey toplantısı, gerçekleştirildi. Konsey toplantısında üyeler, Avrupa'nın 25 farklı ülkesinden gelen bilişim teknolojileri sivil toplum kuruluşu (STK) başkan ve temsilcileri Radisson Blu Hotel'de bir araya geldi. Toplantıda, Avrupalı bilişim STK'ları yöneticileri, çevreci bilişim, BT profesyonelliği, e-yetkinlik ve kadın için teknoloji konularında deneyimlerini paylaştılar.

Bilişim teknolojileri alanındaki mesleki gelişmeler ve Avrupa'daki bilişim topluluğunun etkinliğine yardımcı olacak stratejileri belirlemek üzere gerçekleştirilen 48. CEPİS Konseyi'nde, Avrupa'nın geleceği olan rekabetçi ve sanal ekonominin, ancak doğru yeteneklerle donatılan BT profesyonellerinin iş alanlarını doldurabilmesiyle başarıya ulaşabileceği belirtildi. Çevreci bilişime dikkat edilmesi gerektiğinin altı çizilen toplantıda, kadın için teknoloji projelerine önümüzdeki dönemde daha fazla önem verileceği vurgulandı.

Acı kaybımız

Güngör Günalçın'ı kaybettik

TBD Onur Kurulu  yesi ve Bursa  ubesi Kurucu Başkanı Günalçın, yaşama veda etti.

Türkiye bilişim tarihinin tan ı, duayeni, 108 nolu TBD  yesi ve Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Onur Kurulu  yesi, Bursa  ubesi Kurucu Başkanı Güngör Günalçın, 16 Haziran 2012'de yaşamını kaybetti. 18 Haziran 2012'de Bursa'da toprağa verilen Günalçın, Türkiye'de bilişim s kt r n n öncülerinden. Günalçın'a, 1999'da TBD-T B SAD Yaşam Boyu Hizmet  d l  verilmişti.

1960 yılında, Karayolları'nda ülkemizin ilk bilgisayarını kuran (IBM650) ve kullananlardan biri olan Günalçın, Türkiye'nin bilgisayar ile tanıştığı günden günümüze kadar bilişim dünyasının içinde yer aldı. 1954'ten 1973'e kadar Karayolları'nda  alı an Günalçın, daha sonra TOFA  Otomobil Fabrikası Sistem ve Organizasyon Müdürü oldu. 1995'ten sonra ise Koç Holding Otomotiv Grubu Bilgi Koordinat rl   görevini üstlendi. 2000'den beri Bursa Belediyesi'ne serbest danışmanlık yaptı.

Seksen yılı aşkın ömrünün 60'a yakın yılını teknolojinin yaygınlaşması doğrultusunda sürdüren Güngör Günalçın, uzun bir süre Tofa  Bilgi Sistemleri M d rl   görevini de s rd rm  t . Günalçın'ın, bilişim teknolojilerinin Türkiye otomotiv s kt r nde yaygınlaşması konusunda da büyük emekleri olmuştu. National Geographic'te, "bilgisayarın Türkiye'de geride bıraktığı 50 yılın öyküsü"n  anlatan Akdoğan  zkan'ın yazısında, Elektronik Hesap Makineleri M d rl   Sistem Etüd  efi olan Günalçın, bilişim s kt r n  şöyle anlatıyordu: "Bütün eğitimini, elemanların yetiştirilmesini, terminolojisini, her  eyini bu s kt r, bilgisayarı kullanan  irketi ve pazarlayan  irketi ile kendi başına gerçekleştirdi. Türkiye'nin bilgi teknolojileri politika ve stratejilerini oluşturdu. Bilişim s kt r  Türkiye'de kendi g be ini kendi kesmek durumunda kalan bir s kt r oldu."

0, Türkiye bilişim alanında bir “ilk” çiydi...

Yarım asırlık bilişimci(*)

Kimi olay ve oluşumlar, insana bir bilinmeyen rüzgârla takılır kalır. Bu kimi olay ve oluşumlar, bir ilki de beraberinde getirebilir. Bazen de bu ilk bir teknolojiyi bir ülkede ilk kez öğrenme ve kullanma boyutunda da olabilir Osmanlıda ilk matbaayı kuranlar gibi... Bu nedenle ilk olmanın farklı bir ayrıcalığı vardır.

İşte 1959 yılı sonunda Türkiye’ye **ilk** kez gelecek ve TC Karayolları Genel Müdürlüğü’ne kurulacak “Elektronik beyin (Computer- bilgisayar) sisteminin kuruluş ve kullanımında görev alacak ve “Computer programcısı” olarak yetiştirilecek elemanların seçiminde öne çıkan **ilk**

isimlerden bir de “Güngör Günelçin” idi. Karayolları bilgisayar sistemi uygulamaları iki ana konuya ayrılmış ve bunlardan biri Yol, Köprü, Proje Mühendislik Uygulamaları diğeri ise Stok Kontrol, Yol Maliyet İstatistik ve Maaş İşlemlerini de içine alan Mali İşlemler konuları idi. Güngör, ikinci grup problemlerin bilgisayar uygulamalarını geliştirecek programcı grubuna atanmıştı... Tanıtıcı ismi “Elektronik beyin” diye anılan ve yeni bir çağ açacak teknolojinin aracını bu konuda kullanım eğitimi dünyada başlanmamış, kişisel çaba ve usta çırak yöntemi ile öğrenilen uygulama yöntemini üstün zekâsı ile kavrayıp uygulayan birkaç kişiden biri olan Güngör, bir **ilk**

olmanın büyük sorumluluğunu da kendinde oluşturanlardan bir arkadaşımızdı. **İlk** bilgisayarın kurulduğu yıl olan Ekim 1960 tarihinde, İtalya’dan Japonya’ya kadar olan dünya parçasında kullanımı amaçlanan bilgisayar özelliğinde hiç bilgisayar yoktu. Yani henüz bu teknoloji yayılmamaya uygulamaya girmeye başlamamıştı denebilir. Bu nedendir ki, Türkiye’ye **ilk** getirilen, dünyada da uygulama alanının **ilk** ve **ilk** kuşak (radyo lamba devreli) bilgisayarı olan; IBM 650 Elektronik Bilgisayar Sistemi’nin ve onun çevresinde görev alanların ayrıcalığı görecesiz bir oluşumdur. Kendi kendini yetiştirme, koşulsuz başarıya hırsı ve azmi Karayolları’na kurulan bilgisayarı uygulanma düzeyini iki yıl gibi kısa bir zamanda ABD Karayolları’nda aynı bilgisayarın kullanım düzeyine getirmiştir. Hatırlatmak gerekir ki, **ilk** bilgisayarla çalışanların uygulamaları sonradan yöntem ve bilimsel yöntem dönüşmüştür. Burada gerçeği kanıtlayan bir olayı anımsıyorum. IBM Türkiye Şirketine alınan elemanlar ve yine 1964 yılında Yunanistan Karayollarına alınan kimi elemanlar **ilk** bilgisayar stajlarını Karayolları Bilgi İşlem Merkezinde ve Merkezin Programlama ve İşletim görevlileri gözetiminde ve öğretisi ile yapmışlardır. Bu çalışmalara katkı verenlerden biri de Güngör idi. Güngör Günelçin; 1954’te girdiği TC Karayolları Makine İkmal Şefliği’nden 1959’da atandığı bilgisayar programcısı ve sonra programlama grup yöneticiliğini 1973’e kadar sürdürmüş, daha sonra TOFAŞ Otomobil Fabrikası, “Bilgisayar Uygulamaları Sistem ve Organizasyon Müdürlüğü” ve ayrıca,

1995’ten itibaren Koç Holding Otomotiv Grubu Bilgi Koordinatörlüğü görevini de üstlendi. Emekli olduğu 2000 yılından itibaren serbest danışmanlık, bu arada Petrol Ofis Ana Bilgi İşlem Merkezi Yöneticiliği ve danışmanlığı yapan Günelçin, Türkiye Bilişim Derneği (TBD) Bursa Şubesi’ni kurdu ve Şube Başkanlığını da yürüttü. Son yıllarda 20 yıldan fazla yaşadığı Bursa’ya hizmet için Bursa Belediyesi Bilişim Danışmanı ve Burfaş şirketinin Genel Müdürü oldu. Yaşamı boyunca, yorulmadan katıldığı onlarca kongre, seminer ve toplantıda, Türkiye’de bilişim uygulamalarının kalkınmaya yararlı biçimde uygulanması konusunda yol gösterici, bilgi verici, deneyimlerini aktarıcı konuşma ve yazıları TBD ve İnternet arşivlerindedir. TBD’nin **ilk** üyelerinden olan Günelçin, derneğin kuruluşunda, gelişinde ve çeşitli faaliyetlerinde katkısı yadsınamayacak bir onurlu üyesi olarak anılacaktır. Bu yazı vesilesiyle Türkiye’nin bilişim alanında **ilk**’lerinden biri olan ve 16 Haziran 2012’da aramızda ayrılan, uzun yıllar aynı çatı altında çalıştığım, dostum için acımızı paylaşır; başta ailesine, dostlarına ve tüm bilişimcilere başsağlığı dilerim.

(*) Güngör Günelçin’i ilk bilgisayarın çevresinde olduğum ilk günlerde tanıdım, 196 yılına kadar aynı çatı altında Karayolları Bilgi İşlem Merkezi’nde çalıştım ve oradan ayrıldıktan sonraki yıllarda da tüm bilişim hayatımızda dostluğumuz bilgi alış-verişimiz, bilgisayarı ülke yararına kullanma çabamız birlikte sürdü gitti. Onu yakından tanıyanlardan ve dostu olan biri olarak, bu yazı ile onu anmayı kaçınılmaz görevim saydım.

N. Kaya Kılan

Türkiye, MIT'nin Vakfı'na girecek...

Massachusetts
Institute of
Technology

Massachusetts Institute of Technology (MIT) ile değişik protokoller yapıp vakfına girmek için yasanın bu yıl çıkartılacağı bildirildi.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Nihat Ergün, Massachusetts Institute of Technology (MIT) ile değişik protokoller yapabileceklerine dikkat çekerek, "MIT'nin vakfına girmemiz lazım. Bunun için yasa gerekiyor. Yasayı, bu yıl çıkartırız, çok zor bir şey değil" dedi

ABD'nin Boston kentinde düzenlenen "Uluslararası Biyoteknoloji Fuarı"na katılmak için bu kente giden Sanayi ve Teknoloji Bakanı Ergün, teknoloji ve mühendislik alanında dünyanın önde gelen, en prestijli teknik

üniversitelerinden MIT'ı ziyaret edip MIT Rektör Yardımcısı Phillip Khoury ile görüştü. Ziyarete ilişkin gazetecilere açıklamalarda bulunan Bakan Ergün, MIT ile değişik protokoller yapabileceklerini belirterek, "Yapmak istediğimiz protokolün uzun ömürlü olma arzusu var. Onun için de doğrudan doğruya MIT'nin vakfına girmemiz lazım. Oraya da nakit para koymamız lazım. Koyabiliriz ama doğrudan doğruya yurt dışına para transferi anlamına geldiği için, bu TÜBİTAK ve bakanlık mevzuatında yok. Bu sorunun halledilmesi için yasa çıkması gerekiyor. Yasayı, bu yıl çıkartırız, çok zor bir şey değil" diye konuştu.

MIT'nin vakfına konulacak para miktarında bir sorun olmadığına işaret eden Ergün, bu vakfa örnek olarak ilk etapta 10 milyon dolarla girebileceklerini, buraya konulan paranın bir getirisi olduğunu, konulan para miktarına göre MIT'ye yüksek lisans ve doktora öğrencisi gönderme imkanı ile öğretim üyelerinin buradaki laboratuvarlarda araştırma yapma olanağı sağladığını anlattı.

MIT'de seçmeli Türkçe dersi
Vakfına girildiğinde, MIT'ye Türkiye'den öğrenci de gönderilebildiğini, projelerin sunulabildiğini, Türkiye'den hocaların gönderilip MIT'nin laboratuvarlarından yararlanabileceklerini de anlatan Ergün,

bu programla MIT'de Türkçe derslerinin de seçmeli dersler arasına gireceğini bildirdi.

Ergün, Türkiye tarafından kaynaklanan teknik sorunun yasayla aşılması gerektiğini vurgulayarak, bu sorunun aşılmasının çok zor olmadığını, çıkartılacak bir yasa ile bu sorunun aşılabileceğini, bu yasanın da bu yıl içinde çıkartılabileceğini ifade etti.

MIT'de Avrupa ülkelerinin çoğunun, Hindistan, Çin, Brezilya hatta Mısır'ın merkezleri olduğunu anımsatan Ergün, bu yeni uygulama ile MIT'de Türkiye'nin de merkezi olacağını dile getirdi.

TÜBİTAK'tan, "sesi metne çeviren" yazılım

Türkçe sesi anında metne çeviren bir çalışmaya daha imza atıldı

Özel sektörün 2000'li yıllarda başlattığı, kullanıcının sesini bilgisayarda yazıya çeviren yazılım geliştirme çalışmalarının ardından kamuda da bu alanda yürütülen çalışmalar, sonuç vermeye başladı. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu'na bağlı (TÜBİTAK), Konuşma ve Dil Teknolojileri Merkezi (KDTM) önemli bir çalışmaya imza attı. KDTM araştırmacıları, sesi metne çeviren bir yazılım geliştirdi. "Katip" adı verilen sistem sayesinde kullanıcılar konuşma metinlerini anında yazılı olarak ellerine alabiliyor. Cemil Demir ile Ahmet Afşın Akın'ın geliştirdiği yazılım, televizyon haberlerini yüzde 85 başarıyla yazıya aktardı. Demir, Bugün gazetesine yazılıma ilişkin şu bilgileri verdi:

"Katip, yüzde 85 başarıyla televizyon haberlerini tanıyıp yazıya çevirebiliyor. Ayrıca yazılım telefon konuşmalarını da tanımlıyor. Telefon konuşmalarını da anında metne çevirdik. Bu konuda da yüzde 60 başarı sağladık. Şu ana kadar elde ettiğimiz başarı bizi çok umutlandırdı."

TÜBİTAK komşu ülke dilleri üzerine de bir çalışma yaptı. Bu kapsamda, Arapça haber bültenleri de yazıya dökülüyor. Sistem sayesinde Arapça televizyon haberleri yüzde 65 başarıyla yazıya dökülüyor. Katip, şimdilik 600 milyon kelimelik metin verisiyle işlem görüyor. Ancak amaç daha farklı diller ve şiveler üzerinde çalışmalar yapmak. Proje koordinatörü Ahmet Afşın Akın "Katip'in sıradaki çalışması daha etkin dil modelleri üzerinde çalışmak. Aksanlar üzerine de bir çalışmamız var. Örneğin Karadeniz veya doğu şiveli bir konuşmayı Katip anında İstanbul Türkçesine çevirebilecek" diye konuştu.

Sesi metne döken Katip adlı yazılımın, hukuk ve sağlık alanlarında kullanılacağı bildirildi. 2008 yılında CTD System A.Ş. Ar-Ge Müdürü Çetin Çetintürk, şirketlerinin, konuşma tanıma sistemleri üzerine 8 yıldır yürüttüğü çalışmalar sonucu "dikte" isimli yazılımı geliştirmeyi başardığını bildirmişti. Çetintürk, "dikte"nin bugüne kadar "dünyada yapılmış ilk ve tek Türkçe konuşma-tanım sistemi"

olduğunu belirtmişti. Dikte'nin, aynı zamanda "en yüksek kapasiteli" konuşma tanıma sistemi de olduğunu söyleyen Çetintürk, "Bundan sonra Türkçe yazıları, konuşarak bilgisayara yazma imkânına sahip olunacak" demişti. Aynı yıllarda, Orta Doğu Teknik Üniversitesi teknoparkında faaliyet gösteren Yöndata Bilgisayar şirketi de konuşmayı yazıya çeviren sistemi üretip ilk olarak tıbbi alanda kullanıma sunmuştu.

Sesli konuşmayı yazıya çeviren bilgisayar yazılımları, yaygın ve bilinen İngilizce adıyla "Speech recognition", özellikle gazetecilik açısından video ve ses formatında alınan görüşme ve mülakatların bilgisayar ortamında arşivlenmesi ve daha sonraki süreçlerde kişilerin hangi sözü ne zaman söylediğini ortaya çıkması açısından kullanılabilir.

Siber suçlar devlet, şirket ve bireyleri korkutuyor

Avrupa Konseyi tarafından hazırlanan bir raporda, siber suçların dünya ekonomisine zararının artık milyarlarca dolarla ifade edildiği ve devletlerin güvenliğini tehdit eder hale geldiği bildirildi. Siber suçların kredi kartı verilerinin çalınması, offshore bankacılık hizmetleri, virüs, spam ve kötü niyetli yazılım yayarak zarar verme, sahte ilaç pazarlama, bir ülkeden bir başka ülkedeki bilgisayarları veya şebekeleri kontrol altına alma gibi çok geniş alanları kapsadığına işaret eden Avrupa Konseyi, bu suçların yeni platformunun sosyal medya olduğuna vurguda bulundu. Sosyal medya aracılığıyla spam ve kötü niyetli yazılım şikâyetinde bulunan şirketlerin sayısının son iki yılda yüzde 70 arttığına dikkat çeken Avrupa Konseyi'nin raporunda, terör örgütlerinin de siber suçlar sayesinde kendilerine gelir kaynağı yarattıkları not ediliyor.

Rapora göre, sadece ABD'de 2009 yılında İnternet üzerinden dolandırılan birey ve şirketlere ödenen meblağ 1 milyar 700 milyon doları aştı, kredi kartı dolandırıcılığı nedeniyle sigorta şirketlerinin İngiltere'de aynı yıl ödemek zorunda kaldıkları meblağ ise 440 milyon sterlini geçti. Almanya'da 2009 yılında kredi kartı dolandırıcılığı dışında resmi olarak 50 bin siber suç tespit edildi. Siber suçların en çok zarar verdiği sektörlerin başında ise yazılım endüstrisi geliyor. Avrupa Konseyi bu alanda sektörün kaybının en az 53 milyar dolar olduğunu belirtiyor.

Avrupa Konseyi tarafından düzenlenen "Uluslararası Siber Suçlar Konferansı"nda bir sunum gerçekleştiren Kaspersky İnternet güvenlik şirketi, İnternet üzerinde faaliyet yürüten suç örgütlerinin devletler ve şirketler kadar bireyler için de tehdit oluşturmaya başladığını vurguladı.

Ntvmsnbc'den Kayhan Karaca'nın haberine göre, Kaspersky, 2011 yılında dünya genelinde kötü niyetli yazılımlar (malware) kullanılarak toplam 946 milyon 393 bin 693 saldırı gerçekleştirildiğinin saptandığını bildirdi. Kaspersky verilerine göre bu saldırılar en çok ABD (240 milyon), Rusya (138 milyon), Hollanda (92 milyon), Almanya (82 milyon), Ukrayna (47 milyon), Çin (46 milyon), İngiltere (44 milyon), Virgin Adaları (26 milyon), Kanada (19 milyon) ve İsveç'i (15 milyon) hedef aldı. Mobil telefonlar platformunda en fazla saldırının 2001 yılında Android işlemcisini hedef aldığına işaret eden Kaspersky, cep telefonları üzerinden veri hırsızlığında da olağanüstü artış kaydedildiğini bildirdi. Kaspersky tarafından konferansa sunulan bir belgede internet üzerinde faaliyet gösteren suç örgütlerinin geçen yıl Japonya'yı vuran deprem ve tsunamiyi kullandıkları da belgelendi. Söz konusu suç örgütlerinin depremin gerçekleştiği 11 - 28 Mart tarihleri arasında özellikle sosyal medya platformlarını kullanarak sahte tsunami görüntüleri yaydıkları, ABD ve İngiliz Kızılhaç'ları adına sahte yardım kampanyaları başlattıkları, bu çerçevede İnternet üzerinde "spam" içeren mesajlar dağıttıkları ve bu sayede milyonlarca dolarlık bağış topladıkları belirtildi.

İnternet üzerinde faaliyet yürüten suç örgütlerinin devletler ve şirketler kadar bireyler için de tehdit oluşturmaya başladığı vurgulandı.

Türkiye, klavyede yine dünya şampiyonu

Dünya Bilgisayar İnternet Klavye Şampiyonası'nda F Klavyenin tartışmasız üstünlüğü sürdü ve Türkiye, takım sıralamasında 67. kez dünya şampiyonu oldu.

İnternet üzerinden, dünya genelinde on binlerce yarışçının elenmesi sonucunda yapılan 2012 Dünya Klavye Şampiyonası'nda Türk yarışçılar, 4 şampiyonluk, 6 ikincilik, 3 üçüncülük alırken takım sıralamasında da 7 şampiyonluk alıp bu yıl da Dünya Şampiyonluğunu kazandı.

Birleşmiş Milletlere bağlı İNTERSTENO Uluslararası Bilgi İşlem ve İletişim Federasyonu tarafından onuncusu gerçekleştirilen Türkiye ve Dünya Bilgisayar İnternet Klavye Şampiyonası'nın ödül töreni, 9 Haziran 2012'de İstanbul'da TTNET Plaza Konferans Salonu'nda yapıldı. Dünya Bilgisayar İnternet Klavye Şampiyonası'nın bin 435 yarışmacının katıldığı finalinde, F Klavyenin tartışmasız üstünlüğü sürdü ve 24 madalyanın 13'ü, Türk öğrencilere verildi. Ülkelerarası değerlendirmede, 8 kategoride yapılan yarışlarda Türkiye'nin bugüne kadar yapılan şampiyonaların en iyi derecelerini aldığı vurgulandı.

0 - 12 yaş kategorisi anadil yarışında 11 yaşındaki İlyas Pamukçu ile çok dilli yarışlarda aynı yaştaki Zehra Taşkale bu yıl da şampiyon olurken; 13 - 16 yaş kategorisinde Rabia Kardelen Çağlar, 17 - 20 yaş kategorisinde ise Oğuzhan Akpınar Dünya Şampiyonu oldu. Tüm kategoriler genelinde ülke sıralamalarında, Türkiye 13 madalya, Rusya 4 madalya, Çek Cumhuriyeti 3 madalya, İtalya 2 madalya, ABD 2 madalya kazandılar.

Törende konuşan, İntersteno Uluslararası Bilgi İşlem ve İletişim Federasyonu Onursal Başkanı, İhsan Yener, yarışmaya 50 yıldan fazladır katıldığımızı, ilk Dünya Şampiyonluğunun 1965'te Paris'te alındığını, bu yılki yarışlarla birlikte 63 olan Dünya Şampiyonluğu sayısının toplam 67'ye çıktığını söyledi. Yener, "Tüm öğrencilerimize dağıtılacak tablet bilgisayarların, bilimsel olarak on parmakla bakmadan kullanmaya elverişli teknik özelliklere sahip ve Türkçeye en uygun F Klavyede olması gerekiyor" dedi. Ayrıca, 7 yaşındaki dünyanın en küçük başarılı yarışçısı Onur Demirbaş da törende, 1975 ve 2009 Yılları Dünya Şampiyonu Recep Erbaş' la birlikte bir gösteri yaptı.

Karada ve denizde, e-bilet dönemi

Şehirlerarası ve uluslararası kara ve deniz seyahatlerinde kâğıt bilet dönemi sona erecek, bilet ve yolcu listeleri elektronik ortama taşınacak.

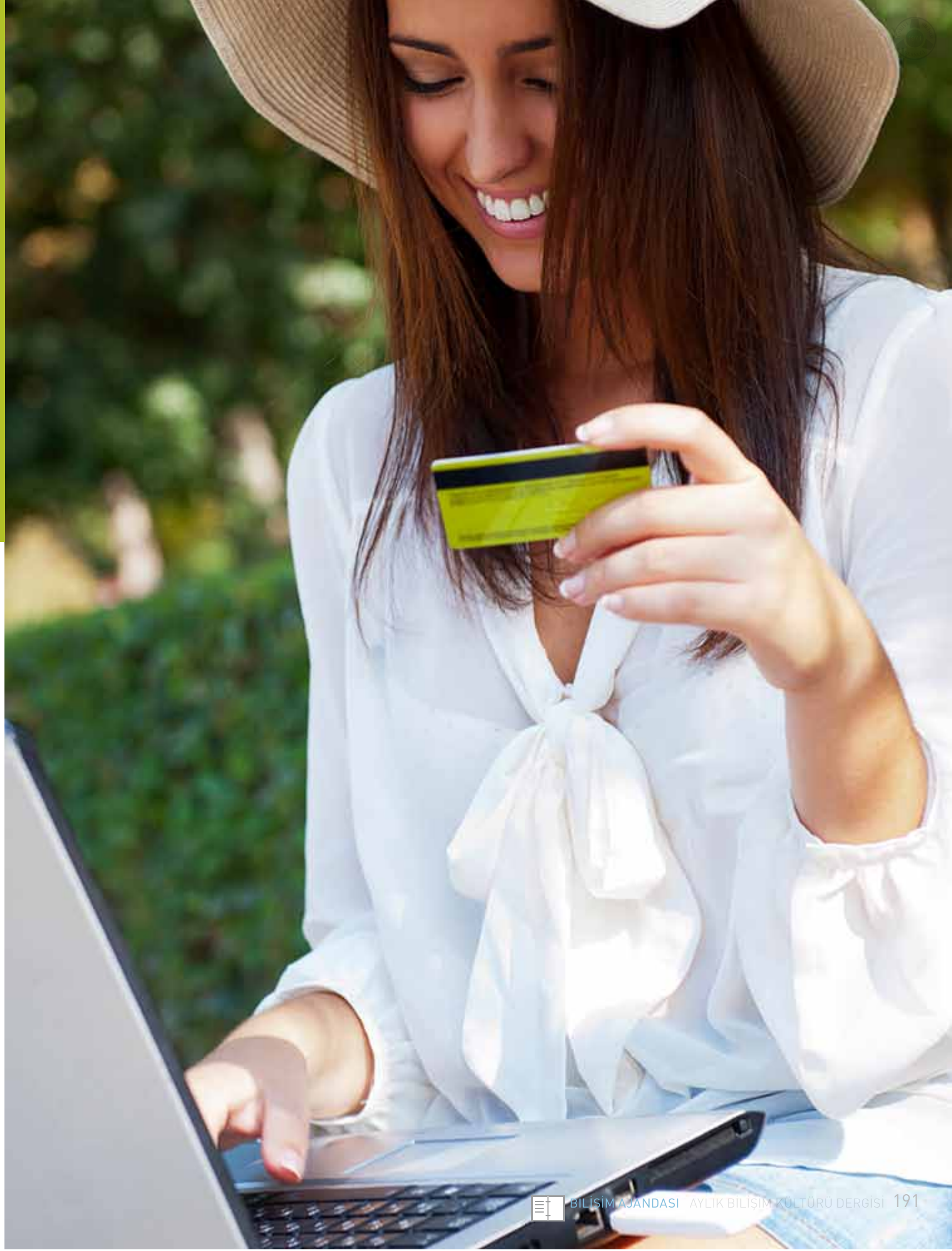
Yurtiçi ve yurtdışı seyahatlerde kâğıt bilet dönemi kapanıyor, kara ve deniz yolcu taşımacılığında kâğıt biletin yerini elektronik bilet (e-bilet) alıyor. E-fatura uygulamasından sonra Maliye Bakanlığı, şimdi de e-bilet uygulamasını başlatıyor. Kara ve deniz taşımacılığında elektronik bilet (e-bilet) uygulamasını yaygınlaştırmak üzere Gelir İdaresi yeni bir düzenleme hazırladı. Bakanlık tasarısı Başbakanlık'a gönderilecek.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, sadece 2011 yılında yaklaşık 183 milyon bilet ve 10 milyon yolcu listesi düzenlendiğinin

belirlendiğini bildirdi. Uygulama, firmaları her yıl milyonlarca bilet basmaktan kurtaracak uygulama vergi kaçacağını da azaltacak. e-biletle beraber yolcu listeleri de elektronik ortama taşınarak yolcu listelerinde de kâğıt sistemi kaldırılacak. Kâğıt bilet, sadece yolcuların talebi halinde düzenlenecek.

Yeni uygulamaya göre seyahat firmalarına, bugüne kadar bastıkları kâğıt biletleri, elektronik olarak düzenlemelerine izin verilecek. E-bilet izni alan mükellefler, oluşturdukları biletleri merkez, şube, acente ve çağrı merkezi gibi birimlerinin yanında İnternet aracılığı ile de yolcularına satabilecek.

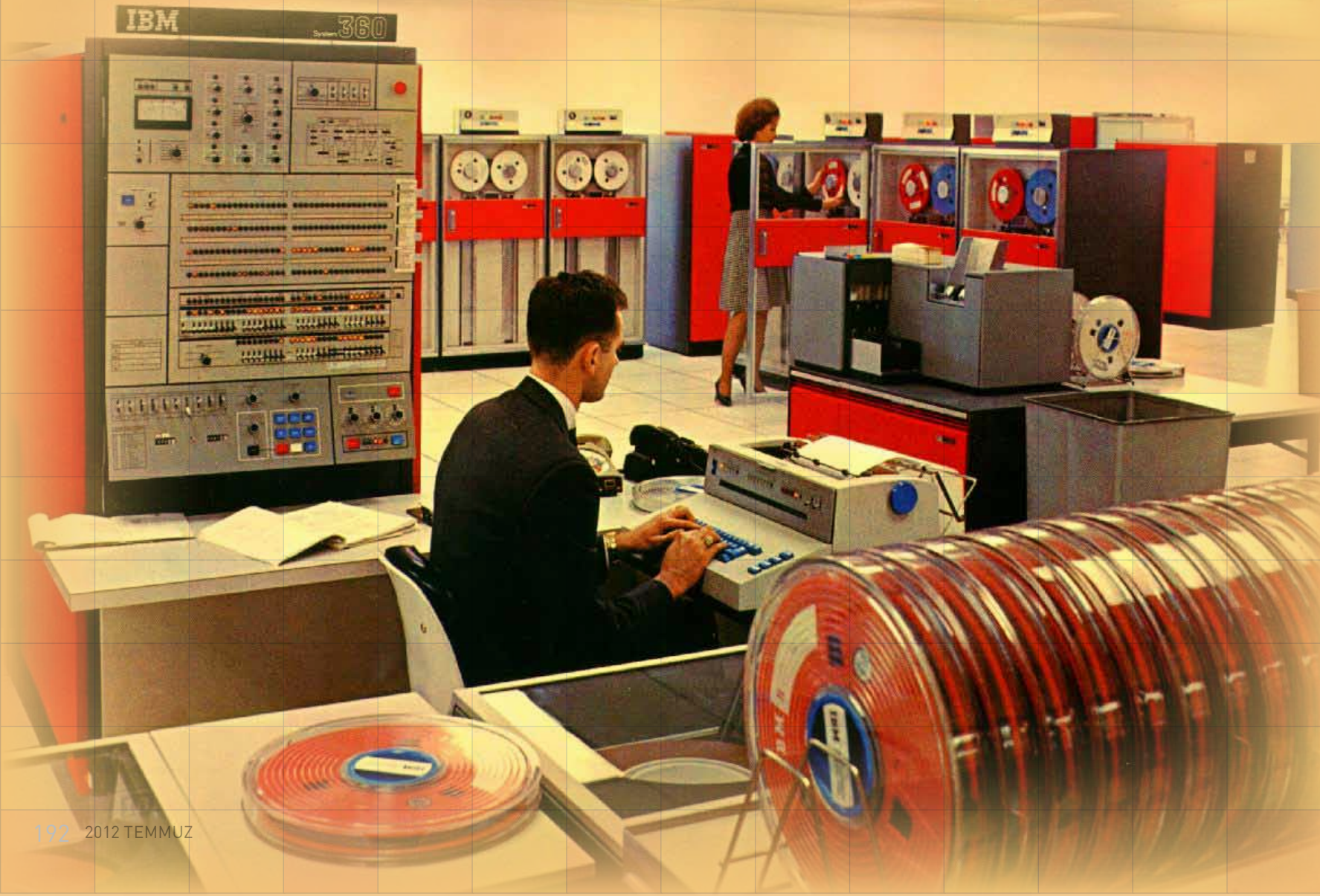
Biletlerini elektronik ortamda düzenlemek isteyen firmalar, e-imza olarak bilinen "mali mühür", gerçek kişilere ait seyahat acenteleri ise e-imza edinecek. Şirketi olmayan gerçek kişi seyahat acentelerinin ise "e-imza"ya sahip olmaları gerekiyor. Ayrıca bütün seyahat firmaları, e-fatura uygulamasına başvurarak e-fatura izni alacak. E-biletin gider gösterilmesi halindeyse mükellefin vergi kimlik numarası ya da "kimlik numarası" bilete yazılacak. Seyahat firmaları e-bilet ve yolcu listelerini 5 yıl süreyle e-imzalı veya mali mühürlü olarak kendi bilgi işlem sistemi üzerinde saklayacak. Saklanan e-bilet ve e-yolcu listeleri, Maliye'ye elektronik ortamda ibraz edilecek. Firmalar, e-biletleri mali mühürlü veya elektronik imzalı olarak yolcunun e-mail adresine, ertesi günün sonuna kadar da İdare'nin sistemine iletecekler.

Vefa

Değerli Dostlarım,
Sektör içerisinde tanıyanlarınız vardır ama ben tanımayanlar için izninizle kısaca kendimi tanıtayım. İzmir, Ödemiş 1955 doğumluyum. Asıl mesleğim Fizik Mühendisidir ve sektörün mekteplisi değil alaylısıyım. Sektöre, 1985 yılında Gençlik Spor Bakanlığı, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu (Yurtkur) katıldım. 8 yıl BİM Müdürlüğü görevini yürüttüm ve bu dönemde Yurtkur'un mevcut bilişim altyapısını gerçekleştirdim. Halen Araştırma, Planlama ve Koordinasyon (APK) Uzmanı olarak aynı kurumda görev yapmaktayım.
Çok değerli Kaya Kılan Hocanın öğrencisiyim. Beni sektörün bir parçası olmamdaki etkenliğinden dolayı da huzurunuzda teşekkürlerimi iletirim. Bilişim sektörümüzün duayeni, sevgili Aydın Köksal Hocamızın ve devre hocalarımızın anlattıkları kadar eski olmasam bile bu bayrağı onlardan devralıp bu günlere getiren bir kuşağın temsilcisi olarak, sizlerle dönemimin bilişim sektöründeki emekçilerinin bilişimin ulaştığı bu günlere gelinmesindeki olağanüstü çabalarımızın unutulmamasını her ortamda tekrarlamaktayım ve bunu satırlarımla paylaşmak istiyorum.

İ. Nejat Çerçi
Fizik Mühendisi
nejat.cerci@gmail.com

Kendi kuşağımın cansiperane çabaları ve tüm olumsuzluklara rağmen verdikleri emeklerle sektörümüz bugünlere ulaşmıştır. Bu kuşak, sektörümüzdeki dönüşümü gerçekleştiren bir kuşaktır. Değerli hocalarımız kadar eski olmasak bile yinede çoğumuz, “delikli kartlarla” başlayıp koca koca mainframlerle, kapalı sistemlerde ve sabahlanan günlerimizle, hafta sonunun hafta içine karıştığı iş yoğunluğu ile bu günlere geldik. Yeri geldi küçük bir iş için en az 90-100 satırlık Cobol programları ile, yeri geldi kısa süreli işler için Fortran-IV veya PL1 vs. programları ile sistemler içinde kaybolduk, 3000-5000 satırlık program listesini salona yayararak hata aradığımız günlerden geçtik. Yeri geldi, 15-20 saat çalışan programları bekledik, yeri geldi günlerce yazıcıların başında ağaç olup listeleri bekledik. Zaman zaman bellek kapasitesi darlığından dolayı makaralı teyplerle verilerin içeri atılmasındaki yoğunluğu yaşadık. Genellikle kurumlarımızın tüm işlemleri bilgi işlem merkezlerindeki mainframler (kapalı sistemler) üzerinden gerçekleştirildiği için iş yoğunluğu inanılmaz boyutlara ulaşırdı. Günümüzle karşılaştırılamayacak büyüklükte zaman, kırtasiye, bilişim sarf malzemeleri maliyetleri olurdu. Kamudaki bu artan maliyet bütçeye inanılmaz yük teşkil etmekteydi. Diğer çok önemli bir kayıp da iş süreçlerindeki zaman kaybı ve karar verme süreçlerindeki sıkıntılı beklemler ile doğru sağlıklı bir bilgi akışının zaman zaman kesintilere uğramasıydı. Sektörümüzde sürekli gündeme gelen “bilişimsizlik maliyeti”nin asıl önemli örnekleri dönemimizde çok net ve açık olarak gözlemlenmekteydi. Ülkemizin bilişim sektöründeki bu günkü durumuna gelmesinde içinde bulunduğum bilişimci dönem dostlarımızın yani kuşağımızın çok ama çok emekleri ve hakları geçmiştir. Huzurlarınızda teşekkürlerimi ve minnettarlığımı iletmek istiyorum. Yeri geldi sağlığını ikinci plana attık, yeri geldi eşimiz ve çocuklarımızı unuttur anlarımız oldu. Ve bazen hayatımızı ortaya koyduk. (bu arada bilişim şehitlerimizi de rahmetle anıyorum) Ülke genelinde sektörümüzde ulaşılan son durumu görüp geriye baktığımızda kısaca ilk aklıma gelen bunlar olmuştur ve çoğaltmamız mümkündür. Zira kuşağımızdaki her bilişim emekçisinin kendine has hikâyelerinin olduğunu zaman zaman toplantılarda bir araya geldiğimizde aktarmalarından bilmekteyim. Sevgili Dostlarım,
Kısacası ülkemizin bilişim sektöründe geldiği noktada kendi kuşağımı kapsayan bilişim emekçilerinin bizden önceki bilişim emekçileri gibi çok ama çok emekleri olmuştur. Kuşağımız; delikli karttan-şimdiki açık ve otomasyon sistemlerine ve hatta geleceğin teknolojisi bulut sistemlerine ulaşmasındaki geçişi sağlayan bilişim emekçileridir. Takdir ve teşekkür beklentileri olmadan aklımızın ve gücümüzün yettiğince ülkemizin bilişim sektöründe günümüzdeki gelişimine en büyük katkı olmuşlardır. Beklentilerimiz ise sadece unutulmamamız ve yaptıklarımızın takdirle karşılanmasıdır.
Ne mutluyum ki bilişim sektörünün bir emekçisiyim...
Sevgi ve saygılarımla... Esen Kalın.

OYUNCUNUN GÜNLÜĞÜ

“Anneme PES oynadığımı söylemeyin, o beni profesyonel futbolcu sanıyor.”

- Hayatta ulaşılabilecek en yüksek skor kaçır?
- Yazıyor! Sevgilisini Tetris ile aldatan kızın dramını yazıyor!
- Oyun dünyasını Avrupa’dan fetheden Türkler!
- Oyun, bağımlılık yapar mı?

Kitabın ismi: OYUNCUNUN GÜNLÜĞÜ

(Hayatına Commodore, Amiga veya Playstation dokunmuş herkes için!)

Yazan: Berk İybar

Editör: Murat Mıhçıoğlu

OYUN TEORİSİ YAŞAM PRATIĞIYLA ÇARPIŞINCA

Ne diye oyun oynarız ki?

Soru basit görünse de, yanıt hayli karmaşık. Cebimizdeki üç beş kuruşa göz dikmiş amansız bir endüstrinin kurbanları mıyız, yoksa monitör başında geçirilen saatlerin derin anlamları mı var?

Oyunlarla kurduğumuz ilişki, gerçek dünyadaki kayıpların rövanşı mı? Yoksa tam tersine bir prova, veya hayattaki duruşumuzun berrak bir yansıması mı?

İlerleyen sayfalarda çıkacağınız yolculuğun sürprizlerini bozmaksızın, Simon Kuper’e atıfla şu küçük tüyoyu verelim: Bilgisayar oyunları, asla eğlenceden ibaret değildir!... Ama bu, müthiş eğlenceli olmalarına engel teşkil etmez.

Berk İybar’ın bilgisayar oyunlarına dair yazılarından derlenmiş olan elinizdeki kitap, güncel röportajlarla ve Çağrı Kazancı’nın illüstrasyonlarıyla zenginleştirildi. Sonuçta, ele aldığı mecra kadar keyifli ve ufuk açıcı bir çalışma çıktı ortaya. En az birkaç bağlamda “ilk” sıfatıyla anılmayı da hak ediyordur muhtemelen. Ancak, gücünü o tür boş etiketlerden değil, samimiyetinden alan bir çalışma bu. Analizler, tespitler ve esprilerle bezenmiş de olsa, İybar’ın oyunlar hakkındaki cümlelerinin en belirgin ortak özelliği bambaşka:

Çocukluk çağında tanışılıp sonra hiç ayrı kalınamamış bir sevgiliye yazılan mektuplardakiler kadar saf, “mutlu aşk yoktur” sözünü tasdik edercesine de sorgulayıcı satırlar okuyacaksınız. Hayatınızın yarıya yakını konsol başında geçirmiş değilseniz bile, referans verilen eski oyunlar size sürmenaj edici uzaylı saldırılarını anımsatıp, on yıllardır duymadığınız metalik ses efektlerini çınlatacak kulaklarınızda.

Oyuncunun Günlüğü, Rodeo’nun temel kulvarıyla da hoş bir ilişki kuruyor: Yurt dışında sektörel deneyim kazanmış Türk sanatçı ve programcıların verdikleri röportajlar, sadece oyun dünyası için değil, çizgi romanlar için de geçerli durumların altını çizmekte. Tıpkı, genişletilmesi halinde başı başına bir kitap değeri taşıyacak Cem Mumcu röportajındaki değerlendirmeler gibi.

Oyun içindeki oyunu birlikte çözmenin vakti geldi. Ortada basılacak bir düğme olmadığına göre, çevirin sayfaları...

Beşinci Köşe

Gamze Güller/ Dedalus Kitap

Gamze Güller ilk öykü kitabı İçimdeki Kalabalık'ı 2008 yılında yayımlamıştı. Yeni kitabı Beşinci Köşe ise Mayıs ayında raflarda yerini buldu. Güller, öykü dilini düşünerek/bilerek/severek oluşturuyor. Kıvamında bir olgunluk ve farkındalıkla kuruyor öyküyü. Mimar gözüyle yakaladığı ayrıntıları, yazar eliyle kâğıda aktarırken, sözcüklerle resimler çiziyor. Pırıl pırıl, canlı, inandırıcı... Öykülerinin en önemli zenginliği, kadın-erkek, kent-kır, zengin-yoksul dünyaların çelişkilerini bir arada anlatabilmesinde belki. Bu çeşitliliği anlatırken oluşturduğu bütünlüklü gerçeklik duygusu şaşırtıcı. Yaşamın renklerini modern alışkanlıklara nasıl terk ettiğimizi çarpıcı öykülerle anlatıyor Beşinci Köşe. Etkili gözlemlerin birer sonucu olan öykülerine kolaylıkla dâhil oluyorsunuz ve onlardan ayrılmak istemiyorsunuz. Okuru sarıp sarmalayan bu büyüün bir başka nedeni de, hepsi farklı dünyaları anlatmasına rağmen tamamının dilinde beliren biçimin tek imzaya, Güller'in imzasına ait olması.

